

26.9.2018

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

16 – 2018

Kokousaika: 26.9.2018 klo 18.00 – 23.31

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

16 – 2018

Mötestid: 26.9.2018 kl 18.00 – 23.31

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

26.9.2018

Kansliapäällikkö Sarvilinna	8
237 §.....	8
Esityslistan asia nro 3	8
ILMOITUS VALTUUSTORYHMÄN PERUSTAMISESTA	8
Valtuutettu Saxberg	8
239 §.....	9
Esityslistan asia nro 5	9
RUOTSALAISEN KANSANPUOLUEEN VALTUUSTORYHMÄN JA VALTUUTETTU MIA NYGÅRDIN ALOITTEET MUOVIN KÄYTÖN VÄHENTÄMISEKSI	9
Ledamoten Borgarsdóttir Sandelin	9
Valtuutettu Nygård	10
Valtuutettu Koulumies	11
Valtuutettu Karhuvaara	11
Ledamoten Modig	12
Valtuutettu Kivekäs	13
Valtuutettu Nygård	13
Ledamoten Modig	14
Valtuutettu Harjanne	14
Valtuutettu Muttillainen	15
Apulaispormestari Sinnemäki	15
240 §.....	16
Esityslistan asia nro 6	16
SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN VALTUUSTORYHMÄN RYHMÄALOITE MAKSUTTOMISTA OPIKSELUN VÄLINEISTÄ TOISEN ASTEEN OPIKSELIJOILLE	16
Valtuutettu Kari	16
Apulaispormestari Pakarinen	18
Valtuutettu Torsti (vastauspuheenvuoro)	19
Valtuutettu Terho (vastauspuheenvuoro)	19
Valtuutettu Haatainen (vastauspuheenvuoro)	20
Valtuutettu Ohisalo (vastauspuheenvuoro)	20
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	20
Valtuutettu Vepsä (vastauspuheenvuoro)	21
Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	21
Apulaispormestari Pakarinen	22
Valtuutettu Diarra (vastauspuheenvuoro)	23
Valtuutettu Haatainen (vastauspuheenvuoro)	23
Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)	24

26.9.2018

Valtuutettu Korkkula (vastauspuheenvuoro)	24
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	24
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	25
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	25
Valtuutettu Mari Rantanen	26
Valtuutettu Kivekäs (vastauspuheenvuoro)	26
Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	27
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	27
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	28
Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)	28
Valtuutettu Torsti (vastauspuheenvuoro)	29
Valtuutettu Meri.....	29
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	31
Valtuutettu Jalovaara (vastauspuheenvuoro)	31
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	31
Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)	32
Apulaispormestari Razmyar (vastauspuheenvuoro)	32
Ledamoten Modig (vastauspuheenvuoro)	33
Valtuutettu Pennanen (vastauspuheenvuoro).....	33
Valtuutettu Niskanen (vastauspuheenvuoro)	34
Valtuutettu Torsti.....	34
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	36
Valtuutettu Stranius (vastauspuheenvuoro)	36
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)	36
Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)	37
Valtuutettu Niskanen (vastauspuheenvuoro)	37
Valtuutettu Torsti (vastauspuheenvuoro)	38
Valtuutettu Vuorjoki.....	38
Valtuutettu Järvinen (vastauspuheenvuoro)	39
Valtuutettu Nygård (vastauspuheenvuoro)	40
Valtuutettu Niskanen.....	40
Valtuutettu Torsti (vastauspuheenvuoro)	41
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	42
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	42
Valtuutettu Ohisalo (vastauspuheenvuoro).....	42
Valtuutettu Mohamed (vastauspuheenvuoro)	43
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	43
Valtuutettu Arajärvi	44
Valtuutettu Niskanen (vastauspuheenvuoro)	45
Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)	46
Valtuutettu Honkasalo.....	46
Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	47

26.9.2018

Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	48
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	48
Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)	49
Valtuutettu Kivekäs	49
Valtuutettu Pennanen (vastauspuheenvuoro)	50
Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)	51
Valtuutettu Rydman	51
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	53
Valtuutettu Diarra (vastauspuheenvuoro)	53
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	54
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	54
Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)	54
Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)	54
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	55
Apulaispormestari Pakarinen	56
Valtuutettu Haatainen	56
Ledamoten Modig	58
Valtuutettu Malin	59
Valtuutettu Korkkula	60
Apulaispormestari Vesikansa	61
Valtuutettu Jalovaara	62
Valtuutettu Sazonov	63
Apulaispormestari Razmyar	64
Valtuutettu Rautava	65
Valtuutettu Klemetti	65
Valtuutettu Diarra	66
Valtuutettu Laisaari	67
Ledamoten Wallgren	68
Valtuutettu Apter	69
Valtuutettu Kaleva	69
Valtuutettu Vepsä	70
Valtuutettu Nygård	70
Valtuutettu Modamed	71
Ledamoten Rantala	72
Valtuutettu Peltokorpi	72
Valtuutettu Sydänmaa	73
Valtuutettu Pajunen	74
Valtuutettu Pennanen	75
Valtuutettu Turkkila	75
Valtuutettu Kivelä	76
Valtuutettu Honkasalo	77
Apulaispormestari Pakarinen	78
Valtuutettu Mutttilainen	78

26.9.2018

Valtuutettu Anttila.....	79
Valtuutettu Peltokorpi.....	80
Valtuutettu Rautava	80
Valtuutettu Saxberg	81
Valtuutettu Kopra	81
241 §.....	82
Esityslistan asia nro 7	82
VALTUUTETTU ALVIINA ALAMETSÄN ALOITE JULKISTEN TILOJEN TURVALLISUUDEN LISÄÄMISEKSI JA SEKSUAALISEN HÄIRINNÄN ESTÄMISEKSI ...	82
Valtuutettu Alametsä.....	82
Valtuutettu Kaleva.....	83
Ledamoten Biaudet.....	83
Valtuutettu Pelkonen.....	84
Valtuutettu Malin	84
Valtuutettu Peltokorpi.....	85
Valtuutettu Honkasalo.....	86
Valtuutettu Peltokorpi.....	86
Apulaispormestari Pakarinen	86
242 §.....	87
Esityslistan asia nro 8	87
VALTUUTETTU JENNI PAJUSEN ALOITE YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISESTA HELSINGISSÄ	87
Pormestari Vapaavuori	87
Valtuutettu Pajunen	88
Valtuutettu Nygård	89
Valtuutettu Harjanne	90
Ledamoten Biaudet.....	91
Valtuutettu Pasanen	91
Valtuutettu Kolbe	92
Valtuutettu Kivelä.....	93
Ledamoten Wallgren.....	93
243 §.....	94
Esityslistan asia nro 9	94
VALTUUTETTU JOHANNA SYDÄNMAAN ALOITE HELSINGIN KAUPUNGIN TYÖTERVEYSKYSELYN RAPORTOINNIN LAAJENTAMISEKSI JOHTAMISTYÖN OSALTA	94
Valtuutettu Sydänmaa	94

26.9.2018

Valtuutettu Alametsä.....	95
244 §.....	95
Esityslistan asia nro 10	95
VALTUUTETTU ALVIINA ALAMETSÄN ALOITE KAUPUNGIN TILOJEN JA ALUEIDEN VUOKRAAMISEN EETTISISTÄ OHJEISTA	95
Valtuutettu Alametsä.....	95
Valtuutettu Halla-aho	96
Valtuutettu Pennanen	97
Ledamoten Wallgren (vastauspuheenvuoro)	98
Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)	98
Valtuutettu Parpala (vastauspuheenvuoro).....	99
Valtuutettu Kaleva.....	99
Valtuutettu Mohamed (vastauspuheenvuoro)	100
Ledamoten Wallgren (vastauspuheenvuoro)	100
Valtuutettu Said Ahmed (vastauspuheenvuoro)	100
Valtuutettu Alametsä (vastauspuheenvuoro)	100
Valtuutettu Kaleva (vastauspuheenvuoro)	101
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	101
Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)	101
Valtuutettu Said Ahmed (vastauspuheenvuoro)	102
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	102
Valtuutettu Yanar (vastauspuheenvuoro)	102
Kansliapäällikkö Sarvilinna	103
Valtuutettu Diarra.....	103
Valtuutettu Mohamed.....	104
Ledamoten Wallgren.....	104
Valtuutettu Kaleva (vastauspuheenvuoro)	105
Valtuutettu Mohamed (vastauspuheenvuoro)	105
Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)	106
Valtuutettu Mohamed (vastauspuheenvuoro)	106
Valtuutettu Yanar (vastauspuheenvuoro)	107
Valtuutettu Halla-aho	107
Valtuutettu Turkkila	108
Ledamoten Wallgren.....	109
Valtuutettu Alametsä.....	109
Valtuutettu Honkasalo.....	110
Ledamoten Biaudet.....	110
Valtuutettu Said Ahmed	111
Valtuutettu Kivelä.....	111
Valtuutettu Kopra	111
Valtuutettu Raatikainen.....	112

26.9.2018

Valtuutettu Harjanne	113
Valtuutettu Turkkila	113
Valtuutettu Arhinmäki	113
Valtuutettu Yanar	114
Ledamoten Harms-Aalto	115
Valtuutettu Pakarinen	115
Valtuutettu Mohamed	115
Valtuutettu Said Ahmed	116
Valtuutettu Turkkila	117
Valtuutettu Diarra	117
Valtuutettu Meri	117
Valtuutettu Ebeling	118
Valtuutettu Kaleva	118
Valtuutettu Yanar	119
Valtuutettu Hyttinen	119

26.6.2018

Kansliapäällikkö Sarvilinna

Hyvä juttu. Kiitoksia.

Joku taisi sanoa tuossa jo esimakua, niin ilmoittaisin vain valtuutetuille, että tänään illalla kello 19.30 alkaen täällä sekä kokouksen teknisen sihteeristön että virastonpalveluitten osalta toimitaan varahenkilöillä ja sellaisten henkilöitten toimesta, jotka eivät ole tottuneet kaikkia näitä järjestelmiä käyttämään, joten pyydän kärsivällisyyttä, pitkämielisyyttä sen suhteen, jos meillä asiat etenevät hieman hitaammin kuin normaalisti on tapana. Siitä huolimatta olen iloinen kuitenkin voidessani kertoa, että valtuustoravintola on auki koko tämän kokouksen ajan. Siinä ei...

Kiitoksia.

237 §

Esityslistan asia nro 3

ILMOITUS VALTUUSTORYHMÄN PERUSTAMISESTA

Valtuutettu Saxberg

Arvon puheenjohtaja. Arvoiset valtuustokollegat.

Haluan tervehtiä teitä nyt Liike Nyt Helsinki -valtuustoryhmän edustajana. Ryhmän toiminnan tarkoituksena on Helsingin parhaaksi toteuttaa päämääriä, jotka edistävät oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaisuutta, huolenpitoa, osallistavaa demokratiaa, reilua markkinataloutta ja työtä ja yrittäjyyttä. Toiminta edistää ympäristön kannalta kestäväää kehitystä, ja sen on tarkoitus toimia faktapohjaisesti tietoon perustuen. Se edistää luottamusta, avoimuutta ja hyvää hallintoa kaupungin päätöksenteossa.

Minun yhden naisen ryhmäni Helsingissä on puolueisiin sitoutumaton, ja minä nyt kutsunkin kaikki teidät meidän nyt alkuvaiheessa jo 700

26.6.2018

hengen Liike Nyt Helsinki -ryhmäämme Facebookissa. Tulemme laajentamaan tätä nettitoimintaa. Meillä on jäseniä eri puolueista, ja haluamme tehdä yhteistyötä paitsi kaupunkilaisten kanssa myös poliittisten päättäjien kanssa puoluerajoja rikkoen. Joten tervetuloa. Siellä saattaa olla teidänkin äänestäjänne porukassa mukana.

Todellakin puolueisiin sitoutumattomasta ryhmästä on kyse, ja toivon, että me voisimme myös täällä valtuustossa jatkaa yhteistyötä sillä tavalla, että toimimme hyvässä hengessä ja kunnioitamme toinen toisiamme.

Kiitos.

239 §

Esityslistan asia nro 5

RUOTSALAISEN KANSANPUOLUEEN VALTUUSTORYHMÄN JA VALTUUTETTU MIA NYGÅRDIN ALOITTEET MUOVIN KÄYTÖN VÄHENTÄMISEKSI

Ledamoten Borgarsdóttir Sandelin

Ordförande.

Kuinka moni teistä on käynyt New Yorkissa ja nähnyt Empire State Buildingin? Aika moni. Rakennus on, kuten tiedätte, 449 metrin korkuinen ja on kauan ollut maailman korkein rakennus. Kuvitelkaa nyt 900 Empire State Buildingiä. 900. 2015 maailmassa tuotettiin sama määrä muovia kuin 900 Empire State Buildingiä. Samalla noin 8 miljoonaa tonnia muovista päätyy vuosittain mereen. Muovi saastuttaa, vähentää viihtyisyyttä, haastaa merellistä toimintaa ja uhkaa meren sekä luonnon eläimiä ja kasveja. Ei ole olemassa ainoastaan yhtä ratkaisua tälle trendille, eikä ole olemassa helppoa ratkaisua. Tarvitaan pitkäjänteisiä toimenpiteitä jotka pohjautuvat tietoon, mutta tarvitaan tietysti myös tahtoa tehdä muutosta. Emme myöskään voi laskea sen varaan, että muutosta voi tehdä jossain muualla eikä yön yli. Kuten ilmastonmuutos ylipäättänsä, tarvitaan toimenpiteitä monella eri tasolla ja yli rajojen.

26.6.2018

Jag är glad för att Helsingfors nu tar steget och blir en av dem som tydligt arbetar för att minska på användningen och förbättra möjligheterna till återvinning av plast. Det behövs nämligen åtgärder också på lokalt plan. Att exempelvis människor har nära till plastinsamlingar skulle öka på återanvändningen, och konkreta program för att minska på plastförbrukningen är bara två exempel.

Vi har alla möjlighet att lokalt vara ekologiska föregångare. Det lokala hänger starkt ihop med hur vi individuellt kan minska på plastanvändningen och öka på en vettig återanvändning. Det finns många sätt att ta till, som att säga nej till sugrör eller plastlock på kaffet, ha med en egen inköpskasse, välja produkter som har inget eller mindre plast, och så vidare.

Bästa fullmäktigekolleger.

Vi här i fullmäktige kunde också vänja oss vid att där ute i kafeet ta ett glas istället för en plastmugg.

Tack till beredningen för svaret på motionen. Jag ser fram emot att se konkreta förändringar i Helsingfors- och hela huvudstadsregionen för minskad plastanvändning och ökad återvinning.

Tack. Kiitos.

Valtuutettu Nygård

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ajatus aloitteesta lähti aidosta huolesta meriemme tilanteesta. Itämeri on lähellä sydäntä, vaikka muovi ei Itämeren suurin tai ainut haaste olekaan. Muovia on merissä kohta enemmän kuin kalaa. Suomen roskaisimmat rannat löytyvät Helsingistä ja Turusta. Eri lähteiden mukaan jopa 75–90 % Helsingin rannoilta löytyneistä roskista oli muovia. Ylen teettämän kyselyn mukaan suuri osa suomalaisista haluaa kieltää myytävät muovikassit kokonaan. Kiertotaloudessa merkitystä on tietenkin myös sillä, miten asiakkaat jatkokäyttävät kassejaan. Esimerkiksi Kiina, Bangladesh, Intia, Kenia ovat asettaneet täyskieltoja tai rajoituksia muovipusseille. Usein kielloilla halutaan torjua ohuiden, ilmassa tuulen mukana leviävien muovipussien luomaa roskaongelmaa. Tänä keskiikkona 26. syyskuuta yksi kauppaketjuista, kauppaketju Lidl, viettää muovikassitonta päivää. Muovikassit ovat vain yksi mutta silti hyvin konkreettinen ja helppo tapa vähentää muovia. Helsingissä tulisikin

26.6.2018

esimerkkinä edistää kehitystä, jossa turhaa muovinkäyttöä vähenettään paikoissa ja tilanteissa, missä tämä on mahdollista. Tämä Helsingin edelläkävijyys ajaa esimerkillisesti sellaista käyttäytymismallia, jossa kuluttajia kannustetaan siirtymään ekovaihtoehtoihin. Lisäksi kaikilla olisi mahdollisuus olla mukana täten muutoksessa ihan oman päivittäistoiminnan kautta.

Kiitos.

Valtuutettu Koulumies

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kiinnittäisin tässä yhteydessä huomiota tähän muovikeskusteluun mikromuovin näkökulmasta. Aika paljon lehdissäkin kirjoitettiin siitä, että muovia pitää kierrättää, jotta muovi meressä vähenisi. Siitä on aika paljon lyöty tällaisia koplauksia näiden 2 asian välille, niin siinä menevät puurot ja vellit sekaisin. On eri asia kierrättää ja uudelleen käyttää materiaalia, eli taloyhtiöiden roskakatoksista ei muovi kulkeudu mereen ja jauhaudu mikromuoviksi siellä. Mikromuovi on tutkitusti meressä peräisin pääosin kaduilta, eli jätteenpuhdistus on meillä Suomessa niin tehokasta, että se puhdistaa mikromuovista siellä jätevesikäsittelyssä 99 %. Tästä tuli juuri keväällä tutkimustuloksia. Kansainväliset uudet, tuoreet tutkimukset osoittavat, että luontoon kulkeutuva mikromuovi, joka on siis tosi haitallista luonnolle, tulee pääosin katujen asfaltista tai autojen renkaista, jopa kenkien pohjista ja urheilukenttien käytöstä. Ne kulkeutuvat sieltä hulevesien myötä luontoon täysin puhdistamattomina. Eli me puhumme tässä muoviasiaassa pikkaisen väärästä asiasta. Me puhumme jätehuollosta, joka on meillä tosi hyvin länsimaissa hanskassa, ja tämä hulevesi, jota kautta lähes kaikki mikromuovi, 99 %, kulkeutuu luontoon, on meillä täysin huomiotta jäänyt tässä keskustelussa.

Minusta tämä on sellainen asia, johon pitäisi havahtua ja jolle pitäisi tehdä jotain, ja teenkin tästä asiasta nyt aloitteen tuonne järjestelmään. Toivottavasi luette sen ja voitte allekirjoittaa sen, ja saadaan sitä kautta tämä mikromuovi meressä -ongelma keskusteluun ja eteenpäin täällä Helsingissä.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara

26.6.2018

Erittäin hyvä aihe, josta keskustellaan. Haluaisin myös kiinnittää huomiota siihen, kun me rakennamme esimerkiksi keinonurmikoita ja urheilukenttien pinnoitteita, joissa ilmeisimminkin muovi on aika isona osana, niin miten me seuraamme niitä hajoamistuotteita silloin kun sitä esimerkiksi keinonurmea käytetään. Otetaanko siitä jotain pitoisuuksia tai muuta? Pystyykö kukaan vastaamaan siihen?

Ledamoten Modig

Tack, ordförande. Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos hyvästä ja tärkeästä aloitteesta molemmille tekijätahoille. Muovihan on siis todella iso haaste, joka lähtee siitä, että muovi on hyvin käyttökelpoinen tuote ja sille on omat paikkansa ja joissain kohti oikein käytettynä se on maapallolle hyödyksi. Mutta se muovi, joka on kertakäyttöistä, ja se muovi, joka meidän arkikulutuksestamme päättyy meriin, on se, mistä se ongelma syntyy. Kertamuovithan tulisi kieltää kokonaan, se on järjettömyyden huippu. Mutta yksilöinä me voimme tehdä valintoja siinä, mitä me valitsemme kulutukseemme ? tuotamme mahdollisimman vähän muovijätettä. Päättäjinä me voimme varmistaa, että muovin kierrättäminen on kaikille kaupunkilaisille helppoa ja houkuttelevaa eli että näitä kierrätyspisteitä on kaikille tarjolla, vaikka taloyhtiö ei sitä olisi järjestänyt. Se on ihan totta, mitä täällä on puhuttu, että tämä kierrätyksemme ja jätehuoltomme toimivat tosi hyvin – siinä kohtaa kun se muovi sinne päättyy. Mutta liian paljon sitä päättyy pois.

On olemassa tällainen yhdistys kuin Pidetään Saaristo Siistinä, joka on erikoistunut esimerkiksi roskien keräämiseen rannoilta. Kun on mukana siinä projektissa ja käy Helsingin rannoilta keräämässä roskaa, niin se on silmiä avaavaa. Suurin osa siitä roskasta, joka sinne päättyy, on ihan meidän arkikulutuksessa. Se on kahvikupin kansi, se on joku muovikääre, joka on huolimattomasti heitetty niin että se ei ole päätynyt sinne roskikseen ja sitä kautta kierrätyksen. Kun nämä muovit meressä pikkuhiljaa jauhautuvat mikromuoviksi, ne päätyvät eliöihin, joista ne päätyvät kaloihin ja lopultahan me syömme siis omaa muovirooskaamme.

Mutta se suuri kysymys tässä on se, että mitä kaupunki voi tehdä. Eli miten me voimme varmistaa sen, että kierrätys on kaikille houkuttelevaa, helppoa ja että siihen löytyy kannustimet. Kaikki keinot tämän ongelman ratkaisemiseen eivät ole kaupungin käsissä, mutta on paljon enemmän, mitä me voimme tehdä kuin mitä me nyt teemme.

26.6.2018

Valtuutettu Kivekäs

Kiitos, puheenjohtaja.

Kaikki aiemmat puhujat puhuivat jo hyvin. Vähän ehkä kuitenkin vielä lisää, ja pahoitteluni osin varmaan myös toistan. Muovin käyttöä tosiaan, meillä on sille tarpeita. On tilanteita, joissa se on erinomainen pakkausmateriaali, parantaa elintarvikehygieniaa ja niin edelleen. Mutta siitä huolimatta on perusteltua pyrkiä vähentämään sen käyttöä, ja on erittäin perusteltua pyrkiä kierrättämään muovi silloin kuin mahdollista. Tämän takia on erittäin hyvä, että nämä molemmat aloitteet, joita käsittelemme, on tehty ja että kaupunginhallitus näin asian vakavasti ottaen niihin vastaa.

Samaten on hyvä Terhi Koulumiehen esiin nostama kysymys mikromuovista ja mitä sen kanssa voidaan tehdä. Siellä on Terhin hyvä aloite järjestelmässä. Siihen liittyen tosiaan mikromuovin kaikkia haittoja ei tunneta. Emme tiedä, kuinka haitallista se on, mutta joka tapauksessa varmaan muovin joutumista mereen on syytä välttää silloin kuin mahdollista. Tässä kaupunki voi toimia – sekä mikromuovin synnyn vähentämisessä että sen mereen joutumisen vähentämisessä. Jätevedet todellakin kierrätetään hyvin. Hulevesien osalta on syytä katsoa, mitä on mahdollista tehdä huomioiden nyt kuitenkin yleiset linjat, miten hulevesiä kannattaa käsitellä. Suurin mikromuovin synnyttäjähän kaupungeissa on ja itse asiassa yksi suurimpia koko länsimaissa on autojen renkaiden ja asfaltin välinen kitka. Tätä mikromuovin syntymistä on mahdollista vähentää sillä, että käytetään renkaita, jotka rikkovat vähemmän asfalttia tai jotka kuluvat vähemmän, ja sillä, että niitä renkaita liikkuu siellä vähemmän. Eli mahdollisuuksien mukaan pitää pyrkiä siirtämään liikennettä pois kumipyöräliikenteestä esimerkiksi kiskoille, ja myös nastarengaskielto olisi yksi keino vähentää merkittävästi mikromuovin tuotantoa Helsingissä.

Valtuutettu Nygård

Kiitos, puheenjohtaja.

Muutama huomio. Ensinnäkin valtuutettu Koulumiehen nostamaan aiheeseen oikeutetusti hulevesistä. Meillä on itse asiassa juuri valmistumassa hulevesien suodatuksen liittyvä diplomityö, jota on ollut rahoittamatta Helsingin kaupunki ja HSY, josta varmasti saadaan lisää dataa ja faktaa kyseiseen asiaan. Sitten vielä valtuutettu Modigille. Voisin häntä kiittää hyvästä puheenvuorosta tämän idean osalta. Me ainakin omassa kaupunginosassamme olemme olleet järjestämässä jo useam-

26.6.2018

pana vuotena niin sanottuja rantatalkoita, eli siivotaan rannat kesäkuntoon. Erityisesti siitä ovat olleet innostuneita lapsiperheet. Siellä lapset ihan innoissaan tulevat hakemaan näitä roskienkeräämisvälineitä, ja siitä kautta opetetaan sitten jo meidän oma nuorisomme siihen siivollisempaan elämään.

Kiitos.

Ledamoten Modig

Tack, ordförande. Arvoisa puhemies.

Minä unohdin pointtini kokonaan tuossa äskeisessä horinassa. Se, mikä oli silmiä avaamaan, kun on ollut korjaamassa näitä roskia, oli se, että kuinka iso osa siitä muovista, jota tuolta rannoilta löytyy, on kotoisin rakennustyömailtamme. Esimerkiksi jos räjäytystyömaita ei ole suojattu oikein, niistä voi lähteä aivan uskomattomia määriä muovia mereen. Tämä on siis tosi monisyinen asia, joka lähtee yksilön kulutus päätöksistä siihen, että minkälaista kulutustuotteiden tuottamista tuetaan, miten sitä verotetaan, miten kulutuspäätöksiä ohjataan. Mutta myös, niin kuin valtuutettu Kivekäs sanoi, liikenne on tässä aivan keskeinen kysymys. Mutta näitä keinoja on niin monia, että toivoisin kyllä, että meillä voisi olla tarkempi, konkreettisempi toimintamalli, miten me tähän puutummme, koska tässä on paljon asioita, joihin voi puuttua ilman valtavia rahamenoja ja asioita ? puuttua tavalla, jota uskon että kaikki voisivat kannattaa.

Valtuutettu Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos aloitteen tekijöille hyvästä aloitteesta, ja itse asiassa hyvää keskustelua täällä on mielestäni siitä, että pitää ymmärtää, että meillä on monenlaisia muoviongelmia, joihin on erilaisia ratkaisuita, ja niitä on tässä hyvin käytykin. Minä tarkentaisin ehkä vielä, kun tuossa aloite-vastauksessa todetaan HSY:llä käynnissä olevasta jätehuoltomääräysten päivityksestä, eli HSY:n hallitus on tästä asiasta päättänyt. Se on kaupunkien lausunnolla tällä hetkellä, ja siellä on siis kiristymässä muovin keräyksen velvoite huomattavasti niin että se 5 asuntoa ja siitä ylöspäin olevia taloyhtiöitä koskee se erilliskeräys. Tätä ei siis ole päätetty, koska nyt kerätään niitä lausuntoja, mutta tällainen on tuloillaan, ja se tulisi sitten näillä näkymin 2021 eteenpäin. Lähinnä tällainen hyvä

26.6.2018

tietää -juttu, kun näitä asioita täällä kuulostaa että moni haluaa edistää, niin ne myös tällä hetkellä etenevät.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Pakko ottaa tähän nyt muoviin liittyen tämä muukin kierrättäminen esiin. Hekan taloyhtiöihin on tullut kiitettävällä tahdilla eri lokeroita, että pistä tuohon metalli ja pistä tuohon sekajäte, pistä tuohon pahvi ja paperi ja niin edelleen. Näitä tällaisia, jotka upotellaan tuonne maahan. Jostain syystä niitä pidetään lukossa, joka ikävä kyllä välillä kannustaa ihmisiä stikkaamaan roskat vain yhteen roskikseen. Itse en kuulu siihen jengiin, mutta kuulun siihen jengiin, että haluaisin saada sen lukon auki varsinkin talvella. Se on aika ikävä tilanne siinä vaiheessa, kun sinulla on nyklat siinä lukossa ja pitäisi päästä myös himaan, ja ne ovat jäätyneet sinne kiinni. En nyt lähde tässä tekemään mitään pontta asiasta, että saisiko lukkosulaa johonkin roskiksen kylkeen, mutta voisiko ne lukot vaikka ottaa niistä veke, jos tämä ? asia jää vähän ikään kuin aika kauas siitä.

Apulaispormestari Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Lyhyesti. Minunkin puolestani kiitos molemmista aloitteista, jotka tarttuivat rakentavasti ja eteenpäin katsovasti siihen, että millä eri tavoin Helsinki voisi vähentää muovin käyttöä ja myös sitten lisätä sen kierrätysastetta ja siten vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Tässä keskustelussa on hyvin käyty läpi näitä eri osa-alueita. Mehän emme voi toimia tässä vain yhdellä rintamalla. Se esitys uusista jätehuoltomääräyksistä, joka tässä keskustelussa nousi esiin, mehän pääsemme lausumaan siitä vielä kokonaisuutena kaupunkina, mutta oikeastaan tämä vastaushan jo ottaa myönteisen kannan siihen, että nimenomaan muovin erilliskerääminen laajenisi mahdollisimman paljon tässä kaupungissa. Tällä saralla tapahtuu jo tällä hetkellä paljon. Erilliskeräys ottaa talteen yhä suuremman osan muovista, ja myös monet taloyhtiöt ovat toimineet tässä vapaaehtoisesti, ja ennen jätehuoltomääräysten muuttumista kaikki me voimme myös neuvoa niitä ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita muovin keräämisen levittämisestä, että näitä erilliskeräysastioita voi omaan taloyhtiönsä pyytää tälläkin hetkellä ennen kuin määräykset ovat tehneet siitä pakollista.

26.6.2018

Muovin kierrätykseen liittyen osa olennaisista asioista tapahtuu nähdäkseni Euroopan tasolla. Meillä kannattaa olla eurooppalaista lainsäädäntöä siitä, miten muovia standardoidaan, koska tällä hetkellä kierrätystä vähentää nimenomaan se, että meillä on niin iso lukumäärä erilaisia muovilaatuja, että sitten uusioraaka-aineen tekeminen on vaikeampaa. Lisäksi uskoisin, että valtuutettu Nygårdin ja valtuutettu Modigén käymä keskustelu siitä, että kun ihmiset itse osallistuvat tässä kaupungissa aktiivisten ihmisten järjestämiin lukuisiin talkoisiin, niin se jo itsessään ehkä tekee sen, että ihmiset myöhemmin huomaavat oman käytöksensä ja vähentävät niitä riskejä, että muovia leviäisi rannoille.

Viimeiseksi mikromuovin osalta. Se on todellakin asia, jossa ehkä eniten voimme tehdä silloin kun siirrämme liikennettä vaikkapa kiskoliikenteeseen kumipyöräliikenteestä, mutta meillä on varmasti myös paljon aikaa saatavissa siinä, millä tavalla hulevesiä käsitellään ja miten se teknologia menee eteenpäin. Osittainhan nämä asiat tulevat jatkotyössä näkymään sitten myös siinä, mitä tehdään päästöjen vähentämiseksi, koska muovin mahdollisimman tarkka kierrätys on yksi niistä keinoista, jolla meidän ei tarvitse käyttää niin paljon fossiilisia raaka-aineita.

Kiitoksia.

240 §

Esityslistan asia nro 6

SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN VALTUUSTORYHMÄN RYHMÄALOITE MAKSUTOMISTA OPISKELUN VÄLINEISTÄ TOISEN ASTEEN OPISKELIJOILLE

Valtuutettu Kari

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Haluan kiittää Helsingin demareita siitä, että olette tuoneet tämän asian meille saliin keskusteluun. Tämä on ehdottoman tärkeää, että me puhumme tästä juuri täällä Helsingissä. Toisen asteen maksuttomuus on

26.6.2018

tähän samaan aikaan prosessissa myös eduskunnassa muun muassa sen takia, että lastensuojelujärjestö Pelastakaa Lapset on käynnistänyt kampanjan sen puolesta, että jokainen lapsi tässä maassa saisi yhdenvertaisen oikeuden tutkintoon. Se, että lastensuojelujärjestö – vielä aika konservatiivinen lastensuojelujärjestö – joutuu tässä maassa kampanjoimana lasten oikeudesta maksuttomaan koulutukseen, on aika herättävää. Ehkä nyt onkin se hetki, kun meidän on aika herätä. Pelkällä peruskoululla eivät tässä maassa lapset enää pärjää.

Suomalaisista nuorista 15 % ei ole suorittanut toisen asteen tutkintoa 25 vuoden ikävuoteen mennessä. Pelastakaa Lasten mukaan lähes 60 %:lla oppilaista toisen asteen opintojen kustannukset ovat aiheuttaneet taloudellisia ongelmia. Liian moni, aivan liian moni opintonsa keskeyttänyt nuori sanoo, että keskeyttämiseen on vaikuttanut heikko rahatilanne. Rahan ei tässä maassa eikä tässä kaupungissa pidä olla syynä yhdenkään nuoren, yhdenkään lapsen opiskelun keskeytymiseen, ja sen takia itse haluan olla tätä aloitetta tukemassa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Samaan aikaan kun me keskustelemme tästä maksuttomasta oppimateriaalista toiselle asteelle, me koko ajan... Minä en varmasti ole ainoa valtuutettu, joka jatkuvasti saa palautetta myös peruskouluissa olevien lasten vanhemmilta. Me saamme palautetta siitä, että kaikissa helsinkiläisissä peruskouluissa lapset eivät tällä hetkellä saisi niitä kirjoja, joita he tarvitsevat koulunkäyntiin. Jos näitä kirjoja ei lapsillemme hankita pedagogisista syistä, se on täysin eri asia. Se on ymmärrettävää. Mutta ei voi olla niin, että helsinkiläisissä kouluissa kaikilla lapsilla ei ole historian kirjaa sen takia, että me tässä salissa emme ole antaneet kouluille siihen rahaa. Sen takia itse toivon, että tämä on sellainen asia, jonka me hoidamme kuntoon, ja meidän velvollisuutemme on yhdessä budjettineuvotteluissa varmistaa se, että kouluilla on rahaa ostaa kirja, jonka lapsi tarvitsee, että yksikään lapsi ei ilman niitä kirjoja jää.

Arvoisa puheenjohtaja.

Me olemme täällä Helsingissä ja tässä valtuustosalissa olleet monessa koulutuksen tasa-arvoon liittyvässä asiassa muuta maata ja varsinkin tämän maan hallitusta edellä. Kun me katsomme, mitä koulutuksemme tasa-arvolle on tällä hetkellä tapahtumassa, niin meidän on syytä olla myös tässä asiassa. Sen takia tätä demareitten aloitetta on helppo kannattaa. Mutta haluan kyllä vielä korostaa sitä, että se myös tarkoittaa sitä, että me yhdessä sitoudumme siihen, että me täällä varmistamme kouluille tähän tarvittavat rahat. Se tarkoittaa, että joka ikinen täällä, joka tätä aloitetta on tukemassa, tukee myös seuraavissa budjet-

26.6.2018

tineuvotteluissa ja seuraavasta budjetista päätettäessä lisää rahaa kouluille. Eurokaan ei saa olla muualta pois. Se on meidän työmme varmistaa se, että yhdenkään lapsen tutkinnon esteenä ei ole raha. Joka ikisellä helsinkiläisellä lapsella pitää olla oikeus saada tutkinto ja rakentaa niin hyvä elämä.

Kiitos.

Apulaispormestari Pakarinen

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Demareiden ryhmäaloitteessa nostetaan esiin erittäin tärkeä asia. Olen aivan samaa mieltä siitä, että kenenkään koulupolku ei saa katketa sen vuoksi, että ei olisi varaa maksaa esimerkiksi toisen asteen opinnoista. Onneksi tätä ongelmaa ei oikeastaan jatkossa olekaan. Meillä on hallituksen budjettiriihessä päädytty tällaiseen oppimateriaalilisään, jonka suuruus on 46,80 euroa kuukaudessa, jos vanhempien tulot ovat alle 41 100 euroa ihan tarkalleen ottaen. Kun tämän laskee 3 vuoden yhteissummaksi, puhutaan noin 1 400 eurosta. Onko tämä riittävä? Meillä on Helsingissä laskettu, että lukiokustannukset ovat noin 2 500 euroa silloin jos ostetaan kaikki uudet laitteet ja noin 600 euron hintainen tietokone. Meillä on myös mahdollisuutta silloin, jos perheen varat tai nuoren itsensä varat eivät riitä tähän koulutukseen, saada siihen myös sitten Kelan kautta tukea.

Reilu yksi kolmasosa lukioidemme opiskelijoista on ulkopaikkakuntalaisia, ja esimerkiksi lukioistamme 40 % on muita kuin kaupungin ylläpitämiä lukiota, joko valtion tai yksityisten. On mahdotonta ajatella, että tällainen maksuttomuus taattaisiin ainoastaan helsinkiläisille. Me olemme tämän huomanneet esimerkiksi terveyskeskusmaksujen osalta, eli se täytyy tarjota kaikille. Jos me ottaisimme tämäntyyppisen maksuttomuuden käyttöön pelkästään Helsingissä, sehän tarkoittaisi sitä, että me houkuttelisimme käytännössä naapurikuntien ja vähän kauempaakin opiskelijoita yhä enemmän Helsinkiin. Kukapa ei haluaisi koulututtaa lapsiaan sitten mieluummin maksutta, kun se on mahdollista? Eli aikamoinen tulonsiirto helsinkiläisiltä veronmaksajilta muihin kuntiin.

Jos me mietimme, mikä tämä 19 miljoonan euron hintalappu on, mikä tälle maksuttomuudelle on laskettu meillä – onko se paljon vai vähän – se tarkoittaa noin 5 lukion koko vuoden budjettia. Sanoisin näin, että tälle rahalle, jos se olisi olemassa, on kyllä paljon käyttöä toisen asteen koulutuksessamme. Lisäisin tämän rahan tai minkä tahansa murto-

26.6.2018

osan siitä mieluummin siihen koulutukseen. Helsingin opettajien ammattiyhdistyskin on ottanut tähän asiaan kantaa. He lähtevät siitä, että oppimateriaali olisi valittava pedagogisin perustein, ei kaupungissa keskitetysti kilpailuttaen. Itse asiassa tällaisessa päätöksessä olisi lähinnä kyse siitä, että me tukisimme oppikirjakustantajia.

Niin kuin sanottu, pidän tätä asiaa tai tämän taustalla olevaa asiaa hyvin tärkeänä, mutta näen, että meidän pitäisi miettiä muita ratkaisuja tukea silloin kun tämä oppimateriaalilisä, joka on tulossa, ei riitä mahdollistamaan opiskelijan opiskelua. Tässä myöhemmin on tulossa palautusesitys tässä asiassa, ja voin jo nyt kertoa, että tuen sitä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Torsti (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Pyysin vastauspuheenvuoron tuossa valtuutettu Karin puheenvuoron aikana, kun hän mainitsi Pelastakaa Lapset ry:n valtakunnallisen aloitteen. Ihan vain että kun siinä tehtiin iso työ tosi monen järjestön toimin, niin siinähan oli paitsi PeLa vetovastuussa niin mukana Suomen Lukio-
laisten Liitto, Opiskelija-Allianssi OSKU, FSS, Suomen Ammattiin Opiskeluvien SAK, Nuorisoyhteistyöjärjestö Allianssi ja vielä Nuorten mielenterveysseura Yeesi. Eli että tulevat nyt kaikki mainituiksi, koska kaikki tekivät tosi paljon siinä aloitteen eteen töitä.

Valtuutettu Terho (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Oikeastaan apulaispormestari ottikin jo aiheen esille, minkä meinasin todeta, eli on hyvä valtuutettujen tietää, jos eivät ole siitä vielä kuulleet, että tällainen ratkaisu on jo valtakunnallisestikin valmistelussa ja sille on myös rahat varattu jo todellakin edellisessä budjettiriihessä ja -kehyksessä. Eli oppimateriaalilisä on tulossa pienituloisten vanhempien lapsille, toisen asteen opiskelijoille sekä ammattikoulu- että lukiotasolle, ja tällä nimenomaan pyritään edistämään tätä mahdollisuuksien tasaa, joka varmasti on meille kaikille hyvin tärkeä tavoite ja yhtä lailla koko Suomen menestykselle, koska haluammehan tietenkin, että kaikin osaavimmat henkilöt pääsevät varallisuudestaan riippumatta eteenpäin opinnoissaan.

26.6.2018

Valtuutettu Haatainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuohon apulaispormestari Pakarisen kommenttiin siitä, että tukisimme tällä oppimateriaalien valmistajia ja kustantajia, niin kyllähän tämä niille vanhemmille tulee kalliiksi, joilla on näitä nuoria, jotka käyvät toista astetta. Yleensä silloin kustannukset elämisessä näillä nuorilla ovat kaiken kaikkiaan kalliita. Vaatteet, puhelimet, välineet, matkat. Kaikki jää tämä näiden vanhempien maksettavaksi, ja kyllä se kokonaisuuden kannalta edullisemmaksi tulisi, jos sellainen iso hankkija kuin Helsingin kaupunki tai kaupungit yhdessä kilpailuttaisivat kustantajat ja näiden välineiden tuottajat. Kuntaliitossa on KL-Kuntahankinnat, joka pystyy tämän renkaan tekemään ja saamaan sitä kautta erittäin alennetut hinnat. Tämä koskee kaikkia, ei vain vähävaraisia.

Valtuutettu Ohisalo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja. Arvot valtuutetut.

Apulaispormestarille pohdintana, että jos tämä maksuton koulutus jollain tavalla olisi sitten Helsingille vetovoimatekijä, niin tietysti signaalia sinne kokoomuksen eduskuntaryhmään ja ehkä tulevia hallitusneuvotteluja ajatellen, että kokoomuksella voi mahdollisesti olla seuraavassa hallituksessa paikka sitten säätää tästä asiasta koko maan tasolla. Eli Helsinki voi nyt tässä olla edelläkävijä ja lähettää signaalia.

Oikeasti on niin, että peruskoulu ei enää nykyisellään eikä mahdollisesti jatkossa varsinkaan työelämän muuttuessa riitä. Toisen asteen täytyy olla se minimi, mistä lähdetään ponnistamaan. On tosiaan niin, että esimerkiksi tuoreimman Nuorisobarometrin mukaan joka kymmenes nuori on keskeyttänyt opintonsa rahan puutteen vuoksi ja noin puolella on ollut jotain talousongelmia, jotka ovat vaikuttaneet koulutusvalintoihin.

Vielä valtuutettu Terholle. Ratkaisu ei voi olla se, että vain osalle tarjotaan tukea. Tämä siitä johtuen, että ne nuoret, jotka kaikista eniten sitä tukea tarvitsisivat, yleensä kykenevät kaikista heikoiten sitä tukea hakemaan.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

26.6.2018

Haataisen vastauspuheenvuoroon tarttuisin, ja se herätti lisäkysymyksen demareiden aloitteeseen liittyen. Onko tässä siis tarkoitus myös rajoittaa opettajien valtaa valita oppimateriaalit niin että ne valittaisiin keskitetysti kaupungissa ja kilpailutettaisiin keskitetysti kaupungissa? Näin ainakin tulkitsin puheenvuorosta, koska kyllähän se sitä vaatii, että jos kuntahankinnan kautta esimerkiksi materiaaleja hankittaisiin, niin kyllä se voisi ajaa tilanteeseen, ja ehkä jopa esittäisi sitä, että meillä olisi kaikissa kaupungin lukioissa yhtenäiset materiaalit kaikilla kursseilla. Se kuulostaa kyllä aika epätarkoituksenmukaiselta ja sotii oikeastaan sitä perustavanlaatuisia suomalaista ratkaisua vastaan, jossa opettajilla on hyvin laaja pedagoginen vapaus valita myös oppimateriaalit sellaisina kuin haluavat.

Valtuutettu Vepsä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Yhdyn Maria Ohisaloon siinä, että tämä maksuton opiskeluväline toisen asteen opiskelijoille voisi olla – Helsinki voisi näyttää mallia – myöhemmin olla valtakunnallinen tavoite. Samoin Tuula Haataisen oppimateriaalien kilpailutus olisi erittäin tärkeää, koska tosiaan maksuttomat opiskeluvälineet katkaisisivat tämän köyhyyden kierteen, ja lapsilla olisi samanlaiset mahdollisuudet kouluttautua. Esimerkkinä tästä kustantajien bisneksestä, niin omat kaksostyttyni kävivät lukiota eri lukioissa ja lukivat espanjaa. Kummassakin lukiossa oli eri espanjan kirjat. Ehdottomasti tämä kilpailutus olisi tärkeää ja katkaisisi tämän bisneksen teon.

Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Olen valtuutettu Sazonovin kanssa kyllä samaa mieltä ja aivan eri mieltä kuin sosialidemokraatit edeltävissä puheenvuoroissaan. Valtuutettu Vepsä ja valtuutettu Haatainen. Ilmeisesti todellakin tältä vaikuttaa, että demarit haluavat, että meillä olisi hyvin kapea valikoima siinä, mitä opettajat voivat oppimateriaalina käyttää, ja en voi sitä hyväksyä. Jos lähdetään kilpailuttamaan oppimateriaaleja, niin se tarjonta, mistä opettajat voivat valita, pitää olla laaja. Sillä, että kilpailutetaan niin, että lopputuloksena on 1 tai 2 oppikirjaa, joista voidaan valita, kavennetaan erittäin voimakkaasti pedagogista vapautta. Opettajan työn autonomia pitää olla suuri. Meillä on erilaisia opettajia ja erilaisia oppilaita, ja on todettava, että esimerkiksi sama terveystiedon kirja ei palvele kaikkia

26.6.2018

ryhmiä eikä palvele kaikkia oppilaita eikä myöskään toimi parhaalla mahdollisella tavalla jokaisella opettajalla. Sitten on muistettava myös se, että meillä on oppilaita, joiden kannalta on hyvä, että materiaali on digitaalista ja on sitten niitä, joille on erittäin hyvä, että se on paperilla olevaa. Tällainen kilpailuttaminen voi kaventaa tätä mahdollisuutta.

Sinänsä olen kyllä sitä mieltä, että oppimateriaalien hintoja pitäisi kyetä saada laskemaan alaspäin, ja kirjojen kierrätys esimerkiksi tässä on aivan erinomainen yksi tapa, mutta se ei ole ainoa. Meidän pitää löytää uusia keinoja siinä, että nämä kustannukset pysyisivät kohtuullisina ja että joka ikisellä olisi mahdollisuus suorittaa toisen asteen opinnot. Hyviä alkujia tässä on nyt tämä, mitä maan hallitus on päättänyt, että ensi vuonna otetaan käyttöön oppimateriaalilisä, joka automaattisesti myönnetään opintotuen hakemisen ohella. Ei sitä tarvitse erikseen myöskään osata hakea.

Apulaispormestari Pakarinen

Kommentteihin mitä tässä on tullut. Tässä puhuttiin Helsingin edelläkävijyydestä, mutta sanoisin, että juuri se olisi tässä ongelmallista, koska meille syntyisi sitten se tilanne, että välttämättä 8:nkaan keskiarvolla ei enää helsinkiläinen pääsisi helsinkiläiseen kouluun. Se olisi ehdottoman huono asia. Me emme pystyisi niin lyhyellä ajalla niitä lukiopaikkoja esimerkiksi tai yhtä hyvin ammattiopiston paikkoja perustamaan kuin silloin tarvittaisiin. Enkä tiedä, olisiko se myöskään tarkoituksenmukaista vain ulkopaikkakuntalaisia varten.

Tuossa tuohon keskitettyyn hankintaan. Siihen nimenomaan ovat opettajat kiinnittäneet huomiota. Meidän loppujen lopuksi koulutuksemme menestyksen yksi salaisuus on se, että meidän opettajamme ovat varsin itsenäisiä, ja yksi osa sitä itsenäisyyttä ja vapautta on oppimateriaalien valinta. Myös ehkä kirjojen sijasta olisi vähän ajantasaisempaa puhua digitaalisista materiaaleista, kuten esimerkiksi nuorisoneuvosto kiinnitti asiassa huomiota. He toivoivat siinä omassa kirjelmässään, että pikemminkin kehitettäisiin digimateriaalia kuin puhuttaisiin näistä oppikirjoista. Silloin kun kirjoja käytetään, meillä oikeastaan kaikissa kouluissa on myös sitten tämä jonkinlainen käsikirjasto annettavissa oppilaalle, jolla ei ole omaa kirjaa. Samoin siellä on jonkun verran tietokoneita.

Kaiken kaikkiaan kun me puhumme nyt siitä, että moni on joutunut keskeyttämään opintojaan, niin sanoisin näin, että tämä oppimateriaalilisä toimii varsin hyvin. Esimerkiksi tämä lukion 2 500 euroa, kuten mainitsin, on laskettu uusien materiaalien perusteella. Niin kuin tiede-

26.6.2018

tään, lukiolaiset hyvin kierrättävät, samoin amislaiset kierrättävät hyvin omia oppikirjojaan, ja silloin näiden materiaalien hankinta tulee huomattavasti edullisemmaksi kuin se, että kaupunki ostaisi niitä keskitetysti. Kestävän kehityksenkin perusteen mukaisesti olisi mieluummin järkevää, että meillä käytettäisiin kierrätettäviä kirjoja.

Ammattiopiston puolella – jätin sen tuossa mainitsematta aluksi – koulutuksen kustannukset ovat noin 100–780 euroa koko koulutuksen aikana vähän riippuen siitä ammattisuuntauksesta. Useinhan kyseessä ovat opiskeluvälineet, kuten kokkiveitset tai meikkaussudit. Sellaisia, joita opiskelija käyttää myös ammattiin valmistuttuaan.

Kiitoksia.

Valtuutettu Diarra (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Minusta on hyvä, että vihdoinkin tässä keskustelussa mainittiin myös ammattioppilaitosten opiskelijat, joilla on myös merkittäviä kuluja. Kun puhutaan näistä opiskeluvälineistä, joita he tulevat käyttämään myöhemmin omassa ammatissaan, niin kyllä se on merkittävä kustannus siitä huolimatta. Kyllä pitäisi voida löytää ratkaisu, jossa nämä välineet voisi vaikka liisata tai jollain muulla tavalla hankkia. Olen toiminut opettajana Korsossa, jolloin ysiluokkalaiset pohtivat sitä, mihin ohjelmaan heillä on varaa hakea, sillä kulut tulevat niin korkeiksi. Tämä on todellinen ongelma, ja tälle on tehtävä jotain – ellei valtion tasolla niin sitten Helsingissä.

Valtuutettu Haatainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaispormestari Pakariselle. Hyvä, että otitte esiin digimateriaalin. Se on sitä tulevaisuutta, ja sekin puhuu sen puolesta, että tämä pitäisi olla jonkun hallussa. Myös niiden valmistaminen, tuottaminen ja myös se variaatio ja laadun varmistaminen. Maksuttoman peruskoulun menestys liittyy juuri siihen, että opettajat saavat päättää materiaalinsa, ja tämä olisi mahdollisesti maksuttoman materiaalin toisen asteen koulutuksessa – tietenkin. Olen täysin vakuuttunut siitä, että opettajamme ovat parhaita sen päätöksen tekemisessä, mitä materiaalia käytetään. Se ei liity tähän nyt ollenkaan. Mutta hankkijana on tietenkin kunta ja isompi

26.6.2018

taho parempi tekemään hankintoja sillä tavalla, että ne ovat mahdollisimman edullisia.

Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Haatainen äsken viittasi siihen, että on tosi hyvä, jos on variaatiota siinä, millaisia kirjoja käytetään. Tuossa ryhmäaloitteessa sanamuoto on nimenomaisesti se, että keskitettäisiin ne kaskolle kilpailutuksen kautta, jolloin nimenomaan silloin valittaisiin ikään kuin voittajat niistä oppikirjamateriaaleista. Kun nykykäytäntö on se, että koulut voivat itse valita ne, niin silloin niitä olisi yksinkertaisesti vähemmän, mitä valittaisiin. Mikä johtaisi siihen, minkä Helsingin opettajien ammattiyhdistys on lausunnossaan todennut, että hyvin todennäköisesti painotettaisiin silloin enemmän hintaa kuin laatua ja vietäisiin nimenomaan opettajilta pois sitä pedagogista vapautta, mikä johtaisi siihen, että opetuksen laatu heikkenisi.

Valtuutettu Korkkula (vastauspuheenvuoro)

Ted Apter kiinnitti sinänsä täysin asialliseen kohtaan huomiota edellisessä puheenvuorossaan, koska on toki perusteltua kantaa huolta siitä, millä perusteella oppikirjat ja oppimateriaalit valitaan. Valinnan pitää aina tapahtua mielestäni kunkin... Kuuluuko tämän? Kunkin koulun tasolla pedagogisin perustein, jotta sopivat materiaalit tulevat käyttöön. Toisen asteen maksuttomat oppimateriaalit eivät sinänsä ole ristiriidassa opettajien pedagogisen vapauden kanssa. Näinhän nyt jo peruskoulun osalta toimitaan, että siellä on erilaisissa kouluissa samassa aineessa vaikkapa erilaisia kirjasarjoja käytössä. Tämän takia kannatan toisen asteen maksuttomia oppimateriaaleja.

Kiitos.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnäkin kannattaa kiinnittää huomiota siihen, että keskusteltaisiin tässä tästä aloitevastauksesta, ei aloitteesta. Aloitevastauksessa on mielestäni aika tasapainoisesti tuotu esille se, että ensisijaisesti se on valtion tehtävä, mutta sitten otetaan askelia Helsingissä, jos seuraavissa eduskuntavaaleissa ei tule nykyistä huomattavasti viisaampaa eduskuntaa ja hallitusta.

26.6.2018

Sitten toinen kysymys on se, että eihän se, että otetaan askelia kohti maksuttomuutta, tarkoita sitä, että ostetaan kaikille juuri kirjat seuraavana vuonna. Vaan minusta on tärkeää huomioida, että ensinnäkin tässä keskustelussa ennen apulaispormestari Pakarisen jälkimmäistä puheenvuoroa ensimmäistä kertaa huomattiin, että tässä on kysymys myös ammatillisista oppilaitoksista, joissa tämä kysymys on monesti vielä suurempi kuin lukiossa. Että ei vain keskitytä lukioon.

Kolmas huomio on se, kun tässä ollaan kauhuissaan siitä, miten voidaan näitä kirjoja valita, niin ihmettelen, miten peruskoulussa voidaan kuitenkin taata maksuttomuus ja valita ihan järkevästi oppimateriaalit. Miksi se ei toimisi yhtä lailla samalla periaatteella toisella asteella? Sen vuoksi tämä on hyvin tasapainoisesti ja kannatettavasti rakennettu tämä vastaus.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Oikeastaan tässä Arhinmäki summasi erittäin hyvin tämän keskustelun. Koen itsekin, että tässä kokoomuksen valtuutetut hyppäävät hieman asioiden edelle eivätkä itse asiassa halua puhua tästä itse asiasta eli tasa-arvoisen koulutuksen edistämisestä ja maksuttoman toisen asteen takaamisesta nuorillemme. Kyllähän tämä sähköisten oppimateriaalien kysymys sisältyy yhtä lailla tähän maksuttoman toisen asteen tematiikkaan, ja siellä on myös lisensointimaksuja ja muita kustannuksia, jotka näistä sähköisistä materiaaleista koituvat oppilaille, opiskelijoille.

Toivoisin, että kun tässä on selvästi kyse poliittisista näkemyksistä, ja on tullut hyvin selville kokoomuksen kanta, niin apulaispormestari ei myöskään ottaisi tässä koko ajan ohituskaistaa toteamalla näitä kasvatuksen ja koulutuksen tilanteita, kun kysymys on kuitenkin politiikasta ja poliittisista näkemyksistä eikä virkamiestoteamuksista.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Heti tähän ensimmäiseen. Meillä on tietääkseni kaupungissa poliittisesti valittu pormestaristo, jolloin tietenkin apulaispormestari ottaa vahvasti kantaa omaa toimialaansa merkittävästi koskevassa asiassa. Minusta on itse asiassa melko kuvaavaa se, että kun apulaispormestari nojaa esimerkiksi erilaisiin virka-arvioihin ja vaikkapa siihen virkavalmisteluun, jota kaupunginhallitukseen tehtiin, jossa ei puollettu tätä aloitetta

26.6.2018

tässä muodossa kuin se nyt valtuustossa on käsittelyssä, niin se vain alleviivaa sitä, että myös kaupungin virkavalmistelussa ei ole nähty tarpeellisesti tämänkaltaista etenemistä. Se minusta vain alleviivaa sitä, että tämä aloite ei ole mielekäs, samoin kuin alleviivaa esimerkiksi se, että opettajien ammattijärjestö ei ole puoltanut tämän aloitteen mukais- ta etenemistä. Sen sijaan valtuutettu Diarra, johon ensin otin ? pu- heenvuoron, on asian ytimessä kun miettii vaikkapa näitä liisausmah- dollisuuksia ja muita keinoja tarjota helpotusta ja ratkaisua materiaali- kustannuksiin.

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Sinänsä täällä valtuustossa olisi kiva aina kannattaa kaikkea maksuton- ta, jota tänne aika ajoin ja itse asiassa varsin usein tuodaan erilaisia aloitteita erilaisista maksuttomista asioista. Mutta nyt ollaan aika isossa rahassa. Ollaan 19 miljoonassa, ja jos olen oikein ymmärtänyt nyt vuo- den valtuutettuna oltuani, että silloin kun lisätään johonkin rahaa, se otetaan jostain pois. Näin ollen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tähän varmaan osataan ottaa kantaa.

Olen myös sitä mieltä, että se digiloikka tulisi tehdä, koska joka vuosi näiden kirjojen uusiminen on järjetöntä ja älytöntä. Sen lisäksi luotan tässä näihin lausunnon antaneisiin opettajiin, jotka ovat asian sub- stanssiosaajia. Jos he toteavat, että tämä ei edistä, tämä ei ole peda- gogisesti hyvä tie lähteä, niin ehkä heitä kannattaisi kuunnella.

Pidän hiukan populistisena tätä aloitetta. Nimittäin jos me perussuoma- laiset esittäisimme täällä kaikille veteraaneille täyden palvelun asumista ja palveluja, jotka olisivat maksuttomia, tässä salissa huudettaisiin po- pulismista. Mutta kun demarit tekevät tällaisen 19 miljoonan lisäesityk- sen, niin se on vain rahaa, joka tulee jostain. Voisiko nyt saada selvi- tyksen, mistä tämä 19 miljoonaa otetaan pois? Koska meillä on... Nyt täytyy sanoa, että kerrankin kehun maan hallitusta, joka on tehnyt tän- ne nimenomaan tämän oppimateriaalilisän juuri taklaamaan tätä asiaa, ja se on vähävaraisille, ja sinne se kuuluukin. Mutta kertokaa, mistä te otatte tämän rahan pois.

Valtuutettu Kivekäs (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

26.6.2018

Selvyyden vuoksi todettakoon, että vaikka ainakin yhdellä laskutavalla sosiaalidemokraattien valtuustoaloitteen kokonaisvaltainen toteuttaminen maksaisi 19 miljoonaa, niin kaupunginhallituksen vastauksessa ei esitetä 19 miljoonaa vaan esitetään ensimmäisiä toimenpiteitä, joiden kustannustasosta varmasti päästään keskustelemaan budjettineuvotte-
luissa. Tämä aloitevastaushan ei sisällä sitä.

Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä oli mielestäni tosi tärkeä tämä perussuomalaisten puheenvuoro, koska kävi ilmi minkälaista talouspolitiikkaa he sisimmissään kannattavat. Eli nimenomaan talouskuripolitiikkaa, jossa ajatellaan, että meillä on vain annetut raamit, joiden sisällä toimitaan, ja mikään ei ole sen yli mahdollista. Tosiaan tärkeää muistaa, että Helsinki tekee satoja miljoonia voittoa, ja meillä on todellakin mahdollista tehdä arvovalintoja ja tehdä yhdenvertaista politiikkaa. Tämä maksuton toinen aste on oikein siinä hyvinvointivaltion ytimessä kiinni, ja se on oikeastaan ollut juuri sitä politiikkaa, jota Mari Rantanenkin on päässyt lapsuudessaan nauttimaan. Eli nyt meillä on tällainen projekti, joka sitä hyvinvointivaltiota purkaa, ja tämä on mielestäni se kehitys, joka tässäkin keskustelussa olisi tärkeää muistaa. Mutta tärkeää on siis, että me ensiksi päätämme, mitä me haluamme tehdä, ja sitten vasta mietimme, miten se kaikki rahoitetaan, eikä niin tämän talouskuripolitiikan mukaan, että meillä on nämä raamit ja mitään ei sen yli voida tehdä.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen samaa mieltä valtuutettu Rantasen kanssa. Olen nimittäin samaa mieltä siitä, että kirjojen uusiminen joka vuosi on älytöntä. Minusta ei pidä pyrkiä siihen, että näin toimittaisiin. Minusta järkevää varsinkin nyt kun on kysymys siitä, että digitaalista oppimateriaalia tulee entistä enemmän, niin se helpottaa tätä niin sanottua kierrättämistä.

Toinen huomio on se, että tässä edelleen puhutaan koko ajan kirjoista, ja haluan painottaa, että ammatillisissa oppilaitoksissa kysymys on paljon muusta kuin kirjoista, ja siellä monesti voivat olla ne kaikkein suurimmat ongelmat. Meidän pitää huolehtia niistä esimerkiksi itähelsinkiläisistä nuorista, jotka hakevat ammatilliselle puolelle, että heillä on mahdollisuus opiskella, etteivät he syrjäydy sen vuoksi. Vastauksessa

26.6.2018

ei esitetä näitä ensimmäisiä toimenpiteitä, mutta sen haluan sanoa, että tämä ei ole nollasummapeliä. Helsingin kaupunki on tehnyt 471 miljoonaa toissa vuonna, viime vuonna 483 miljoonaa euroa ylijäämää. Kysymys on poliittisista valinnoista, haluammeko me panostaa myös tähän maksuttomaan koulutukseen, ja siitä neuvotellaan budjetin yhteydessä. Eli voimme yhdessä Mari Rantasen kanssa äänestää, jos tästä joudutaan äänestämään, tämän kaupunginhallituksen vastauksen puolesta, koska nämä ongelmat eivät sisälly, mitä nostitte sille, tähän vastaukseen.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Vastauksena tähän kysymykseen: esimerkiksi niistä 100 miljoonien kaupungin voitoista tai siitä muusta vauraudesta, mitä Helsingillä tällä hetkellä on, kun taloudellinen tilanne on hyvä. Tämä argumentti, että mistä nämä rahat otetaan, on sellainen, että tämä pompahtaa yleensä aina esille silloin kun esitetään jotain, mikä jonkun toisen mielestä ei ole poliittisesti toivottavaa tai poliittisesti suotavaa. Esimerkiksi vuosi sitten kun tehtiin 70 miljoonan veronalennuksia, eivät perussuomalaiset silloin kysyneet, mistä nämä rahat otetaan. Sen takia näen, että tässä on kysymys nimenomaan poliittisista arvovalinnoista, että haluammeko me laittaa rahaa tähän asiaan. Helsingin kaupungin taloudellinen tilanne ei tällä hetkellä ole millään tavalla ongelmallinen.

Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on mielestäni ihan oikeasti hyvä keskustelu käynnissä, ja sen takia sille otetaan varmaan aikaa aika lailla. Mikä mielestäni on mielenkiintoista, on se, että Emma Karin ensimmäisessä puheenvuorossa nimenomaan viitattiin siihen, että pitäisi pystyä priorisoimaan budjettineuvotteluissa määrärahat tälle. Periaatteellisella tasolla olen ihan samaa mieltä, että jos tukee tätä tänään, niin silloin pitää pystyä priorisoimaan budjettirahat siihen. Sen takia tämä Kivekkään näkemys siitä, että tässä nyt ei ole kysymys 19 miljoonasta eurosta vaan jostain summasta X, jota on välillä yksi viiva jotain, niin olisi hyvä saada tietää, mikä on vihreitten kansa siihen, että mitä tämä maksaa, mikä on vihreitten linja tähän asiakysymykseen, eikä sellainen väistely tässä asiassa.

26.6.2018

Sitten se väite siitä, että kokoomus ei kannattaisi sitä, että otettaisiin askelia tätä kohti, ei pidä paikkaansa. Kokoomus on mukana siinä hallituksessa, joka on luonut oppikirjalisän.

Valtuutettu Torsti (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Rantasen puheenvuoron myötä päätin nyt vielä tarttua 2 asiaan. Tämä keskustelu, jota täällä nyt käydään erilaisista oppimateriaaleista, joka tosiaan sisältää ammatillisessa koulutuksessa hyvin erilaisia oppimateriaaleja ja lukiokoulutuksessa pääsääntöisesti kirjoja mutta myös lisenssejä, niin onneksi meillä on nämä järjestöt, jotka ovat tehneet tämän aloitteen. He ovat nimittäin aika paljon pidemmällä jo ajattelussaan kuin täällä salissa ehkä välttämättä kaikki osaavat kuvitellaan. He ovat pitäneet jo eduskunnassa kansalaisinfossa keväällä seminaarin, jossa on käyty erilaisia vaihtoehtoisia ratkaisuja läpi. Näitä ratkaisuja on vaikka kuinka paljon, ja oikeastaan odotetaan, että niitä päästään testaamaan ja kokeilemaan. Ennemminkin tämä nykytilanne halvaannuttaa sellaista vähän ehkä kunnianhimoisempaa ja oivaltavampaa oppimateriaaliratkaisujen hakemista ja mallien hakemista. Kuten valtuutettu Diarra totesi esimerkiksi nyt näistä kokkiveitsistä tai kauneuspuolen välineistä, niin kyllä näillä opiskelijoilla on erittäin hyvät näkemykset, miten tämä kannattaisi ja olisi viisasta järjestää.

Mitä tulee sitten yleisesti tähän tosiaan keskusteluun, niin se nyt varmaan on hyvä vielä todeta, että tämä kaupunginhallituksen ihan viimeinen virke ja 2 virkettä, jotka kuuluvat, että ”kaupunginhallitus kannattaa maksuttomia oppimateriaaleja ja työvälineitä toiselle asteelle. Parhaiten ne toteutuisivat lain tasolla säädettyinä koko maahan. Valtion toimista riippumatta Helsingin lähtee edistämään maksuttomuutta. Ensimmäiset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi tehdään lukukaudella 2019–2020”. Tästä me siis tänään olemme päättämässä.

Valtuutettu Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Johan tässä tovin sai sitä varsinaista puheenvuoroa odottaakin. Täytyy jatkossa varmaan alkaa taktikoida.

Mehän olemme varmaan kaikki samaa mieltä, ja historiallisesti olen jopa Emma Karin kanssa samaa mieltä siitä tavoitteesta, että kenenkään

26.6.2018

koulunkäynti ei saisi jäädä varattomuudesta kiinni ja kaikilla täytyisi olla mahdollisuus kouluttautua ja sivistää itseään varallisuudesta riippumatta. Mutta olemme varmasti perusteellisesti, niin kuin nyt on jo käynyt näissä vastauspuheenvuoroissa, eri mieltä siitä, onko tämä nyt esitetty sosialidemokraattisen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite se paras tai edes järkevä tapa edistää. Ainahan ei tarvitse edes parasta tapaa mielestäni löytää. Riittää, että se on järkevä tapa.

Tämän esityksen on tosiaan arvioitu maksavan kaupungille 20 miljoonaa euroa. Se on valtavan paljon rahaa. Se on yhtä paljon rahaa kuin John Travoltalta kiristettiin, kun hänen poikansa Jett kuoli. Se on myös yhtä paljon rahaa kuin Fortum aikoinaan kärsi viime vai toissa viikolla tappioita tämän norjalaisen investoijan johdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden johdosta, ja se on yhtä paljon rahaa kuin Imatran kaupunki investoi 2014 kaukolämpöön. Tässä vähän perspektiiviä 20 miljoonasta.

Totta kai poliittisia päätöksiä tulee arvioida niiden vaikutusten perusteella. Tämä demareiden valtuustoryhmän aloite varmasti helpottaisi sen muutaman %:n tilannetta, joilla ei ole varaa opiskelumateriaaleihin. Mutta samaan aikaan se tarjoaa niille noin 99 %:lle aivan tarpeettoman lahjan. Sellaisille helsinkiläisille perheille, joilla olisi omasta takaa varaa oppimateriaaleihin. Tämä 20 miljoonaa euroa on myös paljon rahaa. Sillä olisi mahdollista palkata 400 uutta opettajaa vuodeksi tai vaihtoehtoisista pyörittää 5 lukiota. Paljon, paljon toimivampi ja veronmaksajien kannalta perustellumpi tapa olisi tukea kuten toimeentuloturvalla niitä vähävaraisia opiskelijoita, joilla siihen ei ole varaa. Eli käytännössä tämä on hyvä aloite mutta liian järeä. Se olisi sama asia kuin jos Helsingin valkuposkihanhiongelma ratkaistaisiin sillä, että puolustusvoimilta lainattaisiin Leopard 2A6 -taistelupanssarivaunuja. Toimiva mutta turhan järeä keino.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

31 varsinaista puheenvuoroa vielä jäljellä, mutta varmaan olisi se hyvä nyt tässä vaiheessa tehdä selväksi, että keskustellaan siitä, mikä on se päätöksenteossa oleva kaupunginhallituksen vastaus. Nyt puheenvuoro toisensa jälkeen kokoomuslaiset, jotka ilmeisesti eivät ole lukeneet riittävästi sitten oppimateriaaleja aikoinaan koulussa vai mistä johtuu, ovat ajautuneet tilanteeseen, jossa he argumentoivat aloitetta vastaan, vaikka täällä käsitellään tätä aloitevastauksena. Tässä aloitevastauksessa ei sanota, valtuutettu Meri, että pitää laittaa 19 miljoonaa. Tässä ei ole

26.6.2018

siis siitä kysymys, toisin kuin te väitätte, vaan tässä nimenomaan juuri valtuutettu Torsti luki ääneen, mikä on se, mitä esitetään valtuustolle.

Toinen huomio. Te olette sitä mieltä, että pitää antaa vain köyhäinapua. Me olemme sitä mieltä, että kun maksamme veroja, on hyvä, että universaalisti myös se hyödyttää kaikkia. Ei vain pienituloisempia, vaan niitäkin perheitä, jotka ovat ihan hyvätuloisia, niin heidänkin lapsensa saavat maksuttoman koulutuksen niin peruskoulussa kuin toivottavasti jatkossa toisellakin asteella.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Pakko myös kommentoida tätä valtuutettu Meren puheenvuoroa, joka veti kyllä niin pahasti sivuun ja yli laidan tätä keskustelua. Täytyy todeta, että varmaan tämä on kykypuolueelle niin hankala asia tämä maksuton toinen aste ja koulutuksen tasa-arvon edistäminen, että on pakko yrittää ohjata tätä keskustelua väärille raiteille ja täysin ohi sen, mitä on kaupunginhallituksessa päätetty ja mikä on tämä pohja. Koska tässä hän puhutaan siitä, että otetaan ensimmäisiä askeleita tämän maksuttomuuden edistämisessä eikä ollenkaan näistä summista, joita nyt esimerkiksi Meri tässä panssarivaunujen ja valkoposkihanhiiden seassa lueteli.

Valtuutettu Jalovaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on aina jotenkin lapsellista mennä valtuustossa tähän hintalapuhommaan. Täältä voisi nyt heittää, että Herttoniemen liikenneympyrä maksoi 130 miljoonaa, että siihen nähden tämä on aika vähän. Kaupunki tekee satojen miljoonien voittoa, että tämä on paha populismia? näitä hintalapuhommia täällä tekemään.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun tässä nyt on keskusteltu siitä, mistä tässä keskustellaan, niin keskustellaan siitä hieman lisää. Valtuustossa käsittelyssä olevassa aloitevastauksessa todetaan tosiaan, että kannatetaan maksuttomia oppimateriaaleja ja -välineitä toiselle asteelle, jaadijaa, mutta valtion toimista riippumatta Helsinki lähtee edistämään maksuttomuutta. Ensimmäiset

26.6.2018

askeleet otetaan budjettineuvotteluissa. Kyllä, mutta jos valtuusto tämän vastauksen hyväksyy, se sitoutuu edistämään maksuttomuutta. Eli päämääränä on...

Välihuuto!

Kyllä, juuri näin. Eli päämääränä on virkamiesarvion mukaan 19 miljoonan pysyvä menolisäys ? vastaisuudessa. Eli kyllä totta kai kun me puhumme tästä asiasta, niin me voimme puhua tästä kokonaiskustannustasosta. Sitten on eri asia, mitä tehdään budjettineuvotteluissa, sekin on totta. Ja siinäkin on paljon kysymysmerkkejä esimerkiksi vihreiden kohdalta, onko vihreiden linja Karin linja – tehdään kaikki heti – vai onko se Kivekkään linja – ei tehdäkään kaikkea heti. Tähänkin olisi tavallaan hyvä saada vastauksia tässä samassa yhteydessä, kun ollaan sitoutumassa jonkun asian edistämiseen.

Valtuutettu Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Pakko vastata, kun niin monta kertaa nimi mainittiin. Juuri kuten valtuutettu Sazonov sanoin, että eihän tässä ole tavoite ensimmäisten askelien ottaminen. Tässä on tavoitteena se maksuttomuus, ja se maksuttomuus tulisi maksamaan 19 miljoonaa. Mielestäni silloin on enemmän kuin perusteltua puhua siitä, mikä on tämän aloitteen hintalappu ja onko se hintalappu missään suhteessa tällä aloitteella saatavaan hyötyyn.

Apulaispormestari Razmyar (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Oikeastaan tästä kaupunginhallituksen linjasta on monta hyvää puheenvuoroa pidetty. Jos mustaa halutaan valkoiseksi kääntää, se voidaan tässä koko illan monta tuntia tehdä. Mutta arvostan valtuutettu Merta. Ehkä osittain voisin kääntää logiikkasi toisin päin, että jos samalla logiikalla voisi sanoa, että eiväthän rikkaiden lapset tarvitse peruskouluissakaan ilmaisia kirjoja. Mielestäni tätä keskustelua voidaan jatkaa vaikka kuinka pitkään, mutta toivon, että päästään tähän itse asiaan.

Välihuuto!

26.6.2018

Hyvä. Palataan itse keskusteluun.

Kiitos.

Ledamoten Modig (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Olisi hienoa, jos voisimme siirtyä takaisin keskustelemaan siitä, mitä tässä aloitevastauksessa esitetään tai siitä, mikä on maksuttoman toisen asteen merkitys nuorten opintopolulle, hyvinvoinnille ja koko yhteiskunnan kehitykselle. Mutta tämä kokoomus nyt yrittää spinnata tätä aivan toisille raiteille ja peräänkuuluttaa muilta erilaisia kantoja asioihin, joista nyt ei päätetä ja myös sitä, mistä nämä rahat toimenpiteisiin otetaan. Minun oma lähtökohtani kannattaa tätä on nimenomaa ehdottomasti se, että sitä ei oteta nykyisen budjettiraamin sisältä, koska siihen ei ole mahdollista. Se on nyt jo vajaa siihen, mitä meidän kuuluisi sillä tehdä. Mutta ellen minä nyt tilinpäätöstä aivan väärin lukenut, niin me olemme kyllä tehneet tässä useampana vuotena erittäin hyvän tuloksen. Me jäämme voitolle. Haluaisin nyt peräänkuuluttaa kokoomukselta, mihin ne meidän ylijäämämme sitten saa käyttää, ellei niitä saa käyttää siihen, että kaikilla meidän nuorillamme on mahdollisuus toivomaansa opintopolkuun.

Valtuutettu Pennanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Periaatteessa tämä maksuton toinen aste kaikille on todella hyvä asia, mutta kyllä meidän täytyy sitä rahaakin ajatella. Nyt tässä sanotaan, että 2 500 euroa maksavat lukion materiaalit per oppilas, ja se on kyllä aivan älyttömän suuri summa, kun ajatellaan kuinka paljon maailmassa on ihan ilmaista, laadukasta tieteellistä tietoa, oppimateriaalitietoa ja valmiiksi ja miten sitä voitaisiin tuottaa lisäksi. Eli tässä on kyllä tällainen oppikirja- tai oppimateriaalibisnes myös digitaalisissa sisällöissä, joka aika paljon tahkoo rahaa. Minä en nyt ehkä olisi siirtämässä meidän veronmaksajiemme rahoja ihan sinne kaikkien osalta. Eli pitäisi edistää ilmaisten ja avointen digitaalisten materiaalien tuotantoa sekä käyttöä, että niitä voitaisiin käyttää enenevässä määrin opetuksessa. Tämä tuki kannattaa suunnata täällä kustannustasolla, jos me olemme näin korkeissa kustannuksissa, niihin oppilaisiin, joilla on oikeasti taloudellisia vaikeuksia. En kannata, että nyt ihan kaikille annetaan näin kalliita kirjoja. Sitten samalla pitäisi tosiaan pyrkiä materiaalien moder-

26.6.2018

nisoimiseen ja merkittäviin kustannussäästöihin. Tieto on usein ilmaista.

Kiitos.

Valtuutettu Niskanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuusto.

Valtuutettu Arhinmäki sanoi tuossa äsken, että se on ihan OK, että universalismin hengessä verotetaan ensin rikkailta ja hyvätuloisilta rahat pois ja sen jälkeen annetaan se heille takaisin tukena. Tämä on aivan käsittämättömän järjetöntä. Oletteko te kuulleet, vasemmistolaiset, sellaisesta termistä kuin verotuksen hyvinvointitappio? Se on ihan kansantaloustieteen perustermi, joka opitaan ensimmäisenä opiskeluvuonna yliopistossa. Se ei ole ilmaista verottaa rahaa joltain pois ja antaa se heille takaisin. Se on ensinnäkin täysin turhaa, koska rikkaat eivät tarvitse tukea, mutta sen lisäksi se ei ole ilmaista, vaan siinä tuhotaan hyvinvointia. Minkä takia te haluatte tuhota hyvinvointia?

Valtuutettu Torsti

Arvoisa puheenjohtaja. Valtuutetut.

Kuinka monen meidän mielestä 15-vuotias nuori kuuluu kouluun tai kuinka monen mielestä aikuisen pitäisi lähtökohtaisesti elää omalla työllään? Siitä tässä aloitteessa noin periaatteen tasolla on nimittäin kysymys. Peruskoulutus ei saa olla rahasta kiinni. Perustelen tätä koulutusradikaalia tasa-arvoaloitetta erityisesti 2 näkökulmasta. Ensinnä asiallisesti nuorten työllisyyden, talouden ja koulutuksen kannalta, joille se on kaikille välttämätön, ja toisaalta Helsingin kannalta. Helsinki voi tosiaan taas, niin kuin koulutuspolitiikassa viime vuosina olemme usein tehneet, näyttää suuntaa koko Suomelle.

Aloitetaan tästä asiasta. Sen voi kertoa 3 kuvalla, jos ne saadaan esiin, tai jos ei saada, niin kerron ilman. Ensimmäinen kuva on tämä. Perusasteen varassa olevien työpaikat ovat viimeisen 30 vuoden aikana puolittuneet 2 kertaa. Me näemme sen tuosta turkoosista palkista, ja lähdemme sieltä vuodesta 1987 ja tulemme tänne 2014:ään. Olemme läheneet siis noin 900 00 työpaikasta, ja tulemme noin 250 000:een. Oteetaan seuraava kuva. Saanko seuraavan tästä? Me voimme saman kertoa työllisyysasteella. Jos ei saada kuvaa, kerron sen suullisesti. Työllisyysaste pelkän perusasteen varassa on tällä hetkellä noin 40 %, kun

26.6.2018

se korkeakoulutetuilla on siellä 80–90 %:n tietämällä. Sama romahdus siis voidaan kuvata myös työllisyysasteen kautta. Sitten meillä on sellainen kuvio, joka voidaan toimittaa vaikka jälkikäteen, jossa katsotaan lukion, ammatillisen koulutuksen tai ei kumpaakaan suorittaneiden tilannetta 25-vuotiaina. Se on työllisyysaste. Mene seuraavaan jo. Oteetaan se, koska se on ehkä kiinnostavampi tässä. Eli ilman toista astetta olevien tilanne 25-vuotiaina, tuo ylin viiva kuvaa heitä, joilla sitä toista astetta ei ole ja alemmat viivat sitten joko lukion tai ammatillisen koulutuksen suorittaneita ja heidän tilannettaan työelämässä.

Näiden kuvien ainoa pointti on kuvastaa sitä, miksi toisen asteen suorittaminen on välttämätöntä. Kun me sitten lisäämme siihen sen, että rahan puute tosiaan vaikuttaa keskeyttämispäätöksiin nimenomaan erityisesti ammatillisissa oppilaitoksissa, joissa keskeyttäminen muutenkin on suurinta, me tulemme asialliseen johtopäätökseen, jonka ovat tehneet sellaiset tahot kuin talouspolitiikan arviointineuvosto professori Roope Uusitalon johdolla, OAJ, lapsiasiainvaltuutettu ja tosiaan lukuisat järjestöt. On tehtävä kaikki mahdollinen, jotta varmistamme, että kaikki nuoret suorittavat toisen asteen tutkinnon. Asiallisesti se on nuorten työllisyyden, talouden ja koulutuksen kannalta välttämätöntä.

Toinen näkökulma ja peruste tälle tänään käsittelyssä olevalle aloitteelle ja aloitevastaukselle liittyy tosiaan Helsingin rooliin. Helsinki voi tässä, niin kuin koulutuspolitiikassa viime vuosina on usein tapahtunut, näyttää suuntaa ja olla edelläkävijä. Pelastakaa Lapset ja näiden opiskelijajärjestöjen aloite, jossa muuten olen ymmärtänyt, että ihan ensimmäisenä yhtenä ideoijana oli valtuutettu Maria Ohisalo, on tehnyt hienoa työtä eduskunnan päässä siinä, että koko maan tasolla tästä maksuttomuudesta on jo keskusteltu aika paljon pidempään kuin täällä Helsingin valtuustosalissa. Pidimme tosiaan järjestöjen kanssa palaveria jo keväällä ja kävimme läpi, minkälaisia materiaaleja esimerkiksi voisi olla tarjolla – koulutuspilviä, tällaisia valtuutettu Pennasen mainitsema erilaisia kehityskulkuja – nimenomaan jos meillä olisi maksuton toinen aste ja ikään kuin yhteiskunnalla velvoite nämä asiat kokonaisuutena miettiä.

Helsingissä, missä me olemme subjektiivista varhaiskasvatusta, ryhmäkojoja ja niin edelleen edistyksellisesti linjanneet, tämä on mitä luonnollisin paikka pilotoida näitä asioita, nimenomaan hakea erilaisia malleja juuri niin kuin meidän hieno kaupunginhallituksemme on siis esittänyt.

Eli hyvät valtuutetut.

26.6.2018

15-vuotias nuori kuuluu kouluun, työllään pitää voida elää, eli me tarvitsemme peruskoulutuksen kaikille, ja nyt on se hetki, kun maailman toimivin kaupunki voi lähteä näyttämään suuntaa.

Kiitos.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Torsti viittasi siihen, että professori Roope Uusitalon johtama talouspolitiikan arviointineuvosto arvioi oppivelvollisuuden laajentamista ja sen vaikutusta ja suositteli hallitusta harkitsemaan asiaa vakavasti. Voi toki olla, että oikeustieteen ylioppilas ja teologian ylioppilas valtuutettu Niskanen on pätevämpi kansantaloustieteilijä ja arvioija kuin professori Roope Uusitalo ja hänen johtamansa talouspoliittinen arviointineuvosto, joka on suositellut oppivelvollisuuden laajentamista. Mutta toinen seikka on se, että jos näin on, niin on myös tietenkin poliittinen kysymys arvioida sitä, pyrimmekö sellaiseen yhteiskuntaan, jossa tasa-arvoisesti kaikista taustoista lapset ja nuoret saavat samoja palveluita ja voivat osallistua koulutukseen yhtä lailla vai haluammeko jakaa heitä vanhempien taustan mukaan jo varhaisessa vaiheessa.

Valtuutettu Stranius (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Iso kiitos Pilvi Torstille tosi hienosta puheenvuorosta koskien sitä, mitä työelämän kannalta tarkoittaa esimerkiksi pelkkä peruskouluasteen suorittaminen. Toinen tärkeä ulottuvuus tässä on myös, mitä se tarkoittaa esimerkiksi demokratian kannalta. Olin tänään Allianssissa kokouksessa ja törmäsin sellaiseen hätkähdyttävään lukuun kuin se, että eduskuntavaaleissa 2005 korkeakoulutettujen 25–34-vuotiaiden äänestysprosentti on 79 %. Sen sijaan pelkästään peruskoulun suorittaneiden se äänestysprosentti oli 31 %. Tämä on aivan olennainen kysymys myös meidän demokratiamme perustan kannalta.

Kiitos.

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

26.6.2018

Kiitos valtuutettu Torstille hyvästä puheenvuorosta, joka toi paitsi tämän työllisyysnäkökulman lisäksi esiin taloudellisen näkökulman, kun-
ka paljon toisen asteen koulutusta vahvistamalla monin keinoin me
voimme myös vahvistaa ihan koko Suomen taloutta tämän työllisyys-
kehityksen myötä. On varmasti niin, että sen sijaan, että me pyrimme
heikentämään keskimääräisiä suorituksiamme koulutuksessa ja koulut-
tautumisessa, meidän pitäisi edelleen pyrkiä vahvistamaan niitä, koska
vain niin me pärjäämme kansainvälisessä osaamiseen pohjautuvassa
taloudessa – niin kuin olemme pärjänneet kohtuullisen hyvin tähän asti.
Mutta nyt kuuluu erittäin huolestuttavia merkkejä esimerkiksi ammatilli-
sesta opetuksesta, josta on vähennetty tämän hallituksen aikana re-
sursseja merkittävästi.

Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Mielestäni tuolla oli erittäin hyviä pointteja etenkin liittyen siihen, miten
toisen asteen koulutusta pitää pystyä takaamaan mahdollisimman mo-
nelle, ja me olemme siitä samaa mieltä. Nimenomaan niistä syistä sil-
loin kun me olemme luomassa jonkinlaisia uusia, pysyviä menoja kas-
vatuksen ja koulutuksen toimialalle, pitää pystyä keskustelemaan niis-
tä, minkä suuruisia ne ovat. Ne tulevat kuitenkin sisälle siihen talousar-
vioon ? pysyviksi eriksi riippumatta siitä, minkä kokoisia ne ovat.
Mielestäni se hintalappukeskustelu on aidosti sellainen, minkä käyn
sen takia, että se on ikään kuin pois jostain muusta silloin. Helsingin
opettajien ammattiyhdistys on erityisesti korostanut omassa lausun-
nossaan tähän asiaan liittyen, että ”lukiolla on 2 kuluerää: vuokrat ja
henkilöstökulut. Jos lukioiden taloutta rasitetaan opiskelumateriaalihan-
kinnoilla, on todennäköistä että opetuksen määrää joudutaan vähentä-
mään”. Nimenomaan näistä syistä tämä on aidosti poliittinen valinta-
keskustelu.

Valtuutettu Niskanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Arhinmäki vei tämän argumentoinnin taas kerran henkilöön.
Me olemme tästä keskustelleet Arhinmäen kanssa. Meillä on vähän eri
mielipide siitä, mikä on toista kunnioittavaa keskustelua, mutta olemme
tässä ilmeisesti eri linjoilla. Mielestäni joka tapauksessa on tosi huono
argumentointitapa se, että sanotaan, että joku argumentti on epäpätevä
sen takia, koska sen esittää tällainen ja tällainen henkilö. Paljon pa-

26.6.2018

rempaa keskustelua olisi, että valtuutettu Arhinmäki vastaisi, miksi minun argumenttini oli huono. Minkä takia on järkevää ensin verottaa hyväosaisia ja sitten antaa heille se sama raha takaisin, jolloin välissä katoaa hyvinvointia hyvinvointitappiona? Miksi ihmeessä tämä on järkevää. Toivoisi, että hän vastaisi tähän argumenttiin, eikä menisi henkilöön.

Kiitos.

Valtuutettu Torsti (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tähän talous- ja työllisyyskysymykseen olisin vielä täsmentänyt. Tämän talouspolitiikan arviointineuvoston kanta oli tosiaan... Se on hyvä valtuutettujen tiedostaa, että he tekivät yhden yksittäisen merkittävimmän esityksen, jonka me toteuttaisimme tässä maassa, ja se on toisen asteen velvoittavuus, johon siis maksuttomuus on ensimmäinen askel ja jonka pilotointia tässä nyt Helsinkiin ehdotetaan. Tämä on tavallaan hieno startupmainen lähtökohta, jonka tässä Helsinki on vielä itselleen valitsemassa, josta voidaan olla ylpeitä.

Toiseksi kun täällä näitä taloudellisia vaikutuksia kaikkia en ehtinyt tuossa puheessani todeta, niin me olemme vähän laskeneet. Jos esimerkiksi työllisyysastetta tarkastellaan ja meillä nykyiset vailla toista astetta olevat olisivat toisen asteen tutkinnon suorittaneet ja työllistyisivät kuta kuinkin samalla tavalla, niin me puhumme jopa prosenttiyksikköjen vaikutuksesta työllisyysasteeseen. Tässä on kyse tosiaan aika isosta taloudellisesta vaikutuksesta noin ihan sitten tämän meidän koko julkisen taloutemme ja kansantalouden näkökulmasta.

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä maksuton oppimateriaali olisi iso tasa-arvoteko. Tällä hetkellä meillä on toisen asteen koulutuksessa sekä ammatillisella puolella että lukiossa aukkoja koulutuksen tasa-arvossa. Voiko sanoa tasa-arvoiseksi sitä, että jos pienituloisessa perheessä joudutaan oppimateriaalin takia vetämään talous hyvin tiukoille, tinkimään jostain välttämättömästä, jotta lapset voivat opiskella? Tai että joku voi käyttää illat opiskeluun, toinen joutuu illalla tekemään työtä rahoittaakseen opintonsa ja sitten vilkaisee läksyjä yöllä ja kuitenkin samoilla arvosanoilla mo-

26.6.2018

lemmat pyrkivät jatkoon. Voiko sanoa tasa-arvoiseksi sitä, että kymmenkunta % niistä, jotka ovat keskeyttäneet opintonsa, niin tähän päätökseen on vaikuttanut se, että opintoihin ei ole rahaa?

Täällä on puolusteltu sentyyppistä mallia, jossa me tukisimme nimenmaan köyhimpiä ihmisiä. Kuitenkin hyvinvointivaltiomalli, jossa meillä on universaalit palvelut, on osoittautunut aika paljon tehokkaammaksi tasa-arvon tuottajaksi kuin köyhäinapuyhteiskunta, jossa hankalassa asemassa olevat ihmiset anovat jostain itselleen tukea. On paljon parempi, että me luomme sellaiset puitteet, joissa kaikilla ihmisillä on ilman huolta toimeentulosta mahdollisuus osoittaa omat vahvuutensa esimerkiksi koulutuksessa. Verrattuna vaikkapa siihen, että ihmisten pitää todistaa sitä, että he eivät pärjää. Heidän pitää erilaisilla anomuksilla ja hakemuksilla todistaa sitä, että he ovat köyhiä ja että he tarvitsevat apua. Heidän pitää todistaa omia heikkouksiaan, jotta he pystyisivät opiskelemaan. Sen takia näen, että tämä universaali kaikille yhteisten palveluitten malli on nimenomaan se, jolla me luomme sen sellaisen todellisuuden, jossa kaikki ovat yhdenvertaisia, kaikki ovat tasa-arvoisia. Kaikki pystyvät tekemään hyviä asioita ja edistämään omaa oppimistaan.

Kannata lämpimästi tätä maksutonta oppimateriaalia, mutta vastustan tiukasti sitä ajattelua, että jos tähän laitetaan rahaa, niin se pitää ottaa pois jostakin muusta. Meillä on tällä hetkellä jo ongelmia koulutuksen budjetissa. Siellä on isoja puutteita. Siellä on puutteita peruskoulun oppimateriaalissa, siellä on puutteita opetuksen järjestämisessä, mikä voi hankaloittaa tasa-arvon toteutumista. Me emme saa ruveta sellaiseen hölmöläisen peiton jatkamiseen, että me lisäämme tasa-arvoa maksuttomilla oppimateriaaleilla ja heikennämme sitä purkamalla jotakin muuta tärkeätä sieltä koulutuspuolelta. Sen takia meidän pitää oikeasti käsitellä tätä kysymyksenä, että haluammeko me laittaa rahaa siihen, että me saamme lisää jotakin hyvää. Ja sitten siinä tahdissa, kun tätä mahdollisesti lähdetään edistämään, rahat pitää myös lisätä budjettiin.

Helsingin pitää tehdä uudistuksia. Me emme saa jämähtää nykyiseen, vaan meidän pitää kehittyä ja aktiivisesti kehittää itseämme yhä tasa-arvoisemmaksi. Sitä rikkautta, mitä meillä on, niin tämänkaltaisiin asioihin pitää satsata.

Kiitos.

Valtuutettu Järvinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, hyvät valtuutetut.

26.6.2018

Kun puhutaan näistä oppimateriaaleista, niin meidän pitää muistaa se, että ylipäättään opinnot ovat suurin keino ehkäistä syrjäytymistä. Haluamme me poliitikot tässä salissa olla tekemässä niitä lisätyökaluja, jotka lisäävät syrjäytymistä? En minä ainakaan allekirjoita sitä, ja haluan ehdottomasti, että nämä maksuttomat opintomateriaalit tulevat myös toiselle asteelle käyttöön. Sillä tavalla ehkäistään syrjäytymistä. Se on syrjäytymisriskeissä numero yksi tämä kouluttamattomuus, eli kyllä haluan, että kaikki nuoret, joita me täällä kaupungissa kasvatamme, myös pääsevät opiskelemaan.

Kiitos.

Valtuutettu Nygård (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tuohon valtuutettu Kontulan puheenvuoroon sen verran, että kun tasa-arvosta puhutaan, meillä yhteiskunnan varat ovat kuitenkin rajoitetut, eikä kaikille voi tarjota kaikkea ilmaiseksi. Miten tasa-arvoiselta se kuulostaa meidän Helsingin asukkaitamme kohtaan, että maksamme myös muiden palveluista?

Kiitos.

Valtuutettu Niskanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuusto.

Oppilaitoksen perustehtävä ei ole toimia oppikirjojen jakelijana. Oppilaitoksen perustehtävä on antaa laadukasta ja kehittävää koulutusta. En kannata SDP:n ryhmäaloitetta maksuttomista toisen asteen oppimateriaaleista. Tähän on useita syitä. Ensinnäkin kenenkään toisen asteen opinnot eivät jää kesken taloudellisista syistä. Tukea tarvitsevat saavat sen jo nyt. Tällä hetkellä toimeentulotuessa voidaan huomioida toisen asteen tutkinnosta aiheutuvat erityiset menot, joihin opiskelumateriaalit lukeutuvat. Myös maan hallitus on päättänyt oppimateriaalilisän käyttöönotosta, joka on siis opintotuen lisä pienituloisten perheiden lapsille. Tällä lisällä kirjat saa kustannettua.

Toiseksi tämä tuki kohdentuisi väärin. Opetushallituksen toisen asteen koulutuskustannuksia koskevassa selvityksessä todetaan, että vain 6 % lukiolaisista ja 7 % ammatillisen koulutuksen opiskelijoista oli omien

26.6.2018

sanojensa mukaan merkittävässä taloudellisissa vaikeuksissa Helsingissä. 65 % vastanneista piti opiskeluun liittyviä kustannuksia kohtuullisina ja ilmoitti, että heillä ei ole taloudellisia vaikeuksia. Maksuton toinen aste tarkoittaisi siis tukea rikkaiden perheiden lapsille, jotka eivät siis tukea tarvitse. En ymmärrä, miten vasemmisto voi kannattaa tällaista järjettömyyttä.

Lisäksi kolmasosa Helsingissä toisella asteella opiskelevista ei asu Helsingissä. Koska kaikkia opiskelijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti, on, jos tämä aloitteen tavoite hyväksytään, ilmaiset opiskelijamateriaalit tarjottava helsinkiläisnuorten lisäksi myös ulkopaikkakuntalaisille, jotka opiskelevat helsinkiläisissä kouluissa. Tämä on väärin. Helsinkiläisen veronmaksajan tehtävä ei ole maksaa espoolaisen opiskelijan koulukirjoja. Lisäksi kun Helsinki tarjoaisi ilmaiset opiskeluvälineet ja muut kunnat ympärillämme eivät, tämä lisäisi tänne tulevien määrää. Tämä taas nostaisi tämän päätöksen kustannuksia entisestään. Toinen seuraus, mikä tapahtuisi, olisi se, että keskiarvorajat helsinkiläisissä kouluissa nousisivat, jotka ovat jo valmiiksi korkeat erityisesti lukiossa. Näin helsinkiläisnuorten mahdollisuudet käydä haluamansa toisen asteen koulutus omalla paikkakunnallaan heikkenisivät. Tätäkö tämä valtuusto todella haluaa?

Toisen asteen opiskeluvälineiden maksuttomuus Helsingissä kustantaisi lähes 20 miljoonaa euroa joka vuosi. Tämä vastaa 5 lukion vuosibudjettia. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan jäsenenä näkisin, että tälle rahalle olisi myös paljon fiksumpaa käyttöä. Esimerkiksi terveet ja turvalliset koulutilat tai opettajien palkkaaminen. Tehdään mieluummin niin.

Kiitos.

Valtuutettu Torsti (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Edellisen tietysti puhujan ja varmaan allekirjoittaneen kohdalla on näkemys siitä, mikä on universalistisen koulutuspolitiikan tavoite. Oman puheenvuoroni lähtökohta oli esittää se, myös ikään kuin havainnollista, että tämän päivän suomalaisessa yhteiskunnassa tarvitaan vähintään toisen asteen tutkinto, jotta ihminen voi työllistyä. Koulutuspoliittinen ajatteluni – ja uskoisin, että aika monen tässä salissa suomalaisessa hyvinvointivaltiossa – nojaa siihen, että yhteiskunta tarjoaa maksuttoman koulutuksen siinä määrin kuin tällainen peruskoulutus on tarpeen. Kun me olemme luoneet vuosikymmeniä sitten peruskoulun,

26.6.2018

silloin 9. luokan jälkeen voitiin ehkä argumentoida, että se riitti. Me olemme tulleet tilanteeseen, jossa näin ei enää ole, niin kuin pyrin havainnollistamaan. Tästähän tässä pohjimmiltaan on siis kyse: universaalista koulutuspolitiikasta, joka tässä ajassa tarkoittaa toisen asteen tutkintoa kaikille.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin nyt korjata valtuutettu Niskasen puheesta asiavirheen. Hän väitti, että kukaan ei keskeytä koulutusta rahan vuoksi. Nuorisobarometrissa 2017 on arvioitu koulutuksen keskeyttämiseen liittyviä syitä. Niiltä, jotka ovat keskeyttäneet koulutukseen johtavan tutkinnon, on kysytty, miten paljon seuraavat syyt vaikuttivat keskeyttämiseesi. Tällainen syy, että minulla ei ollut rahaa opiskella, niin 5 % keskeyttäneistä vastasi, että se vaikutti erittäin paljon. 5 % keskeyttäneistä vastasi, että se vaikutti melko paljon. 79 % vastasi, että se ei vaikuttanut ollenkaan, mistä voi päätellä että parilla kymmenellä %:lla sillä on ollut ainakin jotakin vaikutusta. Tämä on kuitenkin hirmuisen merkittävä asia, jos ajattelee, että yksikin kesken jäänyt opiskelu on meille yhteiskunnallisesti tosi iso juttu.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Olisin oikeastaan täsmälleen samaan asiaan kiinnittänyt huomiota kuin valtuutettu Vuorjoki tässä edellisessä puheenvuorossaan. Ja olisin kyllä erittäin varovainen tällaisessa kielenkäytössä, jossa todetaan, että kukaan ei keskeytä toisen asteen koulutusta vähävaraisuuden takia. Silloin annetaan aivan väärä kuva ihmisille heidän todellisuudestaan ja ajastaan, jossa he elävät, ja kielletään ihmisten kokemukset. Kysyisin kyllä Niskaselta, että jos kerta näin on tilanne, niin minkä takia hallitus ja siinä valtiovarainministeripuolue kokoomus on itse tehnyt tämän päätöksen näistä vähävaraisille opiskelijoille suunnatuista oppimateriaalituista, jos kerta kukaan ei tästä syystä keskeytä opintojaan. Tässä on ehkä pieni loogisuusongelma ainakin omasta mielestäni.

Valtuutettu Ohisalo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

26.6.2018

Tosiaan palaisin siihen samaiseen Nuorisobarometriin, jossa tosiaan jopa puolella raha on vaikuttanut jollain tavalla koulutusvalintoihin. Mutta tämäkään ei kerro vielä kaikkea, koska sitten Nuorisobarometrissa on tehty myös erillisotos, jossa on haastateltu niitä nuoria erikseen, jotka eivät vastaa tähän kyselyyn. Tiedetään, että kyselyihin usein vastaavat heikommin heikossa asemassa olevat ihmiset, ja tässä otoksessa käy ilmi, että lähes tulkoon kaikilla mittareilla nämä nuoret voivat vielä huommin. Eli meillä on oikeasti sellaisia ihmisryhmiä, jotka tässä yhteiskunnassa jäävät koulutuksen ulkopuolelle, mutta he jäävät myös tutkimusten ulkopuolelle. Jos on tosiaan niin, että omassa elämänpiirissä ei ole tällaisia tilanteita, että ihmisillä rahat loppuvat ja se vaikuttaa koulutukseen, niin kannattaa lukea tutkimuksia, jotka kertovat enemmän sitten siitä todellisuudesta.

Valtuutettu Mohamed (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja

Halusin tässä tuoda esille tämän eilisen Helsingin Sanomissa olleen uutisen, jossa nimenomaan puhutaan, kuinka, kun toimeentulotuki siirrettiin Kelalle, on lapsiperheille ja etenkin köyhille ja vähävaraisille perheille tilanne ollut niin huono. Tässä nimenomaan muun muassa puhutaan, kuinka on ollut jopa leipää ja jugurttiakin ihmisiltä pois, ja yritän tässä ymmärtää ystävääni Dania tässä mielessä, että mikäli on tällaisia perheitä, joilla ei edes ole sitä leipää, niin vähän vaikeaa miettiä, että heillä olisi sitten koulukirjoja varten rahaa. Tässä me olemme nimenomaan näille perheille yrittämässä antaa parempaa ja mahdollisuutta saada niiden lapset myös koulutettua, jotta hekin pääsevät siitä köyhyydestä pois. Sitten tässä viimeisenä kommenttina vielä, että mikäli nämä mainitsemasi rikkaat kokevat, että heille ei tarvitse tarjota, niin eihän ole pakko. Me emme ole pakottamassa rikkaita ihmisiä ottamaan näitä kirjoja. He voivat ihan hyvin ostaa edelleen niitä kirjoja.

Kiitos.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa toveri puheenjohtaja.

Suomalaisen koulutuspolitiikan ja suomalaisen menestyksen suurimpana syynä monet pitävät peruskoulua, kaikille yhteistä ja yhtäläistä peruskoulua. Sitä kokoomus aikoinaan vastusti kiihkeästi, vähintään

26.6.2018

samalla kiihkolla, millä kokoomus nyt vastustaa sitä, että toinen aste, jonka suorittaminen tänä päivänä, kuten valtuutettu Torsti hyvin toi esille, on se, mikä aikaisemmin oli perusasteen suorittaminen.

Sitten haluaisin sanoa sen, että valtuutettu Niskanen koki minun käytäneen hänen henkilönsä menevän puheenvuoron. Pahoittelen, jos hän koki... Tai pahoittelen sitä, jos tein näin. Tarkoituksenani oli vain tuoda esille se, että kun hän suurella viisaudella ja voimalla kertoi, miten kansantaloustiede sanoo, että tässä ole mitään järkeä, niin ihmetelin vain sitä, kun meidän johtavat kansantaloustieteen asiantuntijamme ovat tällä kannalla. Pohdin sitä, että kun itse olen lukenut toki kansantaloustiedettä hyvin lyhyesti, mikä on se tietty asiantuntemus ja tutkimuksellinen pohja, jolla valtuutettu Niskanen nosti tämän vastaväitteen näitä meidän talouspoliittisen arviointineuvostomme johtavien talousasiantuntijoiden arvioita vastaan.

Valtuutettu Arajärvi

Arvoisa...

On se päällä. Se ei vain näy täältä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Jos katsotaan kansainvälisesti, mitä asiaa erityisesti korostetaan, niin ne ovat ne 2 samaa asiaa, jotka Suomen perustuslaissakin on nostettu subjektiivisiksi oikeuksiksi. Sellaisiksi, jotka on kaikissa olosuhteissa toteutettava näistä taloudellisista, sosiaalisista ja sivistyksellisistä oikeuksista. Ne ovat maksuton perusopetus ja oikeus välttämättömään toimeentuloon. Ihmisoikeussopimuksista kaikki keskeiset – taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva sopimus, YK-sopimus, lapsen oikeuksien sopimus ja niin poispäin – puhuvat siitä, että on vähintäänkin pyrittävä maksuttomaan toisen asteen koulutukseen. Eli osoittaa selvästi sen vaikutuksen, arvostuksen ja merkityksen, joka koulutuksella ja maksuttomalla koulutuksella on.

Meillä on jonkinlaisena sloganina täällä ”maailman toimivin kaupunki” – strategian nimenäkin taitaa olla – joka siis keskittyy pelkkään prosessiin. Jonkin pitää toimia, mutta ei kerro sitä, että mikä se sisältö on. Minusta tässä kohtaa on hyvä kiinnittää huomiota siihen, että me voisimme pyrkiä maailman osaavimpaan kaupunkiin, hyvinvoivimpaan kaupunkiin, oikeudenmukaisimpaan kaupunkiin, ja kaikilla näillä perusteilla maksuton koulutus on yksi keskeinen seikka, ja kuten sanottu, toisella asteella se on näinä päivinä aivan välttämätöntä.

26.6.2018

Perusteluna vastustajat ovat puhuneet siitä, että tulot voi saada toimeentulotuesta. Toimeentulotuen kohdalta tämä merkitsee sitä, että se haetaan kunnalta täydentävänä toimeentulotukena. Sitä ei saa Kelalta. Pitää ensin hakea Kelalta kielteinen päätös ja sen jälkeen lähteä kuntaan hakemaan myönteistä päätöstä mahdollisesti. Laskelma oli, että tämä hallituksen mainostama opintotukihomma antaa 1 400 euroa. Kuitenkin nämä kustannukset on Helsingin kaupungin näissä laskelmissa todettu huomattavasti suuremmiksi ja näin pois päin. On kaikki perusteet sille, että aloitamme toimenpiteet siihen suuntaan, että maksuton koulutus tai halvempi koulutus siis kaupunginhallituksen esityksen mukaan voisi toteutua.

Helsingin kaupunki on leikkaamassa tänäkin vuonna koulutusmenoja aika merkittävästi, paljon enemmän kuin tuottavuustavoite on, jota voi vain ihmetellä ja ihailla, että sellainen esitys mahdollisesti on tulossa. Vielähän emme sitä varmasti tiedä. On vain tilanne sellainen, että me emme – eikä meidän pidäkään – toimi pelkässä raamissa, jos haluamme kehittää tätä kaupunkia. Se on kaikkein huonointa politiikkaa, että pelataan jonkinlaista nollasummapeleä. Koskaan ei rahaa tule mihinkään lisää. Se on sitä, mitä viimeiset vuodet valtio on aivan riippumatta itse asiassa hallitusten väristä harjoittanut. Aina pannaan laatikoita uuteen järjestykseen ja kuvitellaan, että sillä saadaan jotakin aikaan. Ei sillä saada aikaan. Tämän tyyppiset menot generoivat lisää taloudellista toimintaa sen lisäksi, että ne ovat inhimillisesti ja taloudellisesti järkeviä ja takaavat itse asiassa kansakunnan ja yksilöiden menestystä.

Valtuutettu Niskanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Oli pakko pyytää vastauspuheenvuoro, sillä täällä väitettiin, että argumenttini siitä, että kukaan ei keskeytä toisen asteen opintoja taloudellisista syistä, olisi virheellinen. Se ei ole virheellinen. Kuten sanoin, jo tällä hetkellä toimeentulotuessa voidaan huomioida toisen asteen tutkinnosta aiheutuvat erityiset menot, joihin opiskelumateriaalit lukeutuvat. Jos joku keskeyttää, se johtuu siitä, ettei ole haettu tätä tukea. Tällöin ratkaisu, jos joku ei osaa hakea tätä tukea, on se, että lisätään tietoisuutta mahdollisuudesta hakea tätä tukea. Tai kuten nyt hallitus teki hyvän päätöksen tuosta oppimateriaalilisästä, joka on vielä helpompi. Tulee opintotuen yhteydessä, jolloin ei tarvitse edes mennä toimeentulotukeen, jossa tietysti on ongelmansa, koska se on esimerkiksi passiivoiva tuki. Mutta tämä on ratkaisu. Lisätään tietoisuutta. Ei se, että käytetään 20 miljoonaa lähes tällä tavalla, josta kolmannes menee ulko-

26.6.2018

paikkakuntalaisille ja suurin osa loppuistakin niille, jotka eivät sitä tukea tarvitse.

Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Jotta se ei jää epäselväksi, niin toki meillä on erilaisia näkemyksiä salissa, mutta minä en ole sitä mieltä, että kokoomuksen kanta jotenkin olisi vastoin sitä, että me voisimme edistää maksuttomuutta toiselle asteelle tietyissä oppikirjamateriaaleissa tai jossain muussa. Omana henkilökohtaisena mielipiteenä haluan vain tuoda esille sen, että siellä on tulossa palautusesitys. Ne, jotka ovat ehdineet lukemaan sen, ovat myös tietoisia, että ikään kuin se, että me teilausimme täysin maksutonta koulutusta toiselle asteelle, ei pidä paikkaansa väitteenä. Se, mistä olen itse henkilökohtaisesti huolissani, on se, että kun meillä on jo Arajärven mainitsemaa vajetta budjettiraamissa tässä vaiheessa prosessia, kun budjettineuvottelut ovat vielä käynnissä, ja samanaikaisesti me haluamme varhentaa kielitarjontaa, me haluamme lisätä opettajien määrää, me tarvitsemme lisää päiväkotipaikkoja, niin yhteen laskettuna kaikki nämä eri asiat eivät mielestäni mahdollista sitä, että me voimme valmistautua ainakin 20 miljoonan euron edestä toteuttamaan tällaisen universaalin lisäyksen.

Valtuutettu Honkasalo

Arvoisat valtuutetut.

Köyhyys ja taloudellinen eriarvoisuus ovat asioita, jotka ovat lasten ja nuorten näkökulmasta monesti aikuiskatseiden ulottumattomissa. Se ilmenee esimerkiksi nuorten keskuudessa hienovaraisena ulos sulkeamisena, kun vaatteita ja tavaraa tai niiden puutetta arvioidaan esimerkiksi ystävyysyden ehtona. Räikeimmillään taloudellinen eriarvoisuus pudottaa lapsia ja nuoria esimerkiksi koulutuksen ulkopuolelle ja kaventaa siten merkittäväällä tavalla mahdollisuuksia hyvään elämään.

Suomen hallitus kiillotti kilpeään tämän vuoden huhtikuussa kehysriihipäättöksellä, jonka mukaan opintorahan vähävaraisuuskorotukseen oikeutetulle alle 20-vuotiaalle opiskelijalle myönnetään opintorahan oppimateriaalilisä, 46,80 euroa kuukaudessa. Tällä pienoisella kosmeettisella muutoksella hallitus ilmoitti hoitaneensa maksuttoman toisen asteen vaatimuksen, ja tämä tilanteessa, jossa opiskelijat kuuluvat niihin

26.6.2018

väestöryhmiin, jotka ovat kärsineet hallituksen talouspolitiikasta kaikkein eniten.

Suomen maan hallitus ei ole hoitanut toisen asteen maksuttomuutta, vaikka täällä salissa näin yritetään kovasti väittää. Näin sanoi Sampo Terho, joka aika pian sitten häipyikin täältä, ja niin myös kokoomus täällä koko ajan toistaa. Sen sijaan maan hallitus ja kokoomus täällä tänään ajavat politiikkaa, jossa maksuttomuus tulisi kohdentaa pienituloisille. Tuo politiikka nimenomaan yritetään nyt pukea kauniiseen retoriiseen kaapuun, että me välitämme kaikkein köyhimmistä. Tosiasiassa halutaan siirtyä kohti köyhäinapuyhteiskuntaa, jossa palveluja voidaan kohdentaa vain niitä eniten tarvitseville. Minusta on tärkeää huomata, että tällaisten täsmäkohdennusten ja niitä tukevan argumentaation avulla pyritään rikkomaan universaalia hyvinvointivaltiota, jonka ominaisuuksiin kuuluu, ettei se erottele eikä leimaa ihmisiä taustan ja olosuhteiden mukaan. Terveys- ja hyvinvointieroja kavennetaan tutkimustenkin mukaan parhaiten kaikille yhtenäisten maksuttomien tai huokeiden peruspalveluiden avulla. Lisäksi tässä oikeistolaisessa retoriikassa unohtuu, että on yksilön kannalta todella leimaavaa, jos omaa avuntarvetta joutuu todistelemaan ja perustelemaan. Tämän takia me esimerkiksi tiedämme, että toimeentulotuen alikäyttö on surullisen tavallista.

Maksutonta toisen asteen opiskelua vaatineen kansalaisliikkeen mukaan hallituksen täsmäkohdennuksella ei puututa niihin eriarvoistaviin rakenteellisiin ongelmiin, jotka liittyvät nimenomaan näiden oppimateriaalien hankkimiseen. Esimerkiksi SAKKI ry on tuonut esille, että ammatillisessa koulutuksessa työväline- ja vaatehankinnat koskevat nimenomaan opintojen alkuvaihetta, eikä joka kuukausi tuleva oppimateriaalilisä korjaa siis tätä ongelmaa laisinkaan. Maksuton toisen asteen koulutus hoidetaan parhaiten niin, että oppivelvollisuusikää pidennetään ja kaikki opiskelijat saavat oppimateriaalit ja välineet suoraan oppilaitoksista. On tosi tärkeätä, että me Helsingissä tänään otamme tämän tärkeän edistysaskeleen niin kuin monessa muussakin hyvinvointivaltion ydintehtävään liittyvässä asiassa ja näytämme esimerkkiä maan hallitukselle ja valtiolle, kun ne eivät sitä askelta pysty ottamaan.

Kiitos.

Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Kun sain vastauspuheenvuoron omaan varsinaiseen puheenvuorooni, niin täytyy nyt palata siihen sitten myöhemmin vähän jälkijättöisesti. Tämä kysymys siitä, että Helsinki jotenkin rupeaisi erityisesti houkuttelemaan lisää opiskelijoita ulkokunnista, on sikäli kestävä, että ne

26.6.2018

ulkokuntalaiset joutuvat maksamaan matkansa, jotka varmaan ovat vähintään sen 46 euroa kuukaudessa, mistä tässä nyt puhutaan oppimateriaalillisin muodossa. Eli taloudellisesti se ei kuitenkaan loppujen lopuksi ole heille sanan varsinaisessa merkityksessä kovin kannattavaa.

Sitten toiseksi tästä toimeentulotuesta. Valtuutettu Honkasalo tuossa hyvin totesi ne ongelmat, joita tähän liittyy. Sen lisäksi on todettava, että ne kustannukset tulevat kuitenkin loppujen lopuksi Helsingin maksettaviksi, koska perustoimeentulotuesta eli Kelan maksamasta tuesta ei oppikirjoja voida maksaa vaan täydentävästä tuesta, joka on Helsingin kontolla.

Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Laskin äsken 10:een. Valtuutettu Honkasalon puheenvuoro oli mielestäni käsittämätön. Väärin sammutettu. Todella väärin sammutettu. Ei voi mihinkään muuhun johtopäätökseen tulla kuin äskeiseen. En voi ymmärtää, miten valtuutettu Honkasalo sanoo, että oppimateriaalillisä on lähes täysin merkityksetön. Hän ei ihan näitä sanoja käyttänyt, mutta puhui pienestä kosmeettisesta korjauksesta. Ei ole kysymys pienestä kosmeettisesta korjauksesta, jos puhutaan noin 1 400 eurosta lukioaikana tai ammatillisten opintojen aikana. Ammatillisten opintojen opiskelijoiden järjestöjen omien selvitystenkin mukaan ammatillisissa opinnoissa kustannukset ovat muutamia satoja euroja, ja niillä aloilla, joissa kustannukset ovat suurimpia, ne ovat alle 1 000 euroa. Ei puhuta kosmeettisesta avusta.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Peltokorven ajattelua jatkaakseni. Ehkä ei pidä edes kysyä, onko väärin sammutettu vai onko kenties väärät sammuttajat, koska kyllähän se on juuri niin kuin Peltokorpi totesi, että 46 euroa 80 senttiä ei ole kosmeettinen korotus. Yhtä lailla voidaan, ihan mielenkiinnosta googlasin Vasemmistoliiton viimekertaisen vaihtoehtobudjetin, jossa esitetään 50:n eli vain vähän enemmän korotusta takuueläkkeisiin. Onko Vasemmistoliitto siis esittänyt vain kosmeettista korotusta takuueläkkeisiin, kun se on esittänyt lähes samansuuruista korotusta kuin nyt hallitus esittää oppimateriaaliliseksi? Kyllä tässä retoriikkaa ja kovaakin re-

26.6.2018

toriikkaa voi käyttää, mutta sen sanominen, että maan hallitus ei ole puuttunut tähän kysymykseen, niin se ei ole kyllä näin.

Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Peltokorpi todisti erittäin hyvin nimenomaan sen, mitä on jo tehty. Se, että haluttaisiin tehdä lisää, on erittäin hyvä asia. Mutta se pointti siitä, että jos täällä esitetään salissa nyt, että ikään kuin lähtökohtana ja tavoitteena on universaali toteuttaminen, niin silloin nuo laskelmat siinä noin vajaasta 20 miljoonasta eurosta pitävät paikkansa ja ne olisivat pysyviä lisäkustannuksia kasvatuksen ja koulutuksen toimialan budjettiin. Sitten sen spinnaaminen siihen, että ei itse asiassa haluta niin paljon nyt, niin silloin pitäisi pystyä kuitenkin toteamaan se, minkä tyyppisistä summista puhutaan vaikka nyt käytävissä budjettineuvotteluissa, ja onko se sitten priorisoitu kaiken muun edellä suhteessa muut kaskon toiveet, mitä siihen budjettineuvotteluun on.

Valtuutettu Kivekäs

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tässä keskustelussa on toki ehditty jo hyvinkin moneen erilaiseen näkökulmaan ja lähestymistapaan, mutta suurimmaksi osaksi on kuitenkin puhuttu ikään kuin puhuttaisiin kirjoista. Siitä, mitä ne maksavat ja kuka ne maksaa. Sehän ei ole se todellisuus, jossa lapsemme joidenkin vuosien kuluttua elävät. Tänä päivänä vielä digitaaliset materiaalit ovat suurimmaksi osaksi digitaalisia oppikirjoja, joihin on vähän lisätty jotain videota, pikkaisen linkkejä, sellaista, ja se logiikka, millä ne toimivat ja millä niitä välitetään, on ikään kuin kirjojen logiikka. On äärimmäisen vaikea nähdä, että tulevaisuus toimisi näin. Se tarkoittaa, että myöskään ne mallit, jolla niitä tekevät yritykset haluavat rahaa tai ylipäänsä että kuka niitä tekee, tulevat myös muuttumaan.

Olin viitisen vuotta sitten tekemässä Opetushallitukselle yhtä selvitystä siitä, millä tavoin tulevaisuuden oppimateriaalien, digitaalisten oppimateriaalien, oppimisolustojen bisnes ja se logiikka tulisivat toimimaan tulevaisuudessa, mitä eri vaihtoehtoja siinä on ja pitäisikö Suomen lähteä kansallisella tasolla ottamaan jotain strategista linjaa tähän. Siitä silloin alkoi jonkinlainen työ, josta on tullut jonkin verran ehkä hieman maltillisempia tuloksia kuin silloin odotettiin, mutta on tullut hieman parempaa yhteen toimivuutta ja jotain pientä. Mutta ei vielä niitä muutoksia, mitä odotettiin. Joka tapauksessa se, mikä oli vahva käsitys ja mikä on vahvistunut minulla yhä vain sen jälkeen, on, että tästä on tulossa platform-

26.6.2018

bisnestä. Samalla tavalla kuin todella monessa muussakin, niin kyse ei niinkään ole siitä, kuka tekee yksittäisiä materiaaleja ja myy niitä – totta kai jonkun ne on tehtävä – vaan kuka hallitsee sitä platformia, jonka varassa opiskelu toimii, jonka varassa ne materiaalit toimivat. Kun lähdetään aidosti integroituihin oppimateriaaleihin, tämä on se iso kysymys. Tässä kohti ne bisnesmallit ovat tosiaan eri. Kyse ei ole siitä, maksaa-ko oppilas vai koulu sen oppikirjan tai jonkin digitaalisen paketin bittejä. Ei välttämättä ole mitään digitaalista pakettia bittejä. On pääsymaksu erilaisiin järjestelmiin ehkä, tai sitten ei ole pääsymaksua. Tässä olisi hirvittävän paljon mahdollisuuksia vielä edetä kansallisella tasolla – tai kuntien tasollakin eteenpäin. Siinä se kysymys, että yritetään pakottaa kaikki toimimaan mallissa, jossa oppilaat ostavat kirjoja ja rakennetaan se koko digitaalinen maailma sen varaan, se ei tule kantamaan. Tämä on pohjimmiltaan yksi suuri syy, minkä takia itse uskon, että meidän on joka tapauksessa pakko siirtyä suuntaan, jossa toisen asteen oppimateriaalit lukioissa ovat koulutuksen järjestäjän vastuulla. Ammattioppilaitoksissa kysymys on hieman erilainen, koska materiaalit, joista puhutaan, puhutaan enemmän työvälineistä yleensä. Siitä kysymyksestä täällä on monia asiantuntevia puheenvuoroja jo pidetty. En mene siihen pidemmälle.

Kun on kysytty vihreiden kantaa – ainakin valtuutettu Apter ja käsittääkseni tähän on joku muukin jo ehtinyt viittaamaan – vihreiden kanta on aika lailla se, mikä lisättiin kaupunginhallituksessa päätösesitykseen. Ensisijaisesti tämä kysymys pitäisi ratkaista valtakunnallisella tasolla. Sitä odotellessa ja siitä riippumatta Helsingin on syytä aloittaa asian miettiminen ja pilotointi. Emme me muissakaan asioissa jää odottamaan, tekeekö se valtio ne ratkaisut, jotka sen pitäisi tehdä. Toivottavasti tekee, mutta jos ei, kyllä meidänkin täytyy varmistautua tulevaan maailmaan. Meidän täytyy silti pitää huolta lapsistamme.

En usko, että me tällä tavoin koskaan päädyimme siihen tilanteeseen, jossa keskustellaan siitä, että Helsinki maksaa oppikirjoja lapsille ja Espoo ei, koska se on absurdi maailma, jossa tällaista keskustelua käydään. Se ei ole se tulevaisuus, johon me olemme matkalla. Tämä muutos varmaan vie joitakin vuosia sekä digitalisaation että siihen liittyen ehkä myös maksuttomuuden osalta, mutta se on etenemässä.

Kiitos.

Valtuutettu Pennanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

26.6.2018

Kiitos valtuutettu Kivekkäälle hyvästä puheenvuorosta. Olen aivan samaa mieltä, että meidän kannattaisi tehdä oppimateriaalien tuotannosta kansallinen projekti, mutta en kyllä missään nimessä kannata, että tästä muodostuisi platform, missä oppilaat, koulut joutuvat maksamaan pääsymaksun päästäkseen näkemään niitä materiaaleja. Verkkohan on täynnä ilmaista tietoa, laadukasta tietoa, ja jos me nyt esimerkiksi ajatelimme, että me käyttäisimme tämän 19 miljoonaa euroa, joka nyt on tässä keskustelussa ja papereissa mainittu, joka vuosi kerran siihen, että me kehittäisimme toisen asteen avoimia, ilmaisia, kaikkien käytössä olevia oppimateriaaleja mahdollisimman paljon käyttäen hyväksi muun muassa vapaaehtoisvoimia. Meillä on eläkkeellä olevia professoreita ja muita, jotka voisivat olla siinä työssä mukana. Me voisimme kansallisesti tehdä tämän materiaalin ilmaiseksi ja luopua sitten tällaisista suunnitelmista, että maksetaan valtavia summia joka vuosi.

Kiitos.

Valtuutettu Apter (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Kivekkäälle vielä siitä, että täsmensi, mikä on vihreiden kanta. Siinä tapauksessa vielä ehkä Otson puheenvuoroon se, että toki täällä on puhuttu kirjoista, mutta pääsääntöisesti olen koittanut itse käyttää termiä ”oppimateriaalit”, ja nimenomaan että se on laajempaa sisältäen muun muassa sen, että jos me siirrymme jonkinlaiseen järjestelmään, jossa meillä on paljon enemmän digitaalista materiaalia, siellä tulevat kuitenkin tekijänoikeuskysymykset, tekijänoikeuskorvaukset, kaikki tämäntyyppiset mukaan myös. Silloin tavallaan se, että se kattaa myös nämä asiat, on tärkeitä.

Valtuutettu Rydman

Arvoisa puheenjohtaja.

Vaikka keskustelu on ollut varsin lennokas, siinä on silti ollut määrättyjä ohipuhumisen elementtejä, ja tämän johdosta päätin toista kertaa valtuustourani aikana tulla tänne vasemmalle puhumaan, jotta saisimme ehkä paremman dialogin ja paremman ymmärtämyksen tässä asiassa aikaan. Voidaan ajatella tietysti sillä tavalla, että maksuttomalla toisella asteella saattaisi olla määrätynlaisia ikään kuin tasoittavia vaikutuksia siinä, ettei vanhempien sosioekonominen tausta vaikuttaisi niin paljon siihen, minkälaisen koulutuksen pystyy itsellensä hankkimaan.

26.6.2018

Mutta jos maksuttomuus toteutettaisiin, niin ennen kuin siinä tosiasias-
sa tällaista vaikutusta kunnolla voisi olla ja ennen kuin siinä projektissa
voisi järkeä olla, niin sehän tietenkin edellyttäisi sitä, että tämä olisi val-
takunnallinen järjestely. Tämän on sanonut täällä moni ja sitten kuiten-
kin todennut siihen, että tässä tarvitaan nyt kuitenkin jonkinnäköistä
helsinkiläistä pioneerirohkeutta ja sen pohjalta ikään kuin etunojan ot-
tamista, mutta tämä ei ole kyllä ihan ongelmaton paketti nimenomai-
sesti siitä syystä, että helsinkiläiset toisen asteen oppilaitokset ovat
huomattavan suosittuja, ja ne ovat myös huomattavan suosittuja ulko-
kuntalaisten keskuudessa. Tämähän on sinänsä tietysti positiivinen
asia, että meidän oppilaitoksemme ovat niin hyviä, että ne houkuttavat
väkeä, ja olen useasti tässäkin salissa todennut, että itse asiassa hyvät
koulut ovat Helsingin keskeisiä kilpailuvaltteja myös hyvistä veronmak-
sajista. Mutta nykyinen tilanne, jossa kuitenkin meidän toisen asteen
oppilaitoksemme houkuttelevat lähinnä omalla laadullaan ulkokuntalai-
sia opiskelijoikseen, niin siirryttäisiinkin sellaiseen tilanteeseen, jossa
laadun lisäksi Helsingissä opiskeleminen houkuttaisi myös sen vuoksi,
että se tulee materiaalikustannuksiltaan olennaisesti halvemmaksi kuin
jossakin muualla opiskeleminen, niin tämä kyllä tarkoittaisi sitten sitä,
että helsinkiläinen veronmaksaja subventoi ulkopaikkakuntalaisten op-
pimateriaaleja. Ja kun kuitenkin toisen asteen opiskelupaikkojen määrä
on rajallinen, niin tämä sitten tarkoittaa sitä, että ne, jotka eivät esimer-
kiksi heikompien arvosanojen tai jostakin muusta syystä helsinkiläisistä
pääsekään niihin oman kuntansa oppilaitoksiin, herkästi joutuvat jon-
nekin muualle. Jossa sen lisäksi että sitten joutuvat maksamaan oppi-
materiaaleistaan, ehkä joutuvat muutenkin kauemmas tämän kunnan
oppilaitoksista, mikä ei välttämättä kyllä palvele ollenkaan sitä sinänsä
nähdäkseni teidän aivan vilpittömästi tarkoitustanne, että tällä pyritään so-
siaalisia eroja tasaamaan.

Harvoin olen tässä salissa tai en itse asiassa koskaan siteerannut ay-
liikkeen linjauksia, mutta nyt ajattelin senkin tehdä, ja siksin tuln tän-
ne vasemmalle, koska täällä saattaisi olla otollista pintaa myös kuun-
nella ammattiyhdistysliikkeen kantoja. Helsingin opettajien ammattiyh-
distys linjaa, että ”lukioilla on 2 kuluerää: vuokrat ja henkilöstökulut. Jos
lukioiden taloutta räsitetään opiskelumateriaalihankinnoilla, on toden-
näköistä että opetuksen määrää joudutaan vähentämään. Tästä seuraa
pienien kielten karsiutuminen ja opetusryhmien koon kasvu. Jos Hel-
sinki päättää toisen asteen opiskelumateriaalin maksuttomuudesta il-
man että asiaa koordinoidaan naapurikuntien kanssa, Helsinkiin hakeu-
tuu yhä enemmän ympäröivien kuntien opiskelijoita. Sen seurauksena
osa lukiokoulutukseen haluavista helsinkiläisistä joutuu siirtymään lähi-
alueen kuntiin maksullisten materiaalien lukioihin”.

26.6.2018

Jos ette usko ammattiyhdistysliikettä, niin uskokaa kuitenkin ainakin nuoria. Helsingin nuorisoneuvosto on linjannut muu muassa seuraavaa: ”Haluamme muistuttaa, että vaikka opiskelu tulisi nuorille aidosti maksuttomaksi, tulee se maksulliseksi kaupungille. Kaupungin on sijoitettava huomattava summa maksuttoman toisen asteen toteuttamiseksi”. Nuorisoneuvosto antaa myös näkökulman vahvemmassa tarveharkintaisesta tukemista. Helsinki voisi toimillaan yhä paremmin tukea vähävaraisia toisen asteen opiskelijoita ja linjaa, että kyllä tämä olisi tärkeämpi. Lisäksi nuorisoneuvosto toteaa, että heidän nähdäkseen myös homekoulujen korjaaminen olisi tärkeämpää. Kuunnelkaa opettajia, kuunnelkaa opiskelijoita. Tämä ei ole se keskeinen tapa edistää sosiaalista yhdenvertaisuutta Helsingissä.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihmettelen vain suuresti, miksi me emme voisi neuvotella Espoon ja Vantaan kanssa siitä, että myös he maksaisivat niistä oppilaista, joiden materiaalit me tulisimme maksamaan. Eli meillä on erittäin huonot kontaktit näihin naapurikaupunkeihimme, tämä osoittaa siitä.

Valtuutettu Diarra (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ajattelen sillä tavalla, kun puhutaan siitä, että maksuton toinen aste olisi suoraan pois tiloista ja opetuksesta, niin eihän sen tarvitse olla niin. Sehän on meidän päättäjien vastuulla varmistaa, että ne resurssit ovat siellä sekä tiloihin että opetukseen että sitten niihin materiaaleihin. Niin kuin Rydman puheenvuorossaan korosti, ei se ole pelkästään lukioissa. Kyllä pitää ajatella myös ammattioppilaitoksia ja niitten tiloja. Ei se ole noin kovin yksinkertaista.

Sitten kun puhuttiin näistä opiskelupaikoista, niin kyllähän tilanne Helsingissä nytkin on sellainen, että meillä on merkittävästi liian vähän opetuspaikkoja ammatillisessa opetuksessa. Helsinki on hakenut näitä paikkoja, mutta opetusministeriö ei ole niitä meille myöntänyt, vaikka me olemme moneen asiaan niitä hakeneet. Tavallaan siinä toivoisi, että opetusministeriö myöntäisi Helsingille lisää opetuslupia, jotta voidaan oikeasti opettaa kaikkia helsinkiläisiämme sekä niitä nuoria, jotka haluavat Helsinkiin tulla. Sanonpa vielä, että Helsinkiin mahtuisi vielä yksi

26.6.2018

korkeakoulukin. Täällä on niin paljon nuoria, meillä on vetoa. Antakaa meille lupa opettaa.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun valtuutettu Rydman tässä mainitsi OAJ:n ja heidän kantansa, niin haluaisin kuitenkin muistuttaa, että OAJ on itse kannattanut oppivelvollisuuden ulottamista toiselle asteelle ammatillisen tutkinnon ja lukion suorittamiseen asti, joka käytännössä kuitenkin tarkoittaisi sitä, että nämä maksuttomat oppimisvälineet ja oppimateriaalit tulevat toteutumaan. Joten sikäli ollaan ihan ay-liikkeen kanssa samoilla linjoilla.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa toveri puheenjohtaja.

Olen lukenut huolellisesti tämän OAJ:n lausunnon, ja ymmärrän OAJ:n huolen, jossa he toteavat, että on todennäköistä, että tämä merkitsisi leikkauksia. Ymmärrän sen sen vuoksi, että he tietävät, minkälaista politiikkaa kokoomus on tehnyt esimerkiksi opetusministerin johdolla, joka antoi ensin koulutuslupauksen, "koulutuksesta ei enää leikata senttiäkään", ja sen jälkeen on tehnyt kaikkien aikojen suurimmat koulutusleikkaukset. Ymmärrän sen, että silloin kun Wille Rydman esimerkiksi nousee puhujapönttöön, niin monella opettajalla nousevat karvat pystyyn tietäen, että siinä puhuu opetuksesta leikkaaja ja siinä on opetuksesta ja sivistyksestä leikkaajan ääni. Mutta onneksi täällä valtuustossa on punavihreä enemmistö, joka on hyvin selkeästi sanonut "ei, näitä askelia kohti tasa-arvoa ei tulla leikkaamaan pois koulutuksesta, vaan tämä vaatii lisämäärärahoja koulutukseen".

Valtuutettu Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tyydyn keskustelun lyhentämiseksi viittaamaan Eveliina Heinäluoman ja Paavo Arhinmäen äskeisiin vastauspuheenvuoroihin.

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)

26.6.2018

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Rydman totesi aivan oikein, miten jotkut helsinkiläiset nuoret voivat päätösehdotuksen takia joutua jatko-opiskelemaan muualle kuin Helsinkiin. Valtuuston vasempi puolisko on korostanut sitä, miten maksut voivat johtaa siihen, että joidenkin opiskelut jäävät kesken. Minusta on syytä huomata myös se, että jos ei pääse opiskelemaan Helsinkiin, vaan joutuisi menemään muualle ja se koskisi nimenomaan niitä, joiden koulumenestys on heikompi, niin myös tämä voi johtaa opintopolun keskeytymiseen ja juuri siihen, että he eivät saa riittävää koulutusta, jotta pääsisivät työmarkkinoille.

Mitä tulee valtuutettu Arhinmäen puheenvuoroon, niin se oli mielestäni malliesimerkki täällä käytävästä keskustelusta, jossa punavihreiden keskeinen argumentti tuntuu olevan, että kokoomuslaiset ovat pahoja. Siksi heitä ei tarvitse kauheasti edes kuunnella. Kun sen sijaan tältä puolelta ajatus on pikemmin, että vasemman puolen ehdotukset eivät aina ole kauhea fiksuja.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Toivon, että nämä 6 sekuntia nyt otetaan taaksepäin tästä vielä. Koulutuksen tasa-arvo on ollut rakentamassa suomalaisen yhteiskunnan menestystä. Suomen nousu yhdeksi maailman osaavimmaksi kansaksi on tapahtunut pitkälti sen ansiosta, että olemme tarjonneet jokaiselle mahdollisuuden kouluttautua ja hankkia osaamista. Koulutuksen tasa-arvo on tavoite, jonka eteen täytyy tehdä töitä jokaisen sukupolven kohdalla. Maailma on muuttunut, eikä pelkkä peruskoulu enää takaa nuorelle työllistymistä. Eri tutkimusten mukaan toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle jää joka vuosi tuhansia nuoria. Suomalaisista jopa 15 % ei ole suorittanut toisen asteen tutkintoa 25 ikävuoteen mennessä. Etenkin pienituloisten perheiden lapsilla osuus on suuri. Jopa tasavallan presidentti Sauli Niinistö on ottanut kantaa viime vuonna presidentinvaalien yhteydessä koulukirjojen korkeisiin hintoihin. Niinistö on kysynyt, onko Suomi tästä syystä edelleen maa, jossa jokaisella on mahdollisuus päästä kuinka pitkälle tahansa.

Maksuton toinen aste on tasa-arvoteko, joka kitkee eriarvoistumista, parantaa nuoren mahdollisuuksia pärjätä työelämässä ja lisää suomalaisen yhteiskunnan menestysmahdollisuuksia. Se on myös konkreettinen teko köyhyyden periytymisen estämiseksi. Nuoren kohdalla perheen vähävaraisuus ei saisi vaikuttaa hänen koulutusmahdollisuuksiin-

26.6.2018

sa. Rahan puute on kuitenkin tällä hetkellä merkittävä kouluttautumisen este nuorille. Jopa neljäsosa toisen asteen tutkinnon keskeyttäneistä kertoo syyksi rahapulan. Ei siis olekaan ihme, että myös nuoret itse kannattavat oppioikeuden pidentämistä kattamaan koko toinen aste, kuten Nuorisobarometrit ovat meille kertoneet.

SDP on pitkään tavoitellut maksutonta toista astetta ja oppioikeuden pidentämistä. Nämä ovat puolueemme tavoitteita myös seuraavalle eduskuntavaalikaudelle. On selvää, että koulutuksen tasa-arvon edistäminen pitäisi toteuttaa valtakunnan tason ratkaisulla, ja siksi maksuttomasta toisesta asteesta tulee tehdä kansallinen päätös. Tämä ei kuitenkaan poissulje sitä, etteikö Helsinki voisi olla asiassa edelläkävijä ja laittaa siten painetta myös kansallisen ratkaisun saavuttamiseksi. Sosialidemokraattien valtuustoryhmä on iloinen, että Helsinki on nyt ottamassa askeleita maksuttoman toisen asteen suuntaan. Ryhmäaloitteemme tavoitteena oli, että kaupunki päättää ensi vuoden talousarviovalmistelun yhteydessä varata riittävät määrärahat kattakseen lukion ja ammatillisen koulutuksen oppimateriaalien ja työvälineiden kustannukset helsinkiläisille nuorille. On hienoa, että kaupunginhallitus on päättänyt kannattaa maksuttomia oppimateriaaleja toiselle asteelle. Kiitos myös muille puolueille tämän tavoitteen tukemisesta. Valtion toimista riippumatta Helsinki lähtee edistämään maksuttomuutta. Ensimmäiset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi tehdään jo ensi vuonna alkavalla lukukaudella tämän vuoden budjettineuvottelujen yhteydessä.

Apulaispormestari Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos hyvästä päätöksestä. Haluaisin nyt vielä palauttaa tämän keskustelun tänne valtuustosaliin. Tämä on jostain syystä nyt muodostunut valtakunnan politiikaksi. Nythän ongelma on nimenomaan tämä Helsinkiin suunniteltu pilotti ja sen vaikutukset helsinkiläisille ja helsinkiläisille veronmaksajille. Tuossa mainittiin OAJ:n kannattavan tätä hanketta. OAJ puhuu valtakunnallisesti hankkeesta. Helsingin opettajien ammattiyhdistys, joka kuuluu OAJ:hin, vastustaa sitä, että Helsinki lähtisi liikkeelle tällaisella pilotilla.

Kiitoksia.

Valtuutettu Haatainen

Valtuutetut.

26.6.2018

Nyt tulee politiikka-asiaa. Minusta Helsinki voi olla tässäkin asiassa suunnannäyttäjä. Helsinki on uskaltanut rohkeasti lähteä viemään monia asioita eteenpäin. Myös sellaisia asioita, jotka eivät minkään lainsäädännön kautta ole meille läänitettyjä tehtäviä kuntalaissa tai substanssilainsäädännön kautta. Helsinki on kaupunki, jonne kasaantuu hyvin paljon sosiaalisia ongelmia. Tänne kasaantuu myös vähävaraisuutta, tänne kasaantuu myös piilotettua vähävaraisuutta. Se, että täällä on puhuttu siitä, että toimeentulotuesta voi hakea sitten näitä oppimateriaalikustannuksia ja tukea siihen, käytännössä tarkoittaa sitä, että hyvin paljon ennakoon perheen vanhempien pitäisi ymmärtää mennä Kelan luukulle hakemaan harkinnanvaraista toimeentulotukea. Jos me mietimme niitä perheitä, niitä nuoria, jotka tällaisissa perheissä asuvat, ne ovat usein rikkinäisiäkin perheitä, mutta perheitä myös, jotka eivät halua toimeentulotukiluukulle mennä. On myös perheitä, jotka haluavat itse huolehtia itsestään ja kustantaa lastensa koulutuksen. Monelle on iso kynnys lähteä hakemaan toimeentulotukea. Siitä syystä koulutusta ei missään nimessä pidä jättää sen varaan, että toimeentulotuesta haetaan mahdollisuudet siihen, että se onnistuu.

Me tiedämme, että meillä on myös tällaisia säätiöitä perustettu. Muun muassa tasavallan presidentti on ollut perustamassa säätiön ja toimii kunniapuheenjohtajana säätiössä, joka antaa varoja nuorten harrastuksiin ja myös oppimateriaaleihin lukioihin. Siellä on merkittäviä henkilöitä hallituksessa jäsenenä, muun muassa Björn Wahlroos. Jos tällainen säätiö on pitänyt perustaa, niin ilmeisesti on ollut myös ongelma, että kaikki eivät pysty oppimateriaaleja saamaan. Jos me ajattelemme näitä perheitä, jotka sitten ovat vaikeuksissa, niin tietävätkö ne edes, että tällaisia säätiöitä on olemassa, joista voi hakea tätä apua ja kohdentuuko se juuri sillä hetkellä, kun se nuori miettii siellä, että mitähän minä tässä tekisin tällä elämälläni? Moni tekee niitä ratkaisuja myös siinä mielessä, että miettii sitä, mitä mikäkin maksaa. Nämä valinnat ovat niitä isoja valintoja, joita tehdään, ja siinä puhutaan myös siitä, että otammeko me sen kaiken potentiaalin ja osaamisen käyttöön.

Siitä syystä minä kannatan sitä, että meillä on oppivelvollisuus, joka laajenee, ja siihen liittyy tämä maksuttomuus. Tein tästä aloitteen opetusministerinä toimiessani, ja se herätti hirvittävän vastustuksen, ja se ymmärrettiin tahallisesti täysin väärin. Minä sanoin silloin jo ja sanon edelleenkin sen, että 9-vuotinen kaikille tuleva opetus on hieno, mutta se on jääne maatalousyhteiskunnasta, koska maatalousyhteiskunnassa oli töitä näille 15–16-vuotiaille sen perusopetuksen jälkeen, ja silloin oli myös teollisuudessa töitä, joihin kelpasi ilman toisen asteen koulutusta. Mutta tänä päivänä maailma on aivan toinen. Kukaan ei

26.6.2018

tahdo pärjätä enää, jos ei ole peruskoulun jälkeen koulutusta. Siitä syystä myös tämä on äärimmäisen tärkeä asia.

Tätä on kannattanut myös talouspolitiikan arviointineuvosto, joka minusta oli yllättävä mutta todella tervetullut, virkeä linjaus, että Suomi tarvitsee tätä. Me tarvitsemme kaikki nuoremme, heidän potentiaalinsa käyttöön. Sitä tässä on kysymys. Silloin 19 miljoonaa on kuulkaa ihan pikkuraha. Se on pikkuraha verrattuna siihen, mitä me kadotamme, jos me kadotamme yhdenkään nuoren.

Kiitos.

Ledamoten Modig

Tack, ärade ordförande. Arvoisa puheenjohtaja.

Se, että me olemme käyneet niin pitkän keskustelun täällä ja jatkamme vielä, kertoo siitä, että tämä on todella tärkeä kysymys ja me olemme tasa-arvon ytimessä. Olen iloinen, että valtuusto molemmilla laidoilla haluaa tähän paneutua. Asioistahan voi olla eri mieltä, mutta on hirveän tärkeitä perustaa näkemyksensä tosiasioihin. Se, joka väittää, ettei Helsingissä kenenkään opiskelu keskeydy rahapulan takia, ei kyllä minun mielestäni tunne Helsingin todellisuutta eikä selvästi ole tutustunut selvityksiin asiasta. Jos mietitään vaikka amislaisia, meidän koulun keskeyttäneet tuntuvat painottuvan sinne amiksia käyviin nuoriin miehiin. Kun amisbarometrissa kysyttiin amislaisilta, oletko harkinnut keskeyttämistä ja mistä syistä, niin 8 % sanoi keskeyttämisen harkitsemisen syyksi rahapulan. Jos me saisimme edes 8 % niistä koulupudokkaista kiinni täällä, sillä olisi valtava merkitys siihen syrjäytymiskehitykseen, jota helsinkiläisten nuorten keskuudessa on.

Koska tosiasia on myös se, että eriarvoistuminen kasvaa. Sosioekonominen tausta näkyy niin koulupolussa kuin elämänvalinnoissa koko ajan selvemmin. Osalla nuorista menee paremmin kuin koskaan, mutta se ero heidän välillään, joilla menee hyvin ja niitten, joilla menee huonosti, on kasvanut radikaalisti. Se on koko yhteiskunnan etu, ettei keitä syrjäytetä. Jos katsotaan ihan puhtaasti taloudellisesta näkökulmasta, paljonko kustannuksia yksi syrjäytetty ihminen aiheuttaa yhteiskunnalle, niin meidän ei tarvitse hirveän montaa nuorta pelastaa, jolloin tämä taloudellinen yhtälö jää ajan kanssa plussalle. Ei tietysti jos katsoo hyvinvointia kvartaalitalouden aikataulussa.

Minä kannatan lämpimästi tätä demareiden aloitetta, varsinkin sitä vastausta, jossa esitetään toimenpiteisiin lähtemistä, ei koko homman ker-

26.6.2018

ralla rysäyttämistä. Mutta painotan sitä, että tätä ei voi toteuttaa budjetin sisältä. Meillä on nyt jo vajaa budjetti siihen, mitä meidän pitäisi tehdä. Vaan tähän täytyy rahat löytyä sen ulkopuolelta, esimerkiksi siitä yli 400 miljoonan voitosta, minkä Helsingin kaupunki teki viime vuonna.

Valtuutettu Malin

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Silloin kun rahasta on jatkuva pula, se aiheuttaa huolta ja sitoo vanhempien ja lasten energiaa. Tämä energia on poissa opiskelusta ja vanhempien osalta opiskelun tukemisesta. On yksi tärkeä syy siihen, miksi tämä aloite maksuttomasta toisesta asteesta on todella tärkeä. Ei ole oikein, että osa nuorista tai vanhemmista joutuu olemaan huolissaan siitä, mistä rahat oppimateriaaleihin tulevat, ja mahdollisesti käymään paperisotaa moneen eri suuntaan, kun opinnoissa olisi aivan tarpeeksi haastetta. Ei ole myöskään järkevää käyttää kaupungin tai valtion työntekijöiden aikaa näiden hakemusten pyörittämiseen. Tarveharkintaisuus ei ole tässä asiassa kestävä ratkaisu.

Toisin kuin täällä ovat jotkut todenneet, toimeentulotuen määrärahat eivät ole aina huomioineet oppimateriaaleja täysimääräisesti, vaan ohjeistuksessa on määrätty jotkin kohtuullisiksi katsotut kokonaissummat. Tämän ylittävä osuus oppimateriaalien maksuista on jäänyt perheen itsensä katettavaksi. En tiedä, mikä tilanne juuri tällä hetkellä on perustoimeentulotuen siirryttyä Kelaan, mutta kun ottaa huomioon ne vaikeudet, mitä ihan elämiseenkin tarkoitetun tuen saamisessa ihmisillä tällä hetkellä, en usko tilanteen ainakaan parantuneen. Kysyisin apulaispormestari Vesikansalta, huomioidaanko toisen asteen oppimateriaalikustannukset tällä hetkellä toimeentulotuessa täysimääräisinä vai jääkö osa menoista perheiden itsensä katettavaksi perusosalla. Siis niillä rahoilla, joita pitäisi käyttää ruokaan ja vaatteisiin.

On hienoa, että täällä ollaan oltu huolissaan kasvatuksen ja koulutuksen tiukoista määrärahoista. Lasten ja nuorten määrä kasvaa Helsingissä ensi vuonna 2,4 %. On selvää, että tarvitsemme paljon lisää rahaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle ensi vuonna, eikä maksuton toinen aste todellakaan ole ainoa tärkeä kohde, johon rahaa nyt tarvitaan. Ne, jotka ovat huolissaan opetuksen määrärahoista, päiväkotipaikoista ja turvallisista ja terveellisistä tiloista, voivat aivan vapaasti esittää budjettineuvotteluissa niihin lisää rahaa. Lisää rahaa tarvitaan –myös toisen asteen oppimateriaaleihin. Niin kauan kuin varaamme kokonaisuudessaan liian vähän rahaa kasvatukseen ja koulutukseen, päädymme asettamaan vastakkain päiväkotilapset ja ammattikoulua

26.6.2018

käyvät nuoret sekä turvalliset ja terveelliset tilat ja tasa-arvoisen toisen asteen koulutuksen. Meillä täällä on avaimet kasvatuksen ja koulutuksen ongelmien ratkaisuun, eikä meidän pidä väistellä vastuutamme sanomalla, että ainoa tapa ratkaista asia on jättää toista astetta käyvät vähävaraiset nuoret pulaan.

Valtuutettu Korkkula

Kiitos.

Ehdotus maksuttomista toisen asteen opiskelun välineistä on hyvä ja kannatettava. Asia ei kuitenkaan ole niin yksinkertainen. Jos nyt toteuttaisimme toisen asteen maksuttomat opiskelun välineet ilman lisäyksiä budjettiin, tarkoittaisi tämä käytännössä 19 miljoonan euron leikkausta muualta. Tätä on edeltävissä puheenvuoroissa käsitelty, ja tästä näkökulmasta myös asiaa kommentoi Helsingin opettajien ammattiyhdistyksen kannanotto. Pitäisikö tällainen leikkaus tehdä tällaisessa ehdotuksessa viitekehyksessä? Ei mielestäni. Mutta pitäisikö kokoomuksen ajamasta mekaanisesta talouskurileikkurista luopua ja siirtyä kohti maksutonta toista astetta? Kyllä ehdottomasti. Meidän tulee panostaa kaikkeen koulutukseen Helsingissä huomattavasti nykyistä enemmän ja varautua maksuttomaan toiseen asteeseen kaupungin tulevaisuudessa talousarvioissa. Tätä kannatan koko sydämeistäni, ja tähän meillä on varaa.

Toisen asteen koulutuksen arvostamista ei ole se, mitä viimeisen 5 vuoden aikana Helsingissä esimerkiksi on tehty. Kaupungin ammattikouluissa ja lukioissa on ryhmäkokoja kasvatettu aivan kipurajoille asti, ja esimerkiksi kaupungin lukioiden kurssitarjottimista on leikattu yhteensä noin 1 000 kurssia. Tämä tarkoittaa sitä, että helsinkiläiset lukiolaiset eivät esimerkiksi voi pärjätä yhtä hyvin ylioppilaskirjoituksissa kuin vaikkapa espoolaiset nuoret. Espoo panostaa huomattavasti Helsinkiä enemmän lukio-opetukseen rahallisesti. Tästä on vastuussa viime kädessä kaupunginvaltuusto, ja me voimme myös tietysti korjata tämän. Ymmärrän siis taustat, mutta koen vähän kummallisena kokoomuksen tekemän palautusehdotuksen. Kuten on...

Välihuuto!

Se tehdään aivan... Toivomukseni oli, että pääsisin puhumaan sinun jälkeesi, mutta tämä nyt meni tällaiseksi. Siellähän nähdään esittelijän perusteluissa, että valtion toimista riippumatta Helsinki lähtee edistämään maksuttomuutta. Ensimmäiset toimenpiteet tehdään lukukaudella 2019–2020. Tämä tarkoittaa siis sitä, että nyt katsotaan, miten käytän-

26.6.2018

nössä tätä tavoitetta kohti kannattaa lähteä, mistä on ongelmattominta, helpointa aloittaa ja miten. Tähän ei ole vielä kenelläkään tarkkaa vastausta. Esittelijän perusteluissa tai päätösehdotuksessa ei lue, että nyt täytyy, jos näin tehdään, leikata se 19 miljoonaa jostakin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan budjetista. Kokoomus tietysti tuntuu olettavan näin, mutta näinhän voi olettaa tai sitten ei, koska tiedämme kaikki hyvin – unohdamme sen kauhean helposti – että jos katsomme 2017-vuoden kaupungin tilikauden tulosta, niin se oli 483 miljoonaa voitollinen. Se on iso raha, ja siitä kyllä pystymme varmasti tämänkin toteuttamaan tulevinakin vuosina. Eli meillä on varaa toteuttaa maksuton toinen aste leikkaamatta muualta, ja siksi en kannata kokoomuksen palautusta. Kiitän SDP:tä tästä ryhmäaloitteesta.

Kiitos.

Apulaispormestari Vesikansa

Puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Valtuutettu Petra Malin kysyi toimeentulotuesta, ja on todella näin, niin kuin näissä useammissakin puheenvuoroissa on täällä sanottu, että jos perheellä on oikeus toimeentulotukeen eli nykyisin siihen perustoitteentuloon, jota myöntää Kela, niin Helsingin täydentävästä toimeentulotuesta huomioidaan myös välttämättömät opiskelutarvikkeet. Jos nuori opiskelee ammattioppilaitoksessa, saa tukea niihin opinnoissa tarvitsemiinsa tarvikkeisiin, ja kuten täällä on sanottu, ne ovat usein hyvin hintavia turvakengistä veitsiin, vaatteisiin ja niin edelleen. Lukiossa opiskelevan osalta huomioidaan kirjakustannukset, joka on 500 euroa ensimmäisenä vuonna ja 300 euroa seuraavina vuosina. Sen lisäksi laskin ja kannettava tietokone. Muita kustannuksia voidaan huomioida menoina suunnitelmallisesti perheen tilanne huomioiden. Tietenkin ymmärrämme, että kun tiedämme myös lukiolaisen kustannukset, nämä eivät ole siis täysimääräisiä, vaan eivät välttämättä riitä niihin kaikkiin kustannuksiin, mutta nämä ovat siis täydentävän toimeentulotukemme ohjeita. Ammatillisissa oppilaitoksissa tilanne on siis hieman erilainen.

Mielestäni voisi olla pohdinnan arvoinen konkreettinen askel tässä, jos tämä aloite hyväksytään tai vaikka ei hyväksyttäisikään, että mietitään esimerkiksi toimeentulotuen hyödyntämistä ja laajentamista. Ensimmäisenä askeleena kohdentaa paremmin tukea erityisesti sitä eniten tarvitseville. Toimeentulotuessa on tietenkin omat ongelmansa. Se on edelleen leimaavaa. On edelleen kynnyks hakea, ja edelleenkin kaikki siihen oikeutetut eivät myöskään hae. On tietenkin myös yksi haaste,

26.6.2018

että Helsingissä pienipalkkaisissa töissä olevat perheet eivät välttämättä ole oikeutettuja toimeentulotukeen, vaikka käteen jäisi huomattavan vähän asumismenojen jälkeen. Sen vuoksi omasta puolestani sanon, että tässä aloitteessa ei ole kyse pelkästään pedagogiikasta vaan laajemminkin yhdenvertaisuudesta, ja henkilökohtaisesti kannatan aloitetta. Mutta kannatan myös sitä, että kaikin tavoin etsitään niitä konkreettisia askelia sillä aikaa kun odotetaan sitä valtakunnallista päätöstä, jota jokaisella helsinkiläisellä olisi mahdollisuus saada toisen asteen tutkinto. Pelkkä peruskoulu ei tässä elämässä enää yksinkertaisesti riitä.

Kiitos.

Valtuutettu Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

On tämä hienoa, että SDP:n aloite näin paljon keskustelua. Tänään ei oikeastaan muuta varmaan ehditä käsittelemäänkään. Toki ymmärrän sen, että kun nämä kevään vaalit jo tässä lähestyvät, niin vähän tunnelma alkaa kiihtyä. Itse kun en ole niissä kisoissa mukana, niin voin tähän asiaan enemmän tänään keskittyä.

Aika erikoisia piirteitä tässä keskustelussa on kyllä ollut. Hallituspuolueiden edustajat näkevät tämän aloitteemme aivan valtavana mörkönä. Te olette myös puhuneet valtakunnallisen ratkaisun tarpeesta. Te olette hallituksessa, niin miksette ole nyt ajaneet sitten sitä valtakunnallista ratkaisua jo valmiiksi siellä? Te esiinnytte täällä suurina koulutuksen tukijoina 800 miljoonan koulutusleikkausten jälkeen. Näitä leikkauksia ei ole kyllä aivan kokonaan vielä unohdettu.

Minä myös näen, että tämä oppimateriaalilisä, joka on pieni toki sinänsä tärkeä asia, ei ratkaise tätä itse ongelmaa. Eli teidän ajatuksenne on siis se, että jos varat loppuvat, pitää mennä hakemaan toimeentulotukea, että pääsee kouluun. Minun korviini historian tutkijana tämä nyt kuulostaa 1900-luvun alun köyhäinhoitoyhdistyksen palauttamishäveeltä. Olen tavannut iäkkäitä ihmisiä joskus, jotka ovat kertoneet, että silloin oli sillä tavalla, että jos ei ollut vaikka varaa luistimiin, niin oli tapana, että käytiin sieltä edestä hakemassa opettajalta ne luistimet. Eli siinä tavallaan leimautuivat ne köyhät. Aika moni kertoi minulle näistä vanhoista ihmisistä, että mieluummin oli ilman luistimia kuin kävi hakemassa niitä siitä, koska silloin leimautui sen muun luokan edessä, joutui kiusatuksi ja niin edelleen. Tämä ajatus, että sitten ne, joilla ei ole varaa oppimateriaaleihin, voivat mennä toimeentuloluukulle, niin minun mielestäni se on moderni versio tästä köyhäinhoitoyhdistyksestä. Kyl-

26.6.2018

lä meillä on, jos me haluamme, varaa tässä kaupungissa ja tässä maassa järjestää kaikille tämä asia.

Kiitos.

Valtuutettu Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten täällä monta kertaa on todettu, tavoite siitä, että jokainen suorittaa toisen asteen tutkinnon, on täysin yhteinen. On myös niin, että meillä on aidosti väkeä, jolla voivat muodostua toisen asteen koulutuksen kustannukset esteeksi sille. Tämäkin on ongelma, joka on validia todeta ääneen ja johon pitää löytyä ratkaisuja ja vastauksia. Minusta se iso keskustelu ei tänään ole siitä, pitääkö niitä vastauksia tai ratkaisuja löytyä, vaan kysymys on siitä, millä tavalla siihen puututaan, mitkä ovat ne ratkaisut, ovatko ne kohdennettuja toimia. Ei tällainen köyhäinhoitoyhteiskunta, johon viitattiin, vaan kohdennettuja toimia. Oppimateriaalillisä on yksi asia. Muut ratkaisut, joilla voidaan koulukohtaisesti ei-näkyvästi vaan taustalla tukea niitä, jotka materiaalia tarvitsevat.

Lisäksi kysymys on siitä, lähtisikö Helsinki itsenäisesti omana ratkaisunaan viemään tätä eteenpäin vai onko kysymys sellaisesta asiasta, joka pitäisi hoitaa nimenomaan valtakunnallisesti. Sekin olisi vähän eri keskustelu, jos puhuttaisiin siitä, ottaako Helsinki kannan kaupunkina, että valtakunnallisesti pitäisi tehdä tällainen muutos maksuttomuudesta vai olisiko Helsinki sitä mieltä, että ei pitäisi tehdä tällaista ratkaisua ja voitaisiin keskustella siitä poliittisesta periaatteellisesta kysymyksestä kohdennetut vai laajemmat toimet ja mitä ne maksavat. Mutta nyt kun puhutaan nimenomaan kaupunkikohtaisesta ratkaisusta, niin siihen ne ongelmat liittyvät, ja ne eivät ole vain periaatteellisia ongelmia, vaan ne ovat käytännöllisiä ongelmia. Ne ovat käytännöllisiä ongelmia siksi, että jos Helsinki tekisi tämän päätöksen ennen valtakunnallista tasoa, heti seuraavana syksynä se pistäisi pääkaupunkiseudun, koko Uudenmaan toisen asteen koulutuksen sekaisin hakeutumisen näkökulmasta. Keskiarvorajat nousisivat, helsinkiläisillä olisi ongelma päästä helsinkiläisiin oppilaitoksiin – sitä haastetta on jo nyt – ja niin poispäin.

Lisäksi on täysi kysymysmerkki, mitä ei ole edes sivuttu tässä valtuustokeskustelussa, että miten tämä tosiasiallisesti toteutettaisiin. Meillä on Helsingissä valtava määrä yksityisiä oppilaitoksia, lukioita, ammatillisia oppilaitoksia. Meillä on myös esimerkiksi valtion lukio. Jos me niissä myös tarjoaisimme maksuttomat oppimateriaalit tai haluttaisiin, että niissä tarjotaan, koska Helsinki ei niiden puolesta voi päättää, miten se

26.6.2018

tehtäisiin. Onko esimerkiksi sosialidemokraattien esitys tämän aloitteen muodossa se, että Helsinki maksaisi Viikin norssin lukiota tai keskustanorssin lukiota pyörittäväälle yliopistolle avustusta, jotta tämä maksuttomuus toteutuisi? Tai esimerkiksi Helsinki Business Collegelle, joka järjestää ammatillista koulutusta Helsingille. Eli alkaisiko Helsinki maksaa yksityisille toisen asteen oppilaitoksille ylimääräistä avustusta, jos ne toteuttaisivat tämän asian? Esimerkiksi tällaiseen käytännölliseen ongelmaan en ole kuullut minkään näköistä ratkaisua, eikä niissä itse asiassa olla menty siihen keskusteluunkaan täällä. Eli vaikka tätä periaatteessa kannattaisi, niin tässä muodossa, kun sitä nyt esitettäisiin, tässä ei ole vain käytännöllisesti katsottuna mitään järkeä tässä toteutusmallissa, että Helsinki lähtisi tätä ensin toteuttamaan. Jos olisi valtakunnallinen ratkaisu, se muuttaa tätä asiaa. Silloin se on enemmän periaatteellinen keskustelu, mutta pragmaattisella tasolla se pistäisi koko pääkaupunkiseudun toisen asteen hakeutumisen sekaisin ja aiheuttaisi valtavia ongelmia.

Sitten kolmantena asiana on tämä vaihtoehtoiskustannus, mihin muualle tämä voitaisiin toteuttaa. Sen sijaan, että me keskustelemme tämänkaltaisesta aidosti käytännöllisesti katsoen järjettömästä aloitteesta, pitäisi puhua siitä, että vaikka budjettineuvotteluissa tai muuta kautta lisättäisiin kohdennettu resurssi kohdennettuihin toimiin, joilla varmistetaan se yhteinen tavoite, joka on kaikkien jakama: että kenellekään ei jää toisen asteen koulutus kesken sen takia, että kustannukset muuttuvat esteeksi. Mutta tässä aloitteessa esitetyllä tavalla sitä ei järkevästi voida toteuttaa.

Apulaispormestari Razmyar

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingillä on valtavan hieno tavoite. Olemme kunnianhimoisia sen suhteen, että yksikään nuori ei saa eikä pidä syrjäytyä. Juurikin kaikki muu olisi täysin kunnianhimotonta. Nuorten syrjäytymiskehitys tapahtuu hyvin eri tavoin ja eri syistä, ja niihin ei valitettavasti tänään päästä sen syvemmälle. Taustalla kuitenkin vaikuttavat yleiset yhteiskuntapoliittiset tekijät, ja on kovin surullista, jos täällä väitetään toisin. Nuorten kotiolot, vanhempien koulutusaste, mahdolliset ylisukupolviset työttömyys ja ylipäänsä syrjäytymisen kokemukset. Toisen asteen suorittaminen parantaa monin tavoin nuoren mahdollisuuksia pärjätä tulevaisuuden työelämässä. Siitä on käytetty tänään hyviä puheenvuoroja, ja me toki tiedostamme ja näemme, että maailma on tänä päivänä hyvin erilainen kuin 50 vuotta sitten. Sen vuoksi on erityisen tärkeitä, että tämä tie tehdään mahdollisimman saavutettavaksi myös niille nuorille, joiden

26.6.2018

elämään on kasaantunut muitakin riskejä syrjäytymiselle, ja niitä kasaantuu joka päivä ja jatkuvasti. Maksuton toinen aste olisi ennen kaikkea rakenteellinen, systeeminen muutos, joka auttaa ilman muuta heikommassa asemassa olevia nuoria ja perheitä.

Kaikesta huolimatta itse näen, että tämän illan aikana on käyty hyvää keskustelua. Tässä on ollut paljon hyvää. Tämä on ollut myös rakentavaa keskustelua. Jotenkin tästä on hirveän helppo synnyttää vastakainasettelua, ja on täysin ymmärrettävää, että maailma ei ole valmis vielä ensi vuonna. Helsinki ei ole vielä valmis ensi vuonna. Mutta minusta olisi hirveän rehellistä myöntää, että tässä lähdetään tekemään vaihteita ja ottamaan askeleita, ja toivon sille ennen kaikkea nyt avoimuutta myös salin oikealta suunnalta. Ymmärrän hirveän hyvin sen tuskan, jota esimerkiksi apulaispormestarilla on oman toimialansa suhteen, mutta luulen, että tämä päämäärä on kuitenkin meillä kaikilla yhteinen, ja varmasti valtakunnan taso tulee yhtä lailla mukaan tukemaan hyvää ja tärkeätä tavoitetta.

Valtuutettu Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Katson tätä asiaa vahvasti nimenomaan helsinkiläisten nuorten näkökulmasta, ja näen, että tämänkaltaisen ratkaisu, joka sisältyy tähän aloitteeseen ja myös siihen vastaukseen, ei palvele heidän mahdollisuuksiaan opiskella Helsingissä. Tämän takia teenkin jo täällä moneen kertaan odotetun palautusehdotuksen, joka kuuluu seuraavasti: Asia palautetaan uuteen valmisteluun siten, että kaupunki ei hanki maksuttomia oppimateriaaleja kaikille, vaan keskittyy opinnoissa taloudellista tukea tarvitseviin ja etsii keinoja vähentää oppimateriaalikustannuksia kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Aloitteen hintalappu, 19 miljoonaa euroa, vastaa 5 lukion vuosibudjettia. Huomattavasti parempaa vaikuttavuutta saataisiin perusrahoitusta vahvistamalla. Helsinki lisäksi seuraa tilanteen kehittymistä valtakunnallisella tasolla, mutta ei valmistele itsenäistä siirtymistä maksuttomaan toiseen asteeseen, mikä vaarantaisi opiskelupaikkojen riittävyyden helsinkiläisille nuorille.

Valtuutettu Klemetti

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloitteessa aivan oikein nostetaan esille huoli toisen asteen korkeista opiskelukustannuksista.

26.6.2018

Niin ikään aloitteessa aivan oikein todetaan, että ”maksuttomat opiskelun välineet ovat tärkeä panostus syrjäytymisen ehkäisyssä erityisesti niille perheille ja opiskelijoille, jotka joutuvat laskemaan toimeentulonsa riittävyyttä”. Opetushallituksen selvityksen mukaan 35 %:lla lukiolaisista ja heidän perheistään oli taloudellisia vaikeuksia, ja heistä vähän alle viidesosalla eli kaikista lukiolaisista 6 %:lla oli merkittäviä taloudellisia vaikeuksia. Lukiolaisista 65 % piti lukion käynnin kustannuksia kohtuullisina. Minusta on tärkeää, että tuemme nimenomaan heitä, jotka tarvitsevat tukea. Siis enemmistö lukiolaisista selviää koulunkäynnin kustannuksista, eikä heidän koulunkäyntinsä ole vaarassa keskeytyä kustannusten takia. Onko heidänkin kirjojensa ja opiskeluvälineidensä maksaminen kaupungin pussista kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle osoitettujen varojen parasta käyttöä? Minusta ei. Minusta tuntuu, että se ei ole sitä edes aloitteen tekijöiden mielestä, jos ja kun sitä tarkkaan miettivät. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on paljon muitakin rahantarpeita. Hyviä ja perusteltuja tarpeita, kuten olemme jo täällä kuulleet. Siis annammeko maksuttomat oppimateriaalit myös niille, jotka eivät niitä tarvitsemme vai kasvattaisimmeko esimerkiksi kaskon perusrahoitusta? Tehtäviä ratkaisuja on tärkeä punnita niiden vaikuttavuuden kannalta. Minusta on selvää, että muun muassa aloitteessa esiin nostettua syrjäytymistä ehkäistään kaikille maksettavia koulukirjoja tehokkaammin esimerkiksi lisäämällä koulunkäyntiavustajia luokkiin, joissa on paljon muita kieliä kuin suomea ja ruotsia äidinkielenään puhuvia. Toivon, että vielä voitaisiin käydä läpi, miten parhaiten turvaamme kaikille opiskelijoille hyvät lähtökohdat opiskeluun toisella asteella. Kannatan Risto Rautavan palautusesitystä.

Valtuutettu Diarra

Kiitos, puheenjohtaja.

Näen tämän aika pitkälle sillä tavalla, että yliopisto- ja ammattikorkeakoulutus on Suomessa maksutonta, mutta se, että nuori pääsee siihen saakka, ? on kylmää, äärettömän kylmää. Minusta se kertoo siitä, että tässä salissa ei tunneta sitä, minkälaista arki on toisille ihmisille ja nuorille. Maksullinen koulutus on tekijä, joka riskeeraa erityisesti köyhimmistä perheistä tulevien koulupolun. Maksullisuus jo itsessään ohjaa nuorten hakeutumista eri koulutuksiin, niin amikseen kuin lukioon. Tässä huoneessa on myös puhuttu lähinnä lukiosta, joka myös kertoo siitä, mistä vinkkelistä asiaa oikeastaan katsotaan. Kun opetin Korsossa yläkoulussa, kävin keskustelua niitten nuorten kanssa, joille se, että kännykässä on puheaikaa loppukuusta, ei todellakaan ollut mikään fakta. Sellaisten nuorten kanssa, joille todellakin se, mihin hakeudutaan peruskoulun jälkeen, oikeasti oli rahakysymys. Se vaikutti siihen, kuin-

26.6.2018

ka paljon nuori uskalsi unelmoida ja mitä nuori uskalsi haluta elämäl-
tään. Minusta se ei ole oikein.

Komppaan kuitenkin valtuutettu Sazonovia siinä, että aloite tässä muo-
dossaan on hankala ja huonosti toteutettuna johtaa todella epäreiluihin
ja huonoihin lopputuloksiin. Näen vahvasti, että ratkaisu pitäisi tehdä
valtakunnan tasolla, ja minusta on surullista, että Suomen hallitus ei ole
siihen päätenyt tai ei halua siihen päätyä. Totta kai toivon, että siihen
päädytään, mutta sillä välin Helsingissä meidän pitää työskennellä sen
eteen, että tämä tulee tapahtumaan. Ajattelen, että tämä asia pitää
tehdä asteittain, ei vain kerralla. Ajattelen, että tämä pitää aloittaa siel-
tä, missä opiskelijoiden raha on tiukimmalla. En ajattele, että tämä pi-
tää aloittaa eliittilukioistamme. Ajattelen, että aloitetaan sieltä, missä on
kaikista vähiten rahaa ja siitä opetuksesta, mihin tullaan kaikista mata-
limmasta tulotasosta. Ajattelen, että meidän on tehtävä tämä.

Kiitos.

Valtuutettu Laisaari

Kiitos.

Kaupungin strategiassa on linjattu erittäin selvästi, että Helsinki satsaa
tulevina vuosina enemmän kasvatukseen ja koulutukseen, ja siksi Hel-
singin tulee tätä aloitetta edistää, enkä kannata tätä palautusta. YK:n
lapsen oikeuksien sopimuksenkin pohjalta lapsella on oikeus oppia.
Sopimuksen mukaan on edistettävä toisen asteen koulutusta ja opinto-
ohjausta sekä ehkäistävä koulunkäynnin keskeyttämistä. Koulutuksen
tulee pyrkiä kehittämään lapsen kasvua täyteen mittaansa. Tosiasia on,
että tällä hetkellä Helsingissä peruskoulun jälkeinen koulutus ei ole yh-
denvertaisesti kaikkien nuorten ulottuvilla. Tähän on saatava muutos,
sillä monelle helsinkiläiselle toisen asteen opiskelijalle koulutuskustan-
nukset ovat liian suuria. Siksi meidän tulee tehdä linjauksia ja päätöksiä
tänään, joilla saadaan vähennettyä lasten välistä eriarvoisuutta ja tur-
vattua hyvä lapsuus sekä nuoruus kaikille.

Opetushallitus on tehnyt opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä selvi-
tyksen, millaisia kustannuksia toisen asteen koulutuksesta aiheutuu
opiskelijoille ja heidän perheilleen. Opetushallituksen selvityksen mu-
kaan laaja ryhmä oppilaista ja heidän perheistään kärsii taloudellisista
vaikeuksista. Opetushallituksen mukaan 29 %:lla on taloudellisia vai-
keuksia, 6 %:lla taloudelliset vaikeudet ovat merkittäviä. Toisen asteen
koulutuksessa kustannuksia syntyy oppimateriaaleista ja ammatillisen
koulutuksen puolella myös työvälineistä. Tavoitteen tulee olla, että toi-

26.6.2018

sen asteen opiskelun tulee olla aidosti maksutonta, jotta se on kaikkien nuorten mahdollisuus. Toisen asteen maksuttomat opiskeluvälineet ovat tärkeä panostus kaikille perheille ja opiskelijoille. Menettely myös ehkäisee opintojen keskeytymistä taloudellisista syistä. Nuorten oman tulevaisuuden ja työllisyyden kannalta on äärimmäisen tärkeää, että jokainen nuori kävisi toisen asteen koulutuksen. Tästä syystä Helsingin tulee olla edelläkävijä tässä asiassa.

Ledamoten Wallgren

Tack.

Olisin mielelläni tullut puhumaan tänne salin toiselle, oikealle reunalle, koska tässä on ollut erittäin korkeatasoinen keskustelu, jossa on selvästi 2 linjaa. Yksi on tämä pragmaattinen linja, että miten lähdetään ensi syksynä toteuttamaan sitä päätöstä, jonka kaupunginhallitus tässä meille esittää. Siinä olen kuunnellut tarkkaan muun muassa Sazonovin puheenvuoroja, muitakin kokoomuslaisia, ja nähnyt, että tässä löytyy yhteistyön mahdollisuuksia.

Mutta haluaisin enemmän puhua näistä perusteluista, joita on esitetty, ja tärkeä periaatteellinen kysymys, jonka muun muassa Niskanen ja Klemetti ottivat esille. Klemetti kysyi, pitääkö antaa niille ilmaisia oppimateriaaleja, jotka eivät niitä tarvitse. Ja Niskanen kysyi, miksi ensin verotamme rikkaita ja annamme sitten ilmaisia julkisia palveluja heille. Sellaisia palveluja, joista he voisivat itse helposti maksaa. Mielestäni on tärkeää, että nämä kysymykset tulevat sille. On jonkinlainen ajan merkki, että ne nousevat niin voimakkaasti tähän keskusteluun. Kun meillä on ollut kuitenkin sodan jälkeinen historia Suomessa sellainen, että rakennettiin yhdessä hyvinvointivaltiota, saatiin mukaan poliittinen laaja rintama. Siis kokoomus oli innolla mukana siinä, että luotiin yhdessä pohjoismaista hyvinvointivaltiota, jonka ytimessä on universalismin periaate. Eli kaikki maksavat veroja, rikkaat enemmän kuin muut, ja kaikki saavat niitä palveluja, mitä näillä veroilla voidaan tarjota. Silloin syntyy veronmaksuhalua myös rikkaille, koska he saavat niitä samoja palveluja kuin muut. Mutta ennen kaikkea, mitä me olemme saaneet, kun on ollut tämä universalismin periaate? Mitä me olemme saaneet? Me olemme saaneet yhteiskunnan, jossa on yhteenkuuluvuutta, yhteisiä kokemuksia, yhteinen maailma, ja olemme saaneet sen kautta yhteiskunnan, joka ei ole vain taloudellinen fantastinen menestys. Me olemme ihan ykkösluokassa maailmassa taloudellisesti. Vaan me olemme saaneet yhteiskunnan, joka on eheämpi ja onnellisempi ja parempi kaikille kuin millään muulla tavalla on saatu. Tämä on se syy, miksi pitää olla näitä universaaleja palveluja.

26.6.2018

Kiitos.

Valtuutettu Apter

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä on kuultu erittäin hyviä puheenvuoroja tänään, ja me lähestymme tätä, niin kuin äsken mainittiin, hyvin erityyppisistä lähtökohdista. Uskon itse siihen, että hirveän moni meistä haluaa kuitenkin toteuttaa sen tavoitteen, mikä meillä on esimerkiksi kaupungin strategiassa siitä, että tapahtuu koulutustakuun toteuttaminen. Eli että me saamme kaikille niille halukkaille toisen asteen koulutuksen. Sitten tämä kysymys siitä, miten oppimateriaalikustannuksia jaetaan ja millä tasolla niitä maksetaan, niin siinäkin meillä löytyy hirveän paljon sanaa.

Se, mistä olen itse eri mieltä, on se, että pitääkö ? lähteä eristämään universaalisella tavalla, koska meillä on aika tiukka resurssitilanne kaskossa, ja joka kerta, kun me käymme kasko-kokouksissamme eri esityslistan asioita läpi, siellä on jotain, mihin meillä eivät riitä rahat. Silloin se lähtökohta siitä, että me voisimme tänään vain päättää täällä, että jollain aikavälillä siirrytään siihen, että kaikki saavat, on mielestäni vähän liian pitkälle menevää priorisointia. Mutta olen siitä eri mieltä kuin osa porukasta täällä salissa. Mielestäni tuo palautusehdotus on hyvä. Se huomioi sitä, että ne, joilla on kaikista suurin tarve, saisivat oppimateriaalikustannuksiin apua molemmilla sektoreilla eli sekä luki-oissa että ammatillisella puolella, ja se riittäisi tähän tarkoitukseen tässä vaiheessa.

Kiitos.

Valtuutettu Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Niin kuin valtuutettu Apter tuossa totesi hyvin, tämä aloite on tietysti mielessä vastuuton, koska nämä rahat olisi nyt paljon järkevämpää käyttää koulutuksen perusrahoitukseen. Ei nykyäänkään merkittävästi jätetä osallistumatta tai keskeytetä toisen asteen koulutusta sen takia, ettei olisi rahaa siihen. Eli kyllä tällainen kaikille maksettava tuki on ihan tarpeeton juuri sen takia, että se kohdistuu väärin. 19 miljoonaa euroa on valtavan paljon rahaa, ja olisi vastuullista käyttää nämä rahat, koska nämä ovat yhteisiä rahoja, niin ne pitäisi käyttää paljon järkevämmiin

26.6.2018

kohdennetusti. Tämän takia minä myös kannatan tätä valtuutettu Rautavan tekemää palautusehdotusta.

Kiitos.

Valtuutettu Vepsä

Maaailman toimivimman kaupungin, Helsingin, tulee tukea koulutusta kaikin tavoin ja näyttää esimerkkiä valtakunnan tasolla maksuttomalla toisen asteen koulutuksella. Siksi en kannata palautusta. Toisen asteen maksuttomat opiskeluvälineet vähentävät lasten ja nuorten eriarvoistumista ja köyhyyden periytymistä. Jokaisella nuorella tulee olla yhdenvertainen mahdollisuus kouluttautumiseen. Rahan puute ei saa olla esteenä. Toisen asteen tutkinnon keskeyttäneistä neljäsosa kertoi syyksi rahapulan, kuten olemme kuulleetkin, ja Pilvi Torsti totesi tutkimusten avulla, että pelkän peruskoulun todistuksen omaaville nuorille ei enää löydy töitä Suomessa. Siksi tulevaisuuden maksuton toinen aste on tärkeä teko koko suomalaiselle yhteiskunnalle ja ennaltaehkäisee nuorten syrjäytymistä. Yhden nuoren syrjäytymisen ehkäiseminen säästää paitsi inhimillisiä kärsimyksiä myös lähes yhden miljoonan euron verran. Silvia Modig puhui samasta aiheesta, niin tämän rinnalla 19 miljoonaa on pikkusumma, etenkin kun huomioidaan Helsingin kaupungin vuosittaiset budjettilyijäämät, sadat miljoonat eurot.

Maksuton oppimateriaali olisi aikoinaan ollut merkittävä taloudellinen apu omalle perheelleni. Kaksostyttyäni puhuinkin, niin he aloittivat opiskelun yhtä aikaa eri lukioissa, ja lähes kaikki oppikirjat olivat eriä. Sairaanhoidajan ja tietoliikenneasentajan palkalla tämän asuntolainan lisäksi tämä koulutusten, matkojen ja harrastusten kustantaminen oli iso teko. Etenkin kaksosperheille ja monikkoperheille, joissa lapset opiskelevat yhtä aikaa esimerkiksi juuri eri lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa, tämä maksuton oppimateriaali olisi erittäin tärkeä. Lapsilisä loppuu 17-vuotiaana, ja todellakaan toimeentulotukea tai opintorahaakaan kotona asuvat nuoret eivät saa.

Kiitos.

Valtuutettu Nygård

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Pahoittelut tässä kärkeen vielä. Valtuutettu Vuorjoen kohdalla aiemmassa puheenvuorossani tuli nimilipsahdus. Kuten todettu, on tärkeää

26.6.2018

kohdistaa varoja vähävaraisten opintojen tukemiseen niin, että kenenkään opiskelu ei jää suorittamatta vanhempien vähävaraisuuden vuoksi. Kuten todettu, opintotuen oppimateriaalillisä tulee takaamaan tätä tärkeää asiaa. Nämä valtakunnalliset ratkaisut takaavat tasa-arvon kaikkien opiskelijoiden kesken. Meillä täällä Helsingissäkin ongelmaan vastataan parhaiten kohdentamalla tuki sitä tarvitseville, ja juuri kuten valtuutettu Apter kertoi kaskon terveisiä.

Yhteiskunnan rajat ovat rajoitetut, eikä kaikille voi tarjota kaikkea ilmaiseksi. Kysynkin siis, miten tasa-arvoiselta kuulostaa Helsingin asukkaitamme kohtaan, että laitamme heidät maksamaa myös muiden palveluista. Kuten apulaispormestari Pakarinen kertoi meille, Helsingin opettajat ovat ilmoittaneet vastustavansa tätä aloitetta. Ja kuten muun muassa valtuutettu Rydman puheenvuorossaan esitti, nuorisoneuvosto on ilmaissut huolensa siitä, onko tämä oikea kohde resursseille.

Kun puhutaan täälläkin esille tullutta budjettikohdentamisen raamien haastamista, jokaisella lapsella on oikeus opiskella terveissä tiloissa ja aikuisilla työskennellä. Meillä on liian monta homekoulua jonossa, ja tilanteita ratkotaan parakein ja tiivistyksin. On siis tärkeää pystyä ohjaamaan resurssejamme koulujen peruskorjauksiin ja edelleen laadukkaaseen opetukseemme. Lisäksi digimateriaaleja ja niiden viisas kehittäminen, se on mieletön mahdollisuus. Kannatan palautusesitystä.

Kiitos.

Valtuutettu Modamed

Kiitos, puheenjohtaja.

Tasa-arvo koulutuksessa on suomalaisuuden ydintä. Tasa-arvo ei nykyisellään toteudu toisen asteen koulutuksessa. Se nykytilanne ylläpitää ja edistää eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Suunta on käännettävä. Köyhyys periytyy, koulutus auttaa. Pienituloisten perheiden lapsilla on yhä vaikeampi päästä ulos köyhyyden kierteestä. Köyhyys ja rikkaus periytyvät Suomessa kaikkein voimakkaimmin tulojakauman ääripäissä. Tämä selviää muun muassa Outi Sirniön väitöskirjasta. Kaikki päätökset, jotka lisäävät taloudellista epävarmuutta, kuten maksulliset oppimateriaalit lukiossa, laskevat vähempiosaisten halukkuutta valita sellaisen koulutuspolun, jolla pääsisi pitemmälle. Pitkällä aikavälillä katsottuna koulutukseen panostaminen lisää kaupungin tuloja asukkaiden kautta, jotka toimivat hyväpalkkaisissa töissä ilman tukitarvetta. Lähtöleveys näyttää, miten digitalisaatio vaikuttaa opiskelukustannuksiin.

26.6.2018

Meidän velvollisuutemme on tehdä kaikkemme koulutuksen ja tasa-arvon edistämiseksi.

Kiitos.

Ledamoten Rantala

Arvoisa puheenjohtaja.

Aloite on tärkeä, ja kaikilla pitää olla oikeus ja mahdollisuus opiskella toisella asteella taustasta riippumatta. Tämä on selvää, ja luulen, että me kaikki olemme sitä mieltä. Mutta kysymys on nyt, onko tämä tapa, mitä nyt ehdotetaan, että Helsinki lähtee yksin edistämään maksuttomuutta, oikein. Itse olen skeptinen. Ensinnäkin maksuttomuudesta pitäisi olla valtakunnallinen päätös, niin ettei synny epätervettä kilpailutilannetta kuntien välillä. Jo tällä hetkellä keskiarvo päästäkseen moniin helsinkiläisiin lukioihin ja ammattikouluihin on korkea. Jos Helsinki tekee yksipuolisen päätöksen maksuttomuudesta, se tulee ihan varmasti olemaan houkutustekijä, ja mielestäni väärä sellainen. Pelkään, että helsinkiläiset – varsinkin ne, jotka eivät pärjää niin hyvin – joutuvat siksi etsimään opiskelupaikkaa muista kunnista, ja tätä me emme halua.

Toiseksi kaskon puolella on todella monia kriittisiä rahoitustarpeita tulevina vuosina jo lasten määrän kasvun takia. Myös strategiassa on tehty päätöksiä, joilla on budjettivaikutusta. RKP haluaa priorisoida muun muassa lastentarhanopettajien palkkoja, lukioiden kurssitarjontaa sekä oppilashuoltoa. Me näemme, että ne ovat kriittisimmät kaskon osalta tulevana vuonna.

Herr ordförande.

Det finns andra åtgärder som kan bidra till att lösa problemet. Digitalisering, återanvändning, nya sätt att låna material, det nya materialtillägget och andra riktade satsningar är exempel på det. Avgiftsfrihet för andra stadiet är bra och ett viktigt mål, men då som en nationell åtgärd. Men nu talar vi om Helsingfors, och därför så stöder jag återremiss.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Täällä on käyty hyvin monipolvista ja monipuolista keskustelua, ja itse en kannata tätä asian palautusta. Sinällään tässä asiassa on monen-

26.6.2018

laisia näkökulmia, joista voidaan olla montaa mieltä, ja myös se, mikä on Helsingin rooli ja mikä on valtion rooli, on hyvä kysymys. Jos olisi ollut päätettävissä alkuperäinen aloite tai sitten tämä vastaus, mikä on kaupunginhallituksen vastaus nyt meille esityslistalla, niin tämä kaupunginhallituksen vastaus on hyvä alku tässä asiassa. Täällä on käyty paljon keskustelua oppimateriaalilisästä, ja pidän sitä erittäin hyvänä aloituksena valtion puolelta. Päämääränä se, että jokaisella lukiolaisella ja ammatillisen koulutuksen opiskelijalla olisi mahdollisimman tasa-arvoiset mahdollisuudet suorittaa opinnot riippumatta siitä, mikä on perheen taloudellinen tilanne ja vanhempien mahdollisuudet auttaa nuorta. Erittäin tärkeää on huomata, että oppimateriaalilisää ei myöskään tuolla huomioimaan tulona toimeentulotuessa eikä asumistuessa, eli se oikeasti kohdistuu niille kaikista pienituloisimpien perheiden lapsille.

Toisin kuin valtuutettu Vepsä äsken puheenvuorossaan sanoi, kotona asuvat nuoret, joiden vanhemmat ovat pienituloisia, voivat saada opintotukea. Valtuutettu Vepsällä taisi olla tässä joko vanhaa tai väärää tietoa.

Yle on joku aika sitten selvittänyt, minkälaisia etuja eri lukiot tarjoavat Suomessa, ja Ylen selvityksen mukaan jo yli 40 % lukioista tarjoaa opiskelijoille kannettavan tietokoneen tai rahaa sen ostoon. Osa kunista tarjoaa jopa kuukausittaista koulukorvausta, ensimmäisen vuoden oppikirjat, koulumatkatukea. Sen lisäksi mitä Kelalta saa koulumatkatukea, ja jopa autokoulun teoriaopintoja kustannetaan. Helsingin ei pidä lähteä tällaiseen kilpailuun mukaan, mutta pidän tärkeänä, että mekin omin toimin pyrimme tasaamaan nuorten kotiolojen vaikutuksia siihen mahdollisuuteen opiskella.

Valtuutettu Sydänmaa

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata palautusta. Tällä hetkellä hyvin monet nuoret käyvät koulun ohella työssä, jotta pystyisivät selviytymään näistä koulun käyntiin liittyvistä maksuista. Pelkästään yo-kirjoituksiin osallistuminen vaatii satoja euroja, saatikka kaikki kirjamaksut ennen kuin tähän pisteeseen päästään. Työssä käynti vaikuttaa näiden nuorten opintojen etenemiseen heikentävästi. Kun opinnot eivät etene, on keskeyttäminen hyvin todennäköistä. Monille ei riitä edes 4 vuotta lukion läpäisemiseen. Lisäksi opiskelija jää jälkeen opinnoissaan lisääntyvien poissaolojen myötä. Väsymys ja univaikeudet ovatkin nuorilla yleisiä oireita. Tasa-arvo oppimateriaalien suhteen parantaisi myös nuorten yleistä hyvinvointia.

26.6.2018

Mutta haluan kuitenkin huomioida Helsingin opettajien ammattiyhdistyksen tuoman huolen siitä, että oppimateriaalien maksuttomuuden myötä opetuksen budjetti tulisi pienentymään. Huoli ei ole ihan täysin aiheeton, koska jostainhan rahat on otettava. Ylisuuret ryhmät ovat lukiossa nykyään arkipäivää, ja valinnaisten kurssien määrää on nyt jo jouduttu kaventamaan. Mutta tästä meidän valtuutettujen tulee pitää huolta, että näin ei käy. Opetuksen budjetti ei saa missään nimessä pienentyä. Näitä asioita ei tule asettaa vastakkain, vaan materiaaliin ja rahoitukseen on laadittava oma budjettinsa. Siitä on pidettävä huoli.

Kiitos.

Valtuutettu Pajunen

Hyvät valtuutetut.

Kenenkään ei pidä joutua jättämään lukiota tai amista käyttämättä oppimateriaalien korkean hinnan takia. Haluamme, että mahdollisimman moni saa toisen asteen koulutuksen Helsingissä. Olemme varmasti kaikki samaa mieltä siitä, että eriarvoistumista ja syrjäytymistä pitää torjua kaikin keinoin, etenkin koulussa. Tällä aloitteella ei kuitenkaan torjua eriarvoistumista. Sillä tuhlataan rahaa. Hintalappu, joka on mainittu monta kertaa täällä, yli 19 miljoonaa, vastaa 5 helsinkiläislukion vuosibudjettia. Samalla kustannettaisiin helsinkiläisten veronmaksajien kukkarosta myös 4 000 muulta paikkakunnalta tulevan opiskelijan materiaalit. Tämän seurauksena keskiarvojen pelätään nousevan helsinkiläisille lukiolaisille. Monet opettajat ovat ilmaisseet huolensa aloitteen vaikutuksista, ja toivoneet koulutusbudjetin kohdistamista muihin asioihin.

Tuki pitää kohdistaa sitä eniten tarvitseville. Hallitus onkin juuri lisännyt pienituloisille perheille oppimateriaalilisän, ja niiden hankintaa tuetaan tarvittaessa myös toimeentulotuen kautta. Onko kaupungin järkevää maksaa toisen asteen oppimateriaalitukea hyvätuloisille? Onko prioriteettimme subventoida kaupunkilaisten verorahoilla oppimateriaaleja tuottavia yrityksiä? Mielestäni ei ole. Maailman paras koulutus on yhteinen prioriteettimme yli puoluerajojen. Panostetaan enemmän opetuksen laatuun, määrään, terveisiin tiloihin, järkeviin ryhmäkokoisin, parempiin digi- ja lainauspalveluihin ja aitoon eriarvoisuuden torjumiseen kuin kaikkia koskeviin niin sanottuihin maksuttomiin materiaaleihin. Näistä syistä kannatan Rautavan tekemää palautusehdotusta.

26.6.2018

Valtuutettu Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen aivan samaa mieltä, että kaikille tulisi olla toivottavasti maksuton toinen aste ja erityisesti heikoimmista oloista tulevista ihmisistä pitää pitää hyvää huolta ja tarjota heille erittäin hyvät koulutusmahdollisuudet. Mutta tässä keskustelussa liian vähän huomiota on mielestäni kiinnitetty siihen, mikä on nyt tämä raha, mitä laitetaan mihin. Eli 2 500 euroa per vuosi per lukiokausi per oppilas oppimateriaaleihin. Aivan käsittämätön summa. Siis ihmiset eivät nykyään ymmärrä, miten siihen voi mennä niin paljon. Tässä tulikin Twitterissä juuri kommentti minulle, että kuulostaa siltä, että kustannusala on hoitanut lobbauksen erittäin hyvin. Eli tämänhän menee näille oppikirjojen kustantajille. Tosiaan jos ajatellaan nyt tätä oppimateriaalikysymystä nykyteknologian pohjalta, niin se voidaan hoitaa todella paljon edullisemmin. Ei meidän tarvitse niitä uusia kirjoja painaa koko ajan. Tieto voidaan kopioida hyvin pienillä kustannuksilla ja se voidaan lisensoida sillä mallilla, ettei ole tällaisia kalliita lisenssimaksuja, pääsymaksuja materiaaliin. Kysymys on vain, että se tehdään. Me voimme kansallisesti tehdä sen, ja kannatan ehdottomasti, että siirryttäisiin siihen malliin sen sijaan, että ruvetaan nyt kaatamaan miljoonia veronmaksajien rahaa näille kirjan kustantajille tässä vanhassa maailmassa, missä on tällaisia kalliita. Jokaisesta tiedonkappaleesta pitää erikseen maksaa paljon.

Tätä rahaa nyt voitaisiin käyttää paljon muuhunkin eli voitaisiin käyttää opettajien palkkoihin ja koulutilojen kehittämiseen. Tässä valtuutettu Rautavan palautusesityksessä on 2 asiaa. Siinä halutaan alentaa kustannuksia, mikä on todellakin perusteltua tässä tapauksessa. Oppimateriaalikustannukset ovat liian suuret. Ja sitten siinä halutaan kohdistaa tämä tuki niihin taloudellisissa vaikeuksissa oleviin oppilaisiin eli nimenomaan sitä eriarvoisuutta kohdennetusti hoitaa. Mielestäni tässä juuri näihin 3 oleelliseen asiaan puututaan, ja kannatan sen takia valtuutettu Rautavan palautusesitystä.

Valtuutettu Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Minulle kävi itselleni sattumus, jonka olisin halunnut jakaa osana tätä keskustelua. Se on itse asiassa vähän vanha, vuodelta 1992, ja se on sama vuosi, jolloin valmistuin lukiosta. Mutta se on myös sama vuosi, jolloin Suomi sukelsi lähihistoriansa hirvittävämpään lamaan. Ihan sattumalta silloin tapahtui kolmaskin asia, eli sinä vuonna toteutettiin opin-

26.6.2018

totukiuudistus, jossa opintoraha kaksinkertaistettiin. Vaikka Suomi silloin säästi kaikesta, opiskeluun panostettiin. Tämä oli ihan hyvä, koska tosi harvalla yrityksellä oli silloin varaa tai oikeastaan uskallustakaan palkata nuoria töihin. Kaikkialla oli tosiaan hirvittäviä konkursseja, konkurssiaalto. Opintotuen turvin minä silloin opiskelin, ja kun koulua oli käyty about 5 vuotta, syntyi hillitön IT-huuma, joka imaisi kouluista kaikki kynnelle kykenevät töihin. Se taloussykli meni minun osaltani jättömän hyvin. Toivoisin muillekin yhtä hyvää tuuria. Kun nousukausi tosiaan alkoi, Suomessa oli sitten aika paljon opiskelijoita, joista rekrytoida. Loppu on historiaa huolimatta Jorma Ollilan raivokohtauksista. Mutta sen 1990-luvun opin minä kiteyttäisin seuraavasti: mitä vähemmän yhteiskunnalla on rahaa, sitä enemmän sitä pitäisi laittaa koulutukseen.

Toiseksi olen parin viime vuoden aikana, tällä hallituskaudella, oikeastaan jatkuvasti ollut täysin tyytynyt sen edessä, paljonko ammatillisesta koulutuksesta on leikattu. Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen saa jotenkin tämän kaiken teurastuksen kuulostamaan kehittämiseltä. En tiedä miksi, mutta en oikein tykkää tällaisesta puheesta. Tänään valtuustossa on kuultu oikein hyvää keskustelua, argumentteja tarkasta taloudenpidosta. Ne ovat oikein hyviä, vaikkakaan en yleensä ole hirveän innostunut täällä kuullusta innosta lykätä kaiken mahdollisen maailman kuluja kaupungin maksettavaksi. Mutta minun mielestäni meidän pitäisi helpottaa nuorten opiskelua niin paljon kuin mahdollista, poistaa mahdollisia oppimisen esteitä. En kannata palautusta.

Valtuutettu Kivelä

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata myöskään tätä palautusta. Näen, että tässä mennään hyvin perustavanlaatuiseen linjavetoon siitä, mitä meidän koulutuspolitiikkamme on ja mitä se nimenomaan tässä ajassa voi olla. Olen samaa mieltä kokoomuksen edustajien kanssa siitä, kun aikaisemmin keskusteltiin, eli että mielestäni tässä päätöksessä kyllä otetaan kantaa sen maksuttoman toisen asteen edistämisen puolesta ja sitten kokoomuksen tekemässä palautuksessa taas sitä vastaan. Selkeästi linjavedollinen kysymys. Mielestäni tässä on myös ollut ihan loogista vedota peruskouluun esimerkkinä. Peruskoulussa on jo vallitseva tilanne maksuttomuudesta, ja me samaan aikaan tiedämme sen laajan suosion läpi koko yhteiskunnan. Kuin myös me tiedämme peruskoulun todetun historiallisen menestystarinankin. En tosin tiedä, onko tähän esimerkkiin vetoaminen tehokasta kokoomuksen suuntaan, kun peruskoulua aikoinaan voimakkaasti vastustanut kokoomus nyt vastustaa myös tämän

26.6.2018

maksuttoman toisen asteen edistämistä. Sikäli ihan loogista sieltä suunnalta.

Haluaisin kuitenkin kysyä, mikä voisi olla koulutuspolitiikan tasolla kauaskantoisempaa ja enemmän tässä ajassa kiinni olevaa politiikkaa kuin todeta nyky-yhteiskunnassa terve toisen asteen koulutuksen käymiselle ja siten tehdä politiikkaa, joka mahdollistaa tämän tasa-arvoisesti kaikille. Ihan niin kuin valtuutettu Torsti hyvin kuvasi.

Sitten ihan käytännön tasolla myös koen, että politiikan kunnianhimon kanssa meillä on täällä välillä vähän fokus hukassa. Eli muistetaan, että meidän viime tilikauden tuloksemme oli 483 miljoonaa euroa, samoin kuin melkein sama edellisen vuoden tulos. Silloin kun me puhumme Helsingin roolista olla suunnannäyttäjä, meidän hyvä taloustilanteemme myös antaa meille mahdollisuuden olla se edelläkävijä.

Valtuutettu Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

En kannata palautusta. Se, mikä tässä keskustelussa on ehkä jäänyt vielä sanomatta lähes kokonaan, paitsi nyt upeasti tuossa valtuutettu Diarran puheenvuorossa, on se, että tämä toisen asteen maksullisuus itse asiassa nyt jo tällä hetkellä estää monia nuoria edes hakeutumasta sinne toisen asteen opintoihin. Me olemme puhuneet lähinnä siitä, miten se pudottaa sieltä pois, ja että nämä köyhät olosuhteet ylipäänsä rajaavat sitä, minne ja mitä voi hakea opiskelemaan, jos nyt pääsee opiskelemaan. Eikä tosiaan moni edes halua sitä byrokraattista nöyryytystä tai ottaa sitä riskiä ennakkoon, ettei lopulta ehkä saisi sitä opintotuen oppimateriaalilisää tai toimeentulotuen täydentävää osaa. Se, että näitä malleja nyt täällä valtuustosalissa esitetään ikään kuin ratkaisuksi tähän toisen asteen maksuttomuuteen, mielestäni kertoo siitä, että ne, jotka näin puhuvat, ovat todella kaukana näiden ihmisten arjesta. Kun minä tuossa olen selvittänyt tätä, niin tosiaan vanhempien tulotason pitää olla aika matalalla, sinun pitää olla alle 20 ja sinun pitää perustella sitä syytä, että saat sen oppimateriaalilisän. Lisäksi jos sinä haet sitä sieltä toimeentulotuen kautta, sinun ilmeisesti pitää myös vakuuttaa, että olet hakenut opintolainaa. Eli tavallaan tämä opintotuen vähävaraisuuskorotus ja oppimäärälisä ei todellakaan ole se ratkaiseva tekijä, että jes, nyt minä haen sinne toiselle asteelle opiskelemaan, kun ovat nämä tarveharkintaiset tuet.

Mutta mielestäni tähän maksuttomaan toiseen asteeseen liittyy myös toinen universaalin hyvinvointivaltion näkökulma, ja se on se, että jos

26.6.2018

me teemme toisesta asteesta maksuttoman, silloin me takaamme myös sen, että siellä toisella asteella on opiskelijoita eri sosioekonomisista taustoista, eivätkä ne oppilasyhteisöt silloin myöskään eriytyisi niin paljon kuin tällä hetkellä. Eli kun Sazonov on huolissaan siitä, ettei Helsingistä voida aloittaa, niin minä olen kyllä tosi optimistinen tulevaisuuden suhteen. Eli hoidetaan ensi keväänä vaalien jälkeen yhdessä se, että maksuton toinen aste ulotetaan Helsingistä koko maahan.

Apulaispormestari Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Minua kiinnostaa, minua kuuluukin kiinnostaa ja itse asiassa teitän kuuluu kiinnostaa – ihan riippumatta siitä, millaisia kihoja mahdatte olla tuolla valtakunnan politiikassa – helsinkiläinen opiskelija, Helsingin opetuksen resurssit ja helsinkiläisen veronmaksajien verorahojen käyttö. Palaan vielä tuohon 1 400 euroon. Tällä on paljon käyty keskustelua itse asiassa imperfektisti, eli kyllä se 1 400 euroa riittää kattamaan käytännössä kaikki toisen asteen opinnon kulut. Mikäli ei, kuraattori auttaa asiassa. Ja täytyy sanoa vielä valtuutettu Jalovaaralle, että tähän ei edellytä toimeentulotuki päätöstä, vaan tämä on opintotuen lisä tämä 1 400 euroa. Eli minä keskittyisin tässä nyt sitten – niin kuin valtuutettu Rautavan palautusesityksessä tehdään, jota siis kannatan – siihen, että autamme niitä opiskelijoita, niitä helsinkiläisiä opiskelijoita, joille tämä on ongelma.

Täällä on myös esitetty, että kaupungilla on rahaa vaikka kuinka paljon. Ihan riippumatta siitä, mikä summa on sitten esimerkiksi 1–19 miljoonan euron välillä, niin jokainenhan meistä tietää, että vaikka sitä kakkua kuinka kasvatettaisiin, niin jotkut rajathan siinä on. Kuuntelin valtuuston budjettikeskustelua. Toiveita tuli opetustoimeen tai kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle noin 100 miljoonan edestä, ja joka ainoa niistä oli minusta parempi kuin se, että me laitamme rahaa tähän. Me todella esimerkiksi toisen asteen koulutuksessa tarvitsemme sinne kyllä yhtä sun toista, me tarvitsemme sinne tukea opetukseen, opinto-ohjaukseen, opetustunteihin, erityiseen tukeen ja myös näihin toisen asteen suorittamatta jättäneisiin, joista moni teistä on ollut huolissaan. Mieluummin sinne, jos meillä tätä rahaa on.

Kiitos.

Valtuutettu Muttilainen

26.6.2018

Kiitoksia, puheenjohtaja.

En kannata palautusta. Olen ikävä kyllä tottunut tässä salissa siihen, että siellä oikealla puolella salia laitetaan heikommassa asemassa olevat ihmiset toisiaan vastakkain. Nyt te laitatte vastakkain opettajien määrän ja oppimateriaalin maksuttomuuden. Sen lisäksi te vielä kiristätte joillain homekouluilla, joiden pitäisi anyway olla kondiksessa. Tämä on täysin naurettavaa toimintaa. Teillä ei ole mitään halua edes lähteä taistelemaan tähän kuvioon enempää, varsinkin kun tätä ylijäämää sattuu olemaan. Kysyisinkin nyt, mikä on about tämä summa, mitä pitäisi budjetoida ? homekoulujen kuntoon laittamiseen. Onko tästä tehty jotain laskelmaa? Tämä on nimittäin aika akuuttia tämä kuvio kuitienkin. Ei siellä kukaan pysty oppimaan, oli se materiaali maksullista tai ei, tai opettamaan, jos tämä kuvio on sellainen ? aletaan laittaa näitä asioita vastakkain. Tai ainakin niin te väitätte

Valtuutettu Anttila

Kun kuuntelee tätä keskustelua, niin täytyy muistaa, että Helsinki on maan pääkaupunki. Helsinki on suomalaisen yrityksen ja hyvinvoinnin veturi, ja hyvinvointi lähtee koulutuksesta ja osaamisesta. Silloin 19 miljoonaa esimerkiksi tässä tapauksessa tämän maksuttoman toisen asteen koulutuksen maksuttomuuteen on aivan pieni raha. Joten tässä pitää nousta askel vähän ylemmäs kuin pohtia nyt ihan tällaisesta helsinkiläisestä näkökulmasta. Tämä on enemmän sitä politiikkaa, jossa Helsinki on monella tavalla näyttänyt maan hallitukselle, millä tavalla oikeastaan asioita pitäisi hoitaa, ja minusta tässä asiassa mitä suurimmassa määrin Helsingin pitää ottaa tällainen vetovastuu.

Samaten kun tätä keskustelua on kuunnellut, niin tulee mieleen tämä keskustelu, jota käytiin, kun peruskoulua ja keskiasteen koulun uudistusta tehtiin. Silloinkin käytiin ihan samantyyppinen keskustelu. Silloin jo todettiin keskiasteen koulun uudistuksen yhteydessä, että 9-vuotinen peruskoulu ei riitä, vaan nimenomaan tarvitaan 12-vuotinen yhtenäinen koulutus. Silloin nimenomaan oikeistopuolelta sitä vastustettiin, mutta muistan peruskoulun säätämisen yhteydessä, opetusministeri Johannes Virolainen totesi, että Suomella ei ole varaa jättää yhtäkään sellaista nuorta kouluttamatta, joka taloudellisen tai köyhyyden takia ei pääse kouluun. Joten samanlaisella periaatteella tällä hetkellä.

Lopuksi toteaisin, että varoittaisin kyllä kovasti siitä, että palaisimme takaisin luokkayhteiskuntaan, jota keskustelua täällä on erittäin paljon kyllä peräänkuulutettu. Me olemme siitä päässeet eroon, ja nyt ei pidä luoda uutta.

26.6.2018

Valtuutettu Peltokorpi

Anteeksi, puheenjohtaja, aiheuttamani ylimääräinen vaiva.

On todettava valtuutettu Anttilalle, että onneksi keskustalainen Johannes Virolainen oli viisas mies. Valitettavasti peruskoulu tuli viimeisenä Helsinkiin vuonna 79. Muu maa kulki kyllä silloin aika lailla etulinjassa ja Helsinki viimeisenä. Ei tässäkään asiassa Helsinki nyt ensimmäisenä ole. Kuten tuossa aikaisemmin totesin, aika moni muu kunta ja muu lukio on erilaisia etuisuuksia, tosin vähän ehkä eri syistä aina paikallisesti oppilaille luonut.

Tässä keskustelussa kieltämättä, vaikka olen sitä mieltä, että tätä asiaa ei pidä palauttaa, häiritsee vähän se, että aina poliitikoilla on välillä tapana asemoida itsensä eri puolille sen mukaan, mikä on tietyssä tilanteessa edullista. Tuossa satuin huomaamaan, että muun muassa vihreiden Outi Alanko-Kahiluoto eduskunnassa Stubbin hallitusohjelmakeskustelussa aikoinaan totesi, että oppivelvollisuuden pidentämistä koskeva uudistus on tärkeä toteuttaa siten, että tuki kohdistetaan eniten tukea tarvitseville. Meidän on autettava syrjäytymisvaarassa olevat nuoret peruskoulun jälkeisiin jatko-opintoihin. Kun määrärahoista on niukkuutta, on heikoimpia autettava ensin. Tässähän politiikassa aina välillä on kyllä kieltämättä se vikana, Stubbin hallituksen ohjelmassa oli oppivelvollisuusiän nosto. Demarit olivat ja Vasemmistoliitto hallituksessa, vihreät myös ja nostoa ei kokoomuksen vastustuksen vuoksi tullut. Nyt kokoomuksessa on perusteltu muun muassa tätä kielteistä suhtautumisesta toisen asteen maksuttomuuteen sillä, ettei ole järkevää kaikille jakaa tasaisesti. Kuitenkin varhaiskasvatuksen maksuttomuutta, jossa nimenomaan kohdistuu hyvätuloisille perheille se maksualennus, ei vastusteta.

Valtuutettu Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuossa valtuutettu Anttila otti esille, että pitää ajatella laajemmin kuin pelkästään Helsinki-keskeisesti. Olemme myös täällä Helsingin valtuustossa, niin kyllä meidän pitää ajatella mielestäni helsinkiläisiä nuoria ja miten he pääsevät opiskelemaan. Vähän erikoinen näkemys oli tällä kertaa Anttilalta.

26.6.2018

Toisaalta tästä 19 miljoonasta haluan nostaa esille sen vaikuttavuuden. Tällä tavalla se menee tasajakona tuonne, ja sehän ei ole taktiikkaa, vaan se voitaisiin käyttää huomattavasti paremmin, kuten perusteluitakin taikka tässä keskustelussakin on tullut esille, niin että se kohdentuu oikeasti esimerkiksi heikommassa asemassa oleviin oppilaisiin eikä niin että jaetaan tasan kaikille. Näillä perusteilla katson, että tämä palautusesitys on mitä tärkein ja oleellisin tässä kohtaa.

Valtuutettu Saxberg

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen sitä mieltä, niin kuin kaikki muutkin tässä ovat pitäneet hienoja puheenvuoroja, että maksuttomuus kaikille Helsingissä opiskeleville ei ole kyllä ihan helsinkiläisten edun mukaista, sillä opiskelupaikkoja ei välttämättä riitä kaikille. Ongelma on kuitenkin se, että maksuttomuuden pitäisi olla lähtökohta ja suunta, jonne me etenemme. Tästä syystä olenkin tehnyt ponsiesityksen systeemin ja toivon, että voisitte sen sieltä lukea ja sitä kannattaa.

Hyväksyessään esityksen kaupunki selvittää mahdollisuuden varata aloitteessa tarkoitettua määrärahaa vain helsinkiläisille Helsingissä tai muualla opiskeleville, eli kotikunta Helsinki. Mikäli maksuttomuuden on ulotuttava Helsingissä opiskeleviin ulkopaikkakuntalaisiin, kaupunki silloin selvittää maksujen perimisen ulkopaikkakuntalaisten opiskelijoiden kotikunnilta. Hieman samanlainen menettely on käytössä esimerkiksi terveydenhoitopalveluissa, kun meillä ilmainen terveydenhoito on helsinkiläisille ja täällä itsensä hoidtaville ulkopaikkakuntalaisille.

Valtuutettu Kopra

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin kannattanut Saxbergin ehdotusta tai pontta, mikäli sitä vaaditaan.

26.6.2018

241 §

Esityslistan asia nro 7

VALTUUTETTU ALVIINA ALAMETSÄN ALOITE JULKISTEN TILOJEN TURVALLISUUDEN LISÄÄMISEKSI JA SEKSUAALISEN HÄIRINNÄN ESTÄMISEKSI

Valtuutettu Alametsä

Hyvät valtuutetut ja kuulijat.

Helsingin uusimmassa turvallisuustutkimuksessa nuorten naisten rooli seksuaalirikosten kohteeksi joutumisesta on huomattavan paljon suurempi kuin edellisessä tutkimuksessa. Kyselyyn vastanneista alle 20-vuotiaista naisista lähes 40 % on huolissaan tästä asiasta. Se on aika hälyttävä luku kaupungilla kulkiessa. Seksuaalinen häirintä voi kohdistua kehen vain iästä ja sukupuolesta riippumatta. Tämä ei ole ainoa ryhmä. Ongelmatilanteita kohdataan sekä kadulla, kodissa, joukkoliikenteessä että muissa julkisissa tiloissa. Sen takia tein nyt käsittelyssä olevan aloitteen seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja hyvien käytäntöjen vahvistamiseksi näiden häirintätilanteiden käsittelyyn.

Me olemme kuulleet valitettavasti lukuisista tapauksista, joissa helsinkiläiset, myös alaikäiset lapset, kokevat häirintää joukkoliikennevälineissä. Näihin tilanteisiin voi olla hyvin hankala reagoida, jollei esimerkiksi liikenteen henkilökuntaa satu olemaan aivan vieressä. Mutta paljon on onneksi tapahtunut sen jälkeen, kun jätin tämän aloitteen tammikuussa. Tästä asiasta on keskusteltu, eri puolilla Suomea hieman kampanjoitu ja on otettu myös edistysaskeleita, mutta tehtävää on vielä todella paljon. Erityisen iloinen olen siitä, että HSL toteaa lausunnossaan tähän aloitteeseen, että osana joukkoliikenteen turvallisuusohjelmaa selvitetään nyt palautteen ja turvallisuusilmoitusten antamista mobiilisovelluksella. Tällainenkin olisi konkreettinen edistysaskel, joka helpottaisi monen ihmisen elämää, etenkin niiden, joiden voi olla vaikea korottaa ääntään joutuessaan häirinnän kohteeksi. Ennen kuin tällaista saadaan, on totta kai tärkeää, että me puuttuisimme ja omalla esimerkillämme ja tuellamme antaisimme sen niille ihmisille, jotka sitä eniten hetkessä tarvitsevat.

Lisäksi Helsingin tulee ennaltaehkäistä seksuaalista häirintää, ahdistelua ja muutakin väkivaltaa kaupungin työpaikoissa, kouluissa ja palveluissa. Muiden ihmisten kunnioittaminen opitaan jo varhaiskasvatuk-

26.6.2018

sessä ja koulussa. Tähän Helsingin tulee ehdottomasti panostaa. Sieltä se kaikki myöhempään tulevaisuuteen lähtee.

Toivoisin, että Helsinki näyttää esimerkkiä sukupuolten tasa-arvossa kaikilla mahdollisilla tasoilla ja että me otamme nollatoleranssin väkivallalle, syrjinnälle ja seksuaaliselle häirinnälle.

Kiitoksia kaupunginhallitukselle ja muille lausuneille hyvästä vastauksesta. Lähdetään tästä eteenpäin.

Valtuutettu Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Alametsälle tämän tärkeän asian nostamisesta esille. Meillä jokaisella helsinkiläisellä ja jokaisella suomalaisella tulee olla oikeus tuntea olomme turvalliseksi, eikä seksuaalista häirintää nyt seksuaalisesta väkivallasta puhumattakaan saa hyväksyä missään muodossa. On tärkeää varmistaa myös seksuaalisen itsemääräämisoikeuden toteutuminen. Se ei nyt toteudu kaikissa yhteisöissä naisten ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien osalta, ja monesti tätä perustellaan uskonnollisilla syillä. Monet nuoret naiset ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvat joutuvat omissa yhteisöissään kohtaamaan alistavia ja jopa patriarkaalisia käytänteitä, joiden rikkomisesta voi seurata karttamista ja eristämistä. Monet joutuvat pelkäämään jopa fyysisen koskemattomuutensa puolesta. Erityisen hädänalaisessa asemassa ovat monet tiukan uskonnollisiin, erityisesti tiukan islamilaisiin yhteisöihin kuuluvat maahanmuuttajataustaiset seksuaalivähemmistöihin kuuluvat henkilöt sekä näiden yhteisöjen maallistuneet nuoret naiset. Nyt kaupungin olisikin hyvin tärkeää varmistaa turvallisuuden ja seksuaalisen itsemääräämisoikeuden toteutuminen myös näiden monesti hyvin tukalassa olevien ryhmien kohdalla.

Kiitos.

Ledamoten Biaudet

Arvoisa puheenjohtaja.

Minäkin haluaisin kiittää valtuutettu Alametsää mutta myös kaupunginhallitusta hyvästä käsittelystä. Ehkä viimeaikainen keskustelu muun muassa abortista, tasa-arvosta ja naisten vapaudesta antaa kyllä aihetta sille, että meidän pitää jatkaa keskustelua näistä kysymyksistä. Myös

26.6.2018

esimerkiksi eduskunnassa tehtiin tällainen tasa-arvotutkimus, jossa nimenomaan häirintää selvitettiin, ja on ihan selvää, että vielä hyvin monelle on epäselvää, mitä häirintä on. Tarvitaan vielä aika paljon keskustelua ja ehkä koulutustakin siitä, miten erityisen hankala kysymys on silloin, kun on kysymys toisesta ihmisestä, joka on jotenkin riippuvaisessa asemassa tai heikommassa asemassa tai alisteisessa asemassa siihen, joka häiritsee. Silloin se erityisesti on vaikeasti kohdattavaa.

Kiitänkin tästä vastauksesta ja toivon, että se myös kaikissa koulutuksissa, myös johtamiskoulutuksessa, otetaan esille myös kaupungin sisällä.

Valtuutettu Pelkonen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Lämmin kiitos valtuutettu Alametsälle tästä tärkeästä aloitteesta ja myös kiitos hyvästä vastauksesta. Tästä aihepiiristä puhutaan ihan liian vähän siihen nähden, miten vakavasta ongelmasta ja suuresta ongelmasta meidän yhteiskunnassamme on oikeasti kyse. Hiljattainhan Pelastakaa Lapset ry selvitti tutkimuksessa 12–17-vuotiaiden lasten kokemaa seksuaalista häirintää ja siihen liittyvää kiusaamista. Tämä koski nettiä, mutta myös nettinäkökulma on tärkeää pitää mielessä. Tulokset olivat varsin tyyliä luettavaa. Suomen lainsäädäntö, toisen ihmisen koskemattomuus ja ihmisyyden käytöstavat eivät selvästi ole läheskään kaikilla ihmisillä tiedossa, tai sitten niistä ei vain piitata. Jo alle 10-vuotiailta lapsilta pyydetään hyvin yleisesti alastonkuvia internetissä. Yhden kuvan tai videon lähettämisellä voi luonnollisesti olla aika tuhoisat vaikutukset kyseisen lapsen ja henkilön elämässä. Nuoren keho ja mieli on kasvaessaan hyvin herkässä ja haavoittuvassa tilassa, ja aikuisenahan meidän kaikkien tehtävä on mahdollistaa lapsille kasvurauha. Tässä on paljon tehtävää tällä saralla, tässä aihepiirissä ja ongelmien poistamisessa.

Kiitos.

Valtuutettu Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Alametsälle tästä hyvästä aloitteesta.

26.6.2018

Tässä keskustelussa on nyt nostettu esiin nimenomaan se, että lapsia pitää tukea. Toki aikuisiakin, mutta lasten tukemisesta siinä itsemääräämisoikeuden ymmärtämisessä, se on varmasti todella tärkeä asia nimenomaan kaupungin vastuuna. Minä jotenkin tässä haluaisin nyt korostaa sitä, että periaatetason päätökset eivät vielä ihan hirveästi auta, jos meillä ei ole aikuisia tukemassa ja auttamassa näissä kysymyksissä silloin kun ne konkreettisesti tulevat esiin. Päiväkodeissa ja kouluissa meillä tarvitaan tarpeeksi aikuisia paikalle, jotka ymmärtävät, tietävät ja ovat näistä asioista perillä ja jotka voivat ihan myös konkreettisesti antaa aikaa lapsille, kun he näiden asioiden kanssa miettivät ja pohtivat, mikä on oikein ja mikä väärin ja näkevät ja huomaavat silloin kun jotain tapahtuu. Tämäkin on sellainen asia, joka meidän täytyy muistaa. Jos me toivomme, että pienestä pitäen opitaan kunnioittamaan toista, meidän pitää myös varmistaa, että meillä on aikuiset, jotka pystyvät mallia näyttämään.

Kiitos.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Ensinnä ihan tällainen teknisempi ja kokoustekninen asia. Ainakaan minulla ei täällä kokousjärjestelmässä näy valtuutettu Alametsän tekemää aloitetta. En tiedä, näkyykö se muilla tuolla muussa materiaalissa. Katselin, että muissa näissä aloitteissa ainakin pääsääntöisesti näyttää tehty aloite olevan liitteenä, mutta tämän asiakohdan kohdalla en ainakaan minä saa sitä täältä kokousjärjestelmästä näkyville. Täällä ei ole lainkaan linkkiä siihen aloitteeseen, joten en ihan tarkkaan tiedä, mikä on varsinainen aloite, johon tämä vastaus on annettu.

Olisin tässä yhteydessä – täällä ei nyt näköjään apulaispormestari Parkarinen ole paikalla – mutta kysynyt siitä, että kun seksuaalinen häirintä ja puuttuminen toisen intimiteettiin on ollut koulumaailman osalta esillä medioissa viime aikoina, että mikä on Helsingin kaupungin tilanne. Onko meillä kaikissa kouluissa tai kaupunkitasolla yhteisesti ohjeistus siitä, miten näitä asioita käsitellään kouluissa ja millä tavalla tällaisia tilanteita pyritään ennaltaehkäisemään, koska lapset ja nuoret ovat erityisen herkässä vaiheessa siinä ja heillä välttämättä ei ole itsellään keinoja aina puuttua näihin tilanteisiin ja uskallusta viedä myöskään aina niitä eteenpäin. Pidän erittäin tärkeänä tätä aloitetta, ainakin sen perusteella, mitä tästä aloitevastauksesta on luettavissa. Aikuisten vastuu on ilman muuta huolehtia siitä, että meillä lapset ja nuoret voivat elää turvallista arkea.

26.6.2018

Valtuutettu Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Peltokorven puheenvuoro on tosi tärkeä. Itse asiassa jos minä ymmärsin oikein, nimenomaan Kallion lukion casen jälkeen Opetushallitus teki ohjeistukset kouluille koko maahan. Nyt olisikin kiinnostavaa tietää, miten näitä ohjeistuksia on kouluissamme, peruskouluissamme ja lukioissamme mutta myös ammatillisissa oppilaitoksissa käsitelty. Millä tavalla nämä ohjeistukset ovat jalkautuneet sinne käytäntöön? Millä tavalla niitä käydään läpi oppilaiden kanssa?

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Pyysin uudelleen puheenvuoron, kun huomasin, että apulaispormestari Pakarinen tuli nyt takaisin saliin. Kysyin äskeisessä puheenvuorossani sitä, miten meillä Helsingin kaupungin kouluissa on ohjeistettu. Onko meillä olemassa kaupunkitasolla tai kouluissa ohjeistukset siitä, miten seksuaalista häirintää ennaltaehkäistään ja miten puututaan mahdollisiin tilanteisiin ja onko meillä lapsilla ja nuorilla tietoa siitä, mistä voi saada apua ja kenen puoleen voi kääntyä tällaisissa tilanteissa. Viime aikoinahan on ollut mediassa esillä valitettavia tapauksia, joissa aikuiset ovat omalla suhtautumisellaan myös osoittaneet erittäin suurta välinpitämättömyyttä. Todella toivon, että Helsingissä tällaista välinpitämättömyyttä ei ole. Aikuisten vastuu ja velvollisuus on huolehtia siitä, että lapset ja nuoret voivat elää turvallista arkea niin vapaa-aikana kuin kouluissa.

Apulaispormestari Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut.

Hienoa, että kouluasiat kiinnostavat tänään. Meillä on jokaisessa koulussa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, johon tietysti tämä aihe vahvasti liittyy. Meillä myös tämän valitettavan tapauksen Kallion lukion casen jälkeen käytiin itse asiassa jokaisessa lukiossa ja ammatillisessa oppilaitoksessa läpi, mistä on kysymys ja tehtiin tietysti selväksi, mitkä ovat koulun periaatteet. Tämän lisäksi tehtiin kysely lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa siitä, onko koettu seksuaalista häirintää.

26.6.2018

Iloksemme hyvin vähän tällaisia viestejä tuli opiskelijoilta. Tietysti ne, mitä on tullut, on käyty läpi.

Kiitoksia.

242 §

Esityslistan asia nro 8

VALTUUTETTU JENNI PAJUSEN ALOITE YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISESTA HELSINGISSÄ

Pormestari Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja. Ärade ordförande.

Haluan kiittää valtuutettu Pajusta hyvästä aloitteesta, joka – jos uskaltaa sanoa – mahdollisti kaupunginhallitukselle vielä varmaan vastauksen antamisen. YK:n kestävä kehityksen tavoiteohjelma agenda 2030 voi ehkä sanoa, että se on Pariisin ilmastopöytäkirjan ohella tunnetuimpia kansainvälisiä sitoumuksia ja ilmastopöytäkirjan olennaisesti laaja-alaisempi poikkeuksellinen sopimus, johon kaikki YK:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet tai jonka kautta ovat sitoutuneet äärimmäisen köyhyyden poistamiseen sekä kestävä kehitykseen, jossa otetaan ympäristötalous ja ihminen huomioon tasavertaisesti.

Kysymys on valtioitten välisestä sitoumuksesta, mutta kuten tässäkin salissa olemme useaan kertaan puhuneet, elämme maailmassa, missä kaupunkien merkitys globaaleina toimijoina koko ajan kasvaa. Samalla kun kasvaa kaupunkien valta ja voima, on ihan selvää, että kasvaa myös vastuu. New Yorkin kaupunki haluaisi tässä olla edelläkävijänä ja tämän vuoden alkupuolella ensimmäisenä kaupunkina maailmassa sitoutui vapaaehtoisesti kaupunkitasolla raportoimaan tavoitteistaan.

Tämä aloite antaa vielä kimmokkeen siihen, että kun New Yorkin kaupunki on muutamia muita kaupunkia, muun muassa Helsinkiä, matkan varrella lähestynyt ja kannustanut liittymään joukkoon, olemme päätöksen Helsingin puolelta tehneet, että tähän lähdemme. Tähän liittyen –

26.6.2018

ja tämä ehkä osoittaa, kuinka suurta mielenkiintoa tätä kohtaan maailmalla ja YK:n piirissä tunnetaan – allekirjoittaneellakin oli kunnia tulla kutsutuksi viime viikonloppuna New Yorkiin YK:n yleiskokousviikkoa edeltävään Social Good Summitiin asiasta puhuttiin. Helsinki on nyt maailman toinen kaupunki, Euroopan ensimmäinen kaupunki, joka tulee raportoimaan vapaaehtoisesti YK:n kestävän kehityksen tavoitteista omalla toimeenpanoraportillaan.

Raportilla on monia tavoitteita. Ensinnäkin sen tehtävänä on tehdä näkyväksi Helsingin strategian onnistuminen suhteessa YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Sen tehtävänä on tuottaa ymmärrettävää ja avointa tietoa kaupungin kestävästä kehityksestä, edistää dialogia kansainvälisen yhteisön kanssa ja osoittaa myös mahdollisia heikkouksia – niitäkin varmasti Helsingillä on – joihin sen jälkeen voimme puuttua. Pitemmän tähtäimen visiona on tuottaa ratkaisuja ja tietoa totta kai, jotka auttavat kaupunkia ympäri maailmaa, ei pelkästään Helsinkiä vaan myös muita kaupunkia, toteuttamaan näitä YK:n kestävän kehityksen tärkeitä tavoitteita.

Raportointi ei tule korvaamaan mitään olemassa olevaa kaupungin raportointia, olkoonkin että monesta olemassa olevasta raportoinnista on tätä tehtäessä varmasti olennaisesti hyötyä. Helsinki on jo avoimuuden edelläkävijä muun muassa datansa avaamisessa. Tällainen vapaaehtoinen avoimelle vertailulle altistuminen on tähän liittyen sekä rohkea että kaupunkia varmasti monella tavoin hyödyttävä avaus. Tarkoitus on, että nyt vielä tämän syksyn aikana kaupunki tunnistaa ne strategiset kokonaisuudet, joiden raportointia suhteessa kestävän kehityksen tavoitteisiin on kaikkein merkityksellisintä edistää ja tuottaa kevään 2019 aikana ensimmäisen oman raporttinsa.

Valtuutettu Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsinki lähtee toteuttamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteita toisena kaupunkina maailmassa heti New Yorkin jälkeen. Maailman maiden yhdessä sopimia tavoitteita on toteutettu toistaiseksi valtioiden ja yritysten tasolla. Helsingillä on nyt ainutlaatuinen mahdollisuus profiloitua suunnannäyttäjänä kaupunkien keskuudessa.

Mitä YK:n kestävän kehityksen raportointi tarkoittaa käytännössä? Se tarkoittaa sitä, että valitsemme Helsingin kannalta tärkeimmät YK-tavoitteet ja yhdistämme ne oman kaupunkistrategiamme mittareihin. Raportti toimitetaan YK:lle, jolloin saamme onnistumisestamme kan-

26.6.2018

sainvälistä palautetta. Samalla vahvistamme oman strategiamme seurantaan, jotta pystymme jatkuvasti parantamaan Stadin toimintaa ja palveluita. Pyrimme löytämään entistä tehokkaampia kansainvälisiä työkaluja köyhyyden, eriarvoisuuden ja ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja tasa-arvon edistämiseksi Helsingissä. Tavoitteiden vertailu muiden kaupunkien kanssa auttaa meitä nostamaan omaa rimaamme. Esimerkiksi New York on kuusinkertaistanut raporttinsa mukaan aurinkoenergian käytön ja rakennuttanut 87 500 kohtuuhintaista asuntoa asukkailleen 4 vuodessa. Samalla vahvistamme kansainvälistä yhteistyötä, näkyvyyttä ja kumppanuuksiamme niin YK:n kuin muiden maailman kaupunkien kanssa. Tuotamme tietoa, joka auttaa kaupunkeja ympäri maailmaa toteuttamaan kaikkien yhteisiä YK-tavoitteita. Roolimme globaalissa yhteisössä vahvistuu, mikä näkyy toivottavasti tulevaisuudessa myös talouden ja matkailun kasvua. Hienoa on myös se, että emme tarvitse tätä varten merkittäviä lisäbudjetteja tai raportointiyrityksiä. Se pystytään toteuttamaan suurilta osin osana strategiamme seurantaan. Teemme samalla rahalla asiat paremmin ja kansainvälisemmin.

Toivon, että YK:n kestävän kehityksen tavoitteet huomioidaan tulevaisuudessa myös budjettiprosessissamme. Epävarmuuden lisääntyessä maailmassa monenkeskinen yhteistyö kansainvälisten järjestöjen kautta on pienille maille, kuten Suomelle, entistä tärkeämpää. Olen iloinen, että pääkaupunkimme Helsinki kantaa kortensa globaaliin kekkoon juuri YK:n yleiskokousviikon aikana. Globaalien ongelmien ratkaisu ei katso puoluekirjaa. Se on yhteinen tavoitteemme.

Kiitos niille 44 valtuutetulle, jotka allekirjoittivat aloitteen, ja kiitos myös virkamiehille hyvästä valmistelusta.

Valtuutettu Nygård

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kerron esimerkin vedestä ja timantista. Ilman toista pystyy helposti elämään, mutta toinen on elintärkeää. Kuitenkin timantit ovat huomattavasti kalliimpia kuin vesi. Vedelle on annettava se arvo, joka vedelle kuuluu. Kestävän kehityksen tavoitteissa on maanlaajuisestikin yksi komponentti, jota ilman muutamat toiset tavoitteet eivät voi toteutua. Se komponentti on vesi. Vesi ulottuu laajemmalle kuin vain yhteen kohtaan kestävän kehityksen tavoitteissa. Vesi koskettaa köyhyyttä. Se koskettaa nälkää, ruokaturvaa, ravitsemusta sekä kestävästä maataloudesta. Vesi koskettaa terveellistä elämää ja hyvinvointia kaikenikäisille. Vesi on avainasemassa ruokahuoltoon, terveystasoon ja hygieniaan sekä köyhyyteen, kaupunkien kestävyys. Saamme täällä Helsingissä iloita

26.6.2018

laadukkaasta ja riittävästä vedestä. Tilanne ei tosiaan ole sama 2,1 biljoonan asukkaan kohdalla, joilla ei ole yhteyttä puhtaaseen juomaveeseen. Yksi skenaario itse asiassa on, että seuraava sota tulee olemaan puhtaasta vedestä. Aina maailmalla matkatessani olen voinut kehua, miten ainutlaatuinen on Helsingin luonto ja merellisyys. Kaupunkisuunnittelussa hetkittäin tuntuu, että olemme unohtaneet sekä ihmiset että kokonaisuuden, kun on keskitytty tekemään osaoptimointiratkaisuja. Meidän tulisi palauttaa kaupunkisuunnittelun keskiöön sekä vesi että ihmiset. Ihmisten kohdalla tämä ei tarkoita pelkkää tiedon jakamista vaan ihan aitoja asukkaidemme vaikuttamismahdollisuuksia. Veden kohdalla se tarkoittaa, että tarvitsemme siirtymän nykyisestä suunnittelusta kohti sinistä ja vesiviisasta kaupungin ajattelua. Veden läheinen lähestymistapa kaupunkimme suunnittelussa luo elävämmät kaupunkimaisemat, mikä edistää kaupunkilaistamme terveyttä sekä hyvinvointia. Pelkän betonitiivistämisen sijaan meidän tulee huomioda katukuvaa runsaasti puita ja muuta kasvustoa sekä käytettävä vesistöä ja vettä innovatiivisesti hyväksemme.

Kiitän valtuutettu Pajusta hyvästä aloitteesta.

Kiitos.

Valtuutettu Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Pajuselle erinomaisesta aloitteesta. Erikseen vielä kiitos pormestarille näkyvästä profiloitumisesta tärkeässä asiassa.

Haluaisin kuitenkin tuoda tässä, kun lukee aloitevastausta ja kuuntelee näitä puheenvuoroja, näen tässä riskin, että me puhumme nyt hirveästi vain tärkeiden asioiden viestimisestä. Raportointi voi johtaa siihen, että me kerromme, kuinka hyviä me olemme monessa asiassa ja kuinka me skarppaamme ja nostamme rimaa niissä asioissa, joissa olemme huonoja. Mutta kun riman nostaminen ei riitä. Siitä pitää hypätä myös yli. Haluaisin ehkä tässä vain vielä korostaa sitä, että me tiedämme jo hyvin paljon sellaisia asioita, jotka esimerkiksi ilmastonmuutoksen hillintään tai sopeutumiseen liittyen ovat ongelmallisia Helsingissä. Meidän pitää tehdä niitä asioita ja meidän pitää tehdä niitä päätöksiä täällä oikeastaan joka ikisessä valtuuston kokouksessa ja hoitaa niitä, eikä ikään kuin mennä viestintä edellä vaan teot edellä ja panostaa, nojata raportointiin. Minusta on hyvä asia, että tähän mennään, mutta ei anneta tämän hämätä siitä, että meillä on oikeasti hirveän paljon tekemistä

26.6.2018

ja meitä ei tällä hetkellä missään määrin rajoita tiedon määrä vaan priorisoinnin ja poliittisen tahdon määrä.

Ledamoten Biaudet

Kiitos, puheenjohtaja.

Agenda 2030 tavoite 5 liittyy tasa-arvoon ja tasa-arvon edistämiseen. Yleensä ajatellaan, että Suomi on muiden Pohjoismaiden kanssa maailman esimerkkimaa, mutta kuitenkin esimerkiksi meillä on vielä paljon tehtävissä. Naisiin kohdistuva väkivalta on ehkä niistä vakavin ongelma, joka oikeasti uhkaa naisten elämää ja terveyttä joka päivä. Silti meillä ei ole riittävästi tietoa esimerkiksi Helsingin tasolla. Tämä aloite tähtää siihen, että kerätään systemaattisesti tietoa, joka kertoo ja helpottaa meille tekemään ne toimenpiteet, jotka tarvitaan sen vastustamiseksi. Esimerkiksi juuri pääkaupunkiseudulla Helsingissä sadat naiset jäävät ilman turvakotipaikkoja. Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä ei välttämättä toimi. Ihmiskaupan uhrien rikostutkinta on melkein tällä hetkellä loppunut kokonaan, ja esimerkiksi päihdeäitien kuntoutus, esimerkiksi Ensi- ja turvakotien liitto jostain syystä Helsinki ei lähetä enää tähän hyväksi totuttuun palveluun. Istanbulin sopimus ja sen toimeenpano on yksi mielestäni hyvä mittari nimenomaan, jossa pohditaan naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamista. Olisikin hyvä, jos meidän raportointimme voisi oikeasti syvällisesti puuttua näihin ongelmiin, että se ei muutu vain tällaiseksi pintapuoliseksi yleiseksi hyvän edistämisen raportiksi.

Valtuutettu Pasanen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ihmiset arvostavat sitä, mitä he mittaavat, ja mittaavat sitä, mitä he arvostavat. Kestävän kehityksen tavoitteiden seuranta ja toteutumisen mittaaminen on tämän takia todella tärkeää. Olen tosi iloinen ja kiitos Jenni Pajuselle tästä tosi hyvästä aloitteesta. On tärkeää, että näitä asioita mitataan, jotta ne eivät jää pelkäksi sanahelinäksi. Meillä alkaa aika loppua kesken, jos me oikeasti haluamme pysäyttää ilmastonmuutoksen ja muut ympäristökriisit. Samaan aikaan eriarvoisuus lisääntyy ja köyhyyttä on torjuttava. Meidän yhteiskunnan kestävyysongelmia ei tulla ratkaisemaan yksi kerrallaan yksinkertaisin ratkaisuin, vaan ne on nähtävä laajoina kokonaisuuksia, jotka vaativat isoja kokonaisvaltaisia ratkaisuja. Me mittaamme BKT:n kasvua ja taloutta, kun meidän pitäisi

26.6.2018

oikeasti mitata ihmisten hyvinvointia ja sitä, miten ympäristö ja luonto voivat.

Aloitevastauksessa todetaan tosi hyvin, että sitoutumalla kaupunkina YK:n Agenda 2030 -tavoitteisiin ja niiden raportointiin Helsinki erotautuu globaalin vastuun paikallisen toteuttamisen edelläkävijänä. Tosi hienoa, että Helsingissä halutaan aloittaa kestävän kehityksen tavoitteiden raportointi. Toivoisin kuitenkin, että kestävän hyvinvoinnin mittaaminen otettaisiin kuitenkin laajemmin myös mukaan Helsingin kehityksen ja toimivuuden seurantaan. On korkea aika alkaa mitata todellista kehitystä pelkän talouskasvun sijaan. Tähän on olemassa useita vaihtoehtoja, kuten esimerkiksi aidon kehityksen indeksi. Ehkä kestävän kehityksen tavoitteiden seuranta ja raportointi on ensimmäinen askel uusien kehityksen mittareiden käyttöönottoon ja esimerkiksi kaupungin budjetin seurannassa.

Kiitos.

Valtuutettu Kolbe

Valtuutettu Pajusen aloite, jos mikä, ehkä ilmentää aikaamme todella hyvin sillä tavalla, että olemme nähneet, miten viimeisten vuosien aikana supervaltioiden tilalle on noussut kokoelma superkaupunkeja, jotka verkottuessaan ottavat tavoitteeksi ratkaista kaikki maailman ongelmat, tai ainakin kuten tässä YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa näemme, toteutuu sellainen viehättävä vuoden 45 jälkeinen YK-optimismi, joka on kaunista ja länsimaisen yhteiskunnan tavoitteiden mukaista. Liikutaan kaupunkidiplomatian voi sanoa todella moderneilla ja kiinnostavilla vesillä. Haastavaa onkin, miten kaupunkidiplomatia ja sanokaamme se vanha diplomatia, jossa valtiot ja kansakunnat olivat keskeisiä toimijoita ja valtiollisten toimenpiteiden myötä pystyttiin ratkaisemaan isoja ongelmia. Näin vähän sitä riskiä, että tämänkaltaisen raportointi on enemmän Helsingin brändin nostamista kuin oliko se valtuutettu Harjanne, joka sanoi, että teot edellä menemistä. Täytyy olla pikkuisen sensitiivinen, mihin tätä raportointia käytetään. Onko se oikeasti todellinen työkalu, jolla toteutamme uudistuksia, vai onko se keino, jolla nostamme häntäämme kansainvälisen kaupunkidiplomatian kentällä. Kaikki ymmärrämme, että kestävää kehitystä ei toteuteta pelkäämään kaupunkien ehdoilla, vaan tarvitaan laaja kumppanuuksien verkosto, jossa esimerkiksi elinkeinoelämän mukanaolo on aivan ratkaisevaa. Toinen kumppanuuksien alue löytyy Itämeren piiristä lähialueista. Toimiiko Helsinki yksin ilman Espoota ja Vantaata? Kannattaa miettiä mielikuvien dreamy reality, joka leimaa useita YK:n sinänsä hienoja tavoitteita, mutta sitten reality voi tulla kyllä vastaan.

26.6.2018

Hieno aloite, mutta kaipaa sensitiivistä toteuttamista.

Kiitos.

Valtuutettu Kivelä

Haluan kanssa kiittää Pajusta erittäin hienosta aloitteesta. Kaupunkipoliitiikan tasolla on mielestäni erittäin tärkeää aina muistaa globaali ulottuvuus, ja on tosi hienoa, että tässäkin yhteydessä ymmärretään kaupunkien merkittävä rooli ja myös mahdollisuus toimia globaalien isojen kehityskysymysten parissa. Kommentoin vielä, että mielestäni oli ihan hieno lukea tätä aloitevastausta kaupunginhallituksen pohjaa, kun se vaikutti osin jopa olevan tästä aiheesta innostunut ja se, että tämä aloitteen toteuttaminen halutaan nyt aloittaa heti. Minä kuitenkin valtuutettu Harjanteen ja Kolben tavoin haluaisin peräänkuuluttaa tämän aloitteen tahtotilan näkymistä myös niissä teoissa ja valtuuston kaikissa päätöksissä. Mutta ehkä tämä raportointi toivottavasti antaa meille lisää vipuvoimaa niiden edistyksellisten tekojen läpiviemiseen täällä.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

Kiitos, puheenjohtaja.

Näin nykyään avataan nämä välineet. Toivon mukaan toimii.

Haluan myös omalta osaltani kiittää Jenni Pajusta nimenomaan siitä, että nostaa Helsingin poliittisen katseen koko maailmaan. Paikallinen on globaalia nykyään kaikilla aloilla, ja kestävän kehityksen kokonaisvaltainen hahmottaminen on meille jokapäiväistä työtä, jossa pitää olla hyvä. Haluan tuoda esille sen, että kun 30 vuotta sitten Bruntonin raportti toi maailman areenalle suuresti kestävän kehityksen käsitteen, sen jälkeen on aika selvästi ? menty eteen, että on 3 uudenlaista globaalia kriisiä, jotka pitää ottaa haltuun, jotta voidaan saada sellaista kehitystä tai maailman muutosta, joka olisi hyvä kaikille ihmisille ja kaikille lajeille. Tämä nykyinen Bermudan kolmio on ilmastokriisi tai ympäristökriisi, jos niin halutaan sanoa, kansalliset muuttoliikkeet ja finanssikriisi. Haluaisin korostaa, että on liian paljon uskottu tai puhuttu ilmastokriisistä ja muuttoliikkeistä ilman, että sen suhde finanssikriisiin olisi selvä. Jos halutaan, että Helsingin politiikka on globaalisti vastuullista, täytyy nähdä, että ellei finanssipääomaa saada haltuun, ellei finanssi-

26.6.2018

kriisiin löydy kestäviä ratkaisuja, silloin ei myöskään löydy ilmastokriisiin ja muuttoliikkeisiin kestäviä ratkaisuja. Kestävä talous on osa tätä kokonaisvaltaista kestävää kehitystä, ja sen pitää näkyä myös Helsingin politiikassa.

Kiitos.

243 §

Esityslistan asia nro 9

VALTUUTETTU JOHANNA SYDÄNMAAN ALOITE HELSINGIN KAUPUNGIN TYÖTERVEYSKYSelyn RAPORTOINNIN LAAJENTAMISEKSI JOHTAMISTYÖN OSALTA

Valtuutettu Sydänmaa

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos kaupunginhallitukselle ja virkamiehistöille hyvästä vastauksesta aloitteeseeni. On erittäin tärkeää, että myös johtamista käsittelevät kysymykset tullaan raportoimaan tulevaisuudessa näitten työhyvinvointikyselyjen perusteella. Tällä on vain yksi epäjohtonmukaisuus, johon haluaisin kiinnittää huomiota. Tässä lausunnossa todetaan, että Helsingin kohdalla ainoastaan yksilön työkykyyn ja terveyteen liittyvissä kysymyksissä säilytetään 30 hengen vastaajaraja, kun se muuten lasketaan 10 vastaajaan. Kuitenkin todetaan, että tämä jatkossa tulee noudattelemaan Kunta10-tutkimuksen linjaa. Vähän ylempänä vastaus sanotaan, että ohjausryhmässä päädyttiin ratkaisuun, että 30 vastaajan raja säilytetään arkaluontoisten kysymysten eli syrjinnän, häirinnän ja työpaikkakiusaamisen kohdalla. Tähän minä kiinnitin huomiota, jos kuntakymppi rajaa tämän näin eli alle 30 vastaajan työyhteisössä ei saada tietää häirinnästä eikä työpaikkakiusaamisesta. Mielestäni juuri-kin tuohon Alviina Alametsän aloitteeseenkin viitaten ehdottomasti työpaikoilla pitää käydä läpi, jos siellä on työpaikkakiusaamista tai häirintää, vaikka vastaajia olisikin alle 30. Muuten hyvin monet esimerkiksi koulu- ja työyhteisöistä, niissä jää tietämättä nämä tapaukset.

Teinkin asiaan liittyvän ponnen järjestelmään:

26.6.2018

Hyväksyessään kaupunginhallituksen vastauksen valtuusto pitää tärkeänä, ettei häirinnän ja työpaikkakiusaamisen raportointi jää pois Helsingin oman työterveyskyselyn tulosten raportoinnista.

Kiitos.

Valtuutettu Alametsä

Kiitoksia.

Kannattaisin Johanna Sydänmaan tekemää pontta. Erittäin hyvä ehdotus ja tärkeää, ettei tämä jää pois.

244 §

Esityslistan asia nro 10

VALTUUTETTU ALVIINA ALAMETSÄN ALOITE KAUPUNGIN TILOJEN JA ALUEIDEN VUOKRAAMISEN EETTISISTÄ OHJEISTA

Valtuutettu Alametsä

Hyvät valtuutetut ja kuulijat.

Joulukuussa 2017 EU:n perusoikeusvirasto selvitti rasismien ja syrjinnän kokemuksia eurooppalaisissa kaupungeissa. Suomi osoittautui tutkimuksessa yhdeksi Euroopan syrjivimmistä maista. Tutkimukseen haastateltiin Suomesta 500:aa maahanmuuttajaa ja etniseen vähemmistöön kuuluva pääkaupunkiseudulla. Heistä 63 prosenttia kertoi kokeneensa rasistista häirintää. Mielestäni tämä on todella häpeällinen luku. Sen takia kaupungin täytyy sanoa kuuluvasti, ettei rasismi kuulu Helsinkiin. Sen takia teen tämän aloitteen.

Kiitän kaupunginhallitusta hyvästä vastauksesta asiaan, koska kaupunginhallitus hyväksyi valtuustoaloitteiden pohjalta kirjauksen, jonka jälkeen kaupungin tiloja ei saisi enää käyttää YK:n rotusyrjinnän vastaista sopimusta rikkoviin tilaisuuksiin tai väkivaltaista toimintaa tai sen

26.6.2018

suunnittelua harjoittavien yhteisöjen toimintaan. Toivon vahvasti, että tämä kaupunginhallituksen linja pitää täällä valtuuston kokouksessa myös.

Järjestäytyneen rasismien kieltä ei ole vielä kirjattu Suomen lakiin riittävän selkeästi, vaikka siitä on ollut keskustelua ja tarvetta tälle selvästi tulee olemaan. Jo nyt kunnat voivat eri tavoin estää rasististen järjestöjen toimintaa. Helsingillä tulee olla mahdollisuus puuttua tilojensa käyttöön kaupungin arvojen vastaisiin asioihin. Tampereen kaupunki onkin jo tehnyt tällaisen vastaavan päätöksen tilojenkäytön eettisistä periaatteista alkuvuodesta 2018 eli tässä pääsisimme seuraavana tällaisen tekemään.

Kiristyneestä ilmapiiristä, rasistista iskuista, vihapuheesta ja väkivallasta kärsivät kaikki meistä, eivät vain maahanmuuttajat. Ylipäänsä on tärkeää, että ylläpidetään parempaa ja turvallisuutta ja ilmapiiriä Helsingissä. Jo Helsingin kilpailukyvykin takia on oleellista, että kaikki tuntevat olevansa tänne tervetulleita. Helsinki on sitoutunut strategiassaan yhdenvertaisuuden ja suvaitsevaisuuden edistämiseen, ja näiden arvojen ja tavoitteiden tulee heijastua myös siihen, millaista toimintaa ja tapahtumia voidaan järjestää Helsingin omistamissa tiloissa ja myös meidän yhteisillä alueillamme. On syytä varmistaa, että Helsinki on tälläkin saralla kaikille koko ajan turvallisempi kaupunki.

Kiitoksia teille tuesta.

Valtuutettu Halla-aho

Kiitoksia, arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kaupunginhallituksen esityksen kohdassa tai perustelujen kohdassa 9 todetaan: ”Lisäksi kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteisiin lisätään kirjaus, ettei tiloja vuokrata YK:n rotusyrjinnän vastausta rikkoviin tilaisuuksiin ja ettei tiloja vuokrata väkivaltaa tuottavaa toimintaa tai sen suunnittelua harjoittaville yhteisöille.”

Perussuomalaiset haluaisivat selkeyttä siihen, millaisen toiminnan ja millaiset yhteisöt tämä vuokrausrajoitus kattaa. Tämän asian hahmottamista auttaisi, jos kuulisimme esimerkin tai esimerkkejä sellaisista tilaisuuksista, jotka rikkovat YK:n rotusyrjinnän vastaista sopimusta. Samoin kaipaaisimme selvennystä sille, mitä tarkoittaa väkivaltaa tuottava toiminta. Se on ilmeisesti eri asia kuin väkivaltainen toiminta tai väkivaltaa suunnitteleva toiminta. Toinen vaihtoehto on täsmentää, millaista toimintaa ja millaisia yhteisöjä tässä esityksessä ei tarkoiteta.

26.6.2018

Haluaisin myös kysyä, vuokrataanko kaupungin tiloja tällä hetkellä sellaisiin tilaisuuksiin tai sellaisille yhteisöille, joihin kaupunginhallituksen esityksen kohdassa 9 viitataan. Johtaisiko tämän esityksen hyväksyminen muutoksiin vallitsevissa vuokrauskäytännöissä?

Kukaan ei varmasti sinänsä vastusta kaupunginhallituksen esityksen kirjainta, mutta epämääräiset ja väljät muotoilut johtavat herkästi mieltävaltaan ja viranomaispäätösten politisoitumiseen. Tästä taas seuraa, että näitä päätöksiä voidaan oikeudessa. Ihmisten ja yhteisöjen yhdenmukaisen kohtelun ja oikeusturvan kannalta on välttämätöntä, että se mitä kaupunginhallituksen esityksessä oikeasti tarkoitetaan ja mitä siinä ei tarkoiteta, avataan ja määritellään.

Kiitoksia.

Valtuutettu Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Minua on vähän hämmentänyt tätä esityslistaa katsoessani, kun tässä on nyt 2 aloitetta samassa kokouksessa, jotka ovat käytännössä täsmälleen sama. Kummassakin ehdotetaan, että tämä Tampereen malli otettaisiin Helsingissä käyttöön, ja tämä Tampereen malli oli, ettei tiloja vuokrata YK:n rotusyrjinnän vastausta rikkoviin tilaisuuksiin. Täällä on tämä kohta 23, valtuutettu Mohamedin aloite myös. Mikä vielä hämmentävämpää, nämä ovat käytännössä sama aloite 2 eri valtuutetun tekemänä. Tässä valtuutettu Alametsän aloitteen vastauksessa todetaan, että lisätään tämä tänne asukaskäytön periaatteisiin ja otetaan Tampereen malli käyttöön. Piste. Mutta vastauksessa Mohamedin aloitteeseen todetaan vain, että Tampereen mallin mukaisen linjauksen soveltaminen käytännössä on ongelmallista eikä ollenkaan sanota, että otettaisiin sitä käyttöön vaan todetaan vain, että se on ongelma ja vaikea. Nämä ovat ihan päinvastaiset vastaukset. Sama aloite kahteen kertaan ja 2 erilaista vastausta. Ymmärrän, että teillä on eri esittelijä kirjoittanut ne, mutta kyllähän tämä nyt hieman sekavan kuvan antaa kaupungin toiminnasta. Jos on aloite samasta asiasta, ehkä ei kannata tehdä 2:ta erilaista vaan mieluummin yhteistyönä yksi, ja sitten olisi kiiva, jos nämä vastauksetkin olisivat jotenkin konsistentteja. Selvästi kohdan 23 kaupunginsihteerin ei ollut tutustunut tähän toiseen aloitteeseen ja mitä siihen oli vastattu, että nämä asukaskäytön periaatteet oli lisätty. Tällainen informaatiokatkos antaa vain hieman sekavan ja hämmentävän kuvan kaupungin organisaatiosta. Tässä valtuustoaloitteiden käsittelyä olisi ehkä syytä koordinoida hieman paremmin.

26.6.2018

Kiitos.

Ledamoten Wallgren (vastauspuheenvuoro)

Bästa fullmäktige. Bästa ordförande.

Valtuutettu Pennanen kiinnittää huomiota ihan olennaiseen asiaan. Tässä voi todeta ensin, että aloitteen tekovaiheessa valtuutettu Husu Mohamed ehdotti yhteistyötä ja näitten aloitteiden yhdistämistä ja sitten se kaatui johonkin sellaiseen kiireeseen. Oli tiedossa, että 2 samanlaisia aloitetta, mutta kun oli kiire jättää ne sisään, ei ehditty jättää ne yhdessä vaan piti jättää erikseen. Sitten on käynyt valmistelussa niin että samansisältöisiin aloitteisiin on tullut virkamiesvalmistelu 2:sta eri suunnasta, ja kaupunginhallituksessa ei ole huomattu tätä asiaa riittävän ajoissa ja päästetty toinen aloite läpi ensimmäisessä käsittelyssä ja toiseen on tullut pöytäyksen jälkeen tämä parannus. Tämä on tämä tausta. Tämä on sekavaa, mutta on oleellista nähdä, että varsinainen vastaus on annettu vasta harkinnan jälkeen Alametsän aloitteen kohdalla. Silloin on tehty kaupunginhallituksessa poliittista harkintaa, jota prosessisyistä ei ehditty tehdä Mohamedin aloitteen kohdalla. Pidän tätä vastausta näihin molempiin aloitteisiin olennaisempana kuin sitä, mikä tulee myöhemmin listalla.

Valtuutettu Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Tosiaan valtuutettu Mohamedin aloitteeseen annettu pohja on se alkuperäinen virkapohja, joihin molempiin oli kaupunginhallituksessa ja kaupunginhallituksessa tämä on muuttunut. Siinä prosessuaalisestihan kaupunginhallituksessa, joka päättää viime kädessä tilojen vuokrauksen periaatteista koko kaupungin tasolla, reilu kuukausi sitten kaupunginhallitus on käsitellyt ja silloin käytännössä yksimielisesti hyväksynyt tilojen asukaskäytön periaatteet, ja nyt sitten on tullut aivan muutama viikko sen jälkeen nämä aloitteet käsittelyyn, jolloin kaupunginhallituksessa osittain äänestystuloksen seurauksena on linja muuttunut ja siitä on seurannut aivan luontevasti tällainen epäkoherenssi. Kaupungin valmistelukoneisto on sinänsä toiminut johdonmukaisesti, koherentisti ja järkevästi. Tämän perusperiaatteen jakaen niin kuin varmasti valtaosa valtuustossa, että tämänkaltaisen toiminta on kielletty, mutta se oli kielletty jo niiden reilu kuukausi sitten hyväksytyjen periaatteiden arvopohjan perusteella.

26.6.2018

Valtuutettu Parpala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tästä Pennasen kanssa jo hieman tuolla Facebookissa keskusteltiin. Itse totesin siihen, että sinänsä havainto on ihan osuva, mutta tulkitseen kyllä niin että se aloitevastaus 23 ei ole ristiriidassa. Siinä todetaan vähän samansuuntaisesti kuin mitä valtuutettu Halla-aho tässä aiemmin sanoi, että tulkinta voi olla viranomaiselle joskus ennakkoon hankalaa, täytyvätkö nämä kriteerit vai eivätkö ne täyty. Mutta tähän tosiaan, kuten Alametsä aikaisemmin totesi, itse asiassa saattaisi helpottaa se, että rasismi määriteltäisiin selkeämmin rikoslaissa rikolliseksi toiminnaksi. Tämä voisi olla ehkä tätäkin asiaa selkeyttävä linjaus.

Valtuutettu Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Nykyäänhan rasismi- tai rasistisyytökset ovat sellaisia, joita käytetään hyvinkin löyhästi. Vähän niin kuin kokeneimmat päätöksentekijät täällä salissa muistavat 70-luvulla, kun syytettiin neuvostovastaiseksi, tässä on vähän samanlaisen inflaation kärsinyt se, milloin ketäkin syytetään hyvin köykäisin perustein rasistiksi. Se on kuitenkin aika vakava syytös. Siihen ei pitäisi lähteä lainkaan köykäisesti.

Tässä, mihin valtuutettu Halla-aho kiinnitti huomiota tähän kohtaan 9, jossa todetaan, ettei tiloja vuokrata väkivaltaa tuottavaa toimintaa harjoittaville yhteisöille. Mikä nyt on tällaista väkivaltaa tuottavaa toimintaa? Minä itse harrastan kamppailulajeja, lukkopainia ja vapaaottelua, ja kamppailulajien luonteeseen kuuluu oivallisesti ja olennaisesti se, että siinä tuotetaan väkivaltaa. Jos nyt tätä vastausta lukee kuin piru Raamattua, pitäisikö sitten nyrkkeilyt ja kaikki kieltää sen takia, että niissä tuotetaan väkivaltaa? Tämä varmasti ei ole tämän vastauksen hengen mukainen, mutta kyllä niin kuin varmasti valtuutettu Biaudet'kin ymmärtää, pitäisi kiinnittää huomiota siihen, että olisi selkeästi määritellä, mikä on kiellettyä ja mikä ei.

Se, mitä haluaisin vielä tähän korostaa, on se, että olisi myös syytä varmistaa se, että kaupungin tiloissa ei järjestetä esimerkiksi uskonnollisin perustein seksuaalivähemmistöjä syrjivää toimintaa. Sen vielä olisin toivonut tähän muuten erinomaiseen aloitteeseen, että olisi tämä kohta lisätty.

Kiitos.

26.6.2018

Valtuutettu Mohamed (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluan ottaa tässä väkivallasta, missä tässä nyt on muutama kerta nostettu – en halua nyt sanoa ääneen ketkä – mutta nyt on tullut se, mikä on väkivaltaa. Väkivalta ei välttämättä aina ole fyysistä väkivaltaa. Se voi myös olla henkistä väkivaltaa. Ainakin tässä omassa aloitteesani, joka on melkein samanlainen kuin Alviinan, nimenomaan vetoan tähän, että lapsille mennään näyttämään natsimerkkejä koulujen läheisyydessä ynnä muuta, jossa heille aiheutetaan tällaista henkistä väkivaltaa. Se täytyy myös tässä ottaa huomioon.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren (vastauspuheenvuoro)

Haluan vain todeta kamppailulajeista sen, että olen Suomen filosofisen yhdistyksen vuosikirjan Ajatus Kirjan toimittajana ollut mukana julkaisemassa artikkelin, jossa käsittely erityisesti päättyy siihen, että kamppailulajeissa, muun muassa nyrkkeilyssä, ei ole kyse väkivallasta.

Valtuutettu Said Ahmed (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä salissa tuntuu siltä, että jotkut valtuutetut puhuvat ikään kuin puhuisivat lapsille. Me kaikki, jotka istumme tässä salissa, tiedämme, mistä näissä aloitteissa on kyse. Kyse ei ole todellakaan kamppailulajeista, jotka ovat hyvin terveellisiä ja jotka soisin jokaiselle nuorelle mieluummin ilmaisena tässä kaupungissa. Kyse on tässä nyt rasismista, ja sen pitää olla jokaiselle itsestään selvää, että Helsingissä meidän arvomme kieltävät rasismin. Helsinki on syrjinnästä ja rasismista vapaa. En ymmärrä, miten valtuutettu Kaleva nyt sekoittaa rasismia ja kamppailulajeja. Niillä ei ole mitään tekemistä toistensa kanssa.

Valtuutettu Alametsä (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia hyvistä kommentteista etenkin sinne vasempaan laitaan.

26.6.2018

Täytyy sanoa, että tosiaan me olemme Husunkin kanssa yhdessä viestitty näistä asioista. Tämä on jotenkin paljon vakavampi kysymys kuin se, että puhuttaisiin vaikka kamppailulajeista tai siitä, ovatko ne sallittuja vai eivät. Siihen ehkä nopeasti voisin vain sanoa, että ne ovat luonnollisesti suostumuksellisia asioita, joihin ihmiset menevät harrastamaan harrastuksia. Se on todella erilainen juttu kuin se, että uhataan jonkun henkeä tai terveyttä sen perusteella, minkä värinen tai mistä taustasta hän on. En itse lähde tässä määrittelemään sitä, mikä on sellainen järjestö, mikä tämän perusteella pitäisi kieltää. Me tiedämme, että on prosesseja, joissa oikeudessa kielletään erilaisia toimintaa. Sitten nousee uusia järjestöjä niin kuin sieniä sateella. Nimetkin vaihtuvat, tapahtuu tällaista, mutta tärkeää on se, että tästä keskustellaan, että virkahenkilöstössä voidaan näitä asioita käydä läpi.

Valtuutettu Kaleva (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Nyt tuli kyllä valtuutettu Said Ahmedilta pitkästä aikaa sellainen kommentti, johon minä voin täysin yhtyä. Täällä salissa kyllä tosiaan jotkut näyttävät puhuvaan niin kuin pikkulapsille, eikä vain niin vaan kyllä jotkut puhujat vaikuttavat puhuvan ikään kuin he olisivat pikkulapsia.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin halunnut tosiaan täsmentää, kun täällä on virkahenkilöitä paikalla, mitä todella nyt tällä tarkoitetaan, koska niin kuin tässäkin salissa tiedetään, osa kutsuu esimerkiksi meitä perussuomalaisia rasistiseksi ja väkivaltaiseksi järjestöksi. Käykö tässä, nyt tarkoitan sitä tulkintaa ja soveltamista. Mihin tämä rajataan, ettemme sitten aiheuta tilannetta, jossa virkahenkilöstö on täysin mahdottoman tehtävän edessä määrittellessään, kenelle voi vuokrata ja kenelle ei. Käykö niin että lopulta demokratiaankin osallistuvat järjestöt taikka puolueet joutuvat pihalle koko kaupungin vuokraussysteemistä.

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

26.6.2018

Rasismi on pyrittävä saamaan loppumaan, mutta epäselvien määrittelijien johdosta tai on vaarana se, että näitä käytetään lyömäaseina ja pyritään saamaan loppumaan demokraattinen toiminta, joka ei miellytä. Silloin tehdään hyvän nimissä paljon pahaa, ja sitä en kyllä hyväksy.

Valtuutettu Said Ahmed (vastauspuheenvuoro)

Tässä salissa on yksi puolue, joka ikään kuin ehkä esittää, että heillä on pelkoa, jos tämä aloite menee läpi, niin ehkä se vaikuttaa heidän toimintaansa, koska ehkä heidät nähdään rasistisena puolueena. Itse en ole sanonut, vaan tämä on teidän edustajanne sanomana.

Ajatellaan vaikka niin että perussuomalaiset järjestäisivät jonkin tilaisuuden Helsingin kaupungissa. Jos tilaisuus selvästi rikkoo kaupungin sääntöjä, tilaisuudessa kiihotetaan ja kannustetaan ihmisiä väkivaltaan, totta kai sillä on, sitä kielletään. Minkä ihmeen takia teillä on pelkoa, että teidän tilaisuuksianne tullaan rajaamaan tämän aloitteen takia, joka koskee rasismia ja jota kaikki kannattavat? Kai teistä tässä on jotain, mitä te tiedätte ja mitä me emme tiedä.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Valtuutettu Ahmed tässä juuri vastasi siihen huoleen, joka meillä on. Kuten hän tässä toteaa, jos me pidämme sellaisia tilaisuuksia, joissa kiihotetaan väkivaltaan. Emmehän me nyt demokraattisena puolueena sellaista tee. Tavallaan tässä tullaan nyt siihen olkiukkoon, joka tässä voidaan rakentaa.

Valtuutettu Yanar (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä keskustelu on ollut aika jännä. Haluaisin tuoda esille sen, että me kaikki todellakin vastustamme rasismia tässä salissa. Nyt puhutaan siitä, mikä on paras keino, jolla voitaisiin se kitkeä tästä meidän hienosta kaupungistamme. Minusta YK:n rotusyrjinnän vastaisen sopimuksen soveltaminen tilavuokrissa on erittäin perusteltua. Se on asia, jolla me voimme rajata tällaiset järjestöt universaalilla tavalla pois. Siksi minä näen sen hyvänä tapana.

26.6.2018

Valtuutettu Sazonov puhui tilojen asukaskäytön periaatteiden vahvistamisesta, mutta jos me tuomme tämän eteen tai lisäksi vielä YK:n rotusyrjinnän vastaisen sopimuksen soveltamisen, minusta se tekisi sen vahvemmaksi, ja minusta se olisi järkevää. Se tarkoittaisi vielä kaiken lisäksi.

Kansliapäällikkö Sarvilinna

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä esitettiin kysymys siitä, millä tavoin tätä ryhdytään soveltamaan sillä edellytyksellä, että tämä aloitevastaus menee sellaisenaan läpi kuin se on nyt esitetty. Valitettavasti vastaukseni tähän on, etten tiedä vielä. Aloitteen vastauksen kirjaus on se, että kaupungin tilankäytön ohjausta muutetaan sillä sisällöllä, joka sinne on kirjoitettu. Se edellyttää hallinnolta myös sitä, että se ensin tulkitaan ja ymmärretään ja laaditaan sentyyppiset soveltamisohjeet, että kaikki ne, jotka ovat kaupungin organisaatiossa tilojen käytön ja vuokraamisen kanssa tekemisissä, myöskin tietävät, miten heidän täytyy toimia tällaisissa tilanteissa. Tällaista työtä ei ole vielä tehty eikä ole ehditty tehdä. Se tehdään sen jälkeen kun tämä keskustelu on käyty loppuun. Sen jälkeen pystymme tietysti myös valtuutetuille kertomaan, miten tämä on tulkittu, mutta valitettavasti ei vielä tänä iltana.

Valtuutettu Diarra

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensin haluaisin kiittää valtuutettu Kalevaa oppitunnista siitä, mitä rasismi ihan oikeasti on. Kiitos oikein paljon siitä.

Olen syntynyt tässä kaupungissa ja kasvanut tässä kaupungissa. Minua on haukuttu kadulla neekeriksi, ja minun päälleni on aikuinen mies sylkenyt matkalla kouluun. Olen oppinut elämään elämäni sillä tavalla, että tiedän, milloin kannattaa vaihtaa tien puolta, ettei joudu rasistisen toiminnan kohteeksi. Tänä vuonna natsit ovat marssineet kadulla Suomessa. Toistan: natsit ovat marssineet kadulla Suomessa. Minä ajattelen sillä tavalla, että me voimme Helsingissä liittyä Tampereen joukkoon ja tehdä vielä edistyksellisempää politiikkaa kuin lainsäädäntö meitä velvoittaa. Toivon, että tänään me toteamme yhdessä, että tämä kaupunki toimii aidosti yhdenvertaisuuden puolesta ja tämän kaupungin tiloissa ei järjestetä rasistista toimintaa. Joku saattaa sanoa, että tämä

26.6.2018

on mikromanagerointia, mutta minä en näe sitä ollenkaan sillä tavalla. Näen, että tämä on symbolinen päätös, joka on kokoaan isompi, ja toivon, että te olette tämän puolesta. Tämä merkitsee minulle äärettömän paljon ruskeana helsinkiläisenä.

Kiitos.

Valtuutettu Mohamed

Kiitos, puheenjohtaja.

Tein samankaltaisen aloitteen silloin aikoinaan, kun tämä meni. Kuten kollega Wallgren oli sanonut aikaisemmin, jostain kummasta syystä – en tiedä miksi – nämä eivät menneet samana aikana. Tosin itsekin ihmettelin tänään, kun näin, että toisessa on annettu erilaista kuin mikä minulla itselläni on tässä. Itse toivon edelleenkin, että olisimme säästäneet aikaa sillä, että nämä olisi voinut vaikka yhdistää ja tehdä samanlaisen päätöksen samaan aikaan, joten siinä mielessä kohta 10 ja kohta 23 tavallaan ajavat ihan samoja asioita. Tosin tässä yritetään jälleen kerran vähätellä helsinkiläisten ja etenkin sellaisen porukan, jolla ei ole mahdollisuutta sanoa ääneen, millä tavalla heitä kiusataan, että kun heidän asiansa tuodaan tänne ja lähdetään vähättelemään sitä ja vertailemaan johonkin erilaisiin kamppailulajeihin ja johonkin muuhun, mikä ei liity asiaan ollenkaan ja tällä tavalla yritetään näyttää se, että asia ei ole niin tärkeä.

Kuten aikaisemmin puheenvuoron pitänyt Fatim tässä sanoi, tämä on minulle, tämä on minun lapsilleni ja tämä on meidän kaltaisillemme ruskeille ihmisille ja myös vähemmistöryhmille, joita kiusataan jatkuvasti täällä Helsingissä. Vaikka tunnettuina kasvoina Helsingissä kävelee, näitä ulostuloja, missä kaupungin tiloissa meillä tulee jatkuvasti tällaista herjaamista. Se on jatkuvaa, se on jokapäiväistä. Tälle pitäisi tehdä loppu. Se on meidän pyyntömme. Se on kaikkien meidän erilaisten ihmisten pyyntömme. Älkää tässä vaiheessa aloittako sitä, että vähätellette tätä sanomalla, että tämä ei ole se asia tai se voi kaatua tähän ja sinne. Nyt olisi aika tehdä asialle jotain. Tehkää.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

Arvoisa puheenjohtaja. Bästa fullmäktige.

26.6.2018

Kiitos valtuutettu Diarralle ja valtuutettu Mohamedille siitä, että tuotte esille henkilökohtaisen kokemuspuolen tähän keskusteluun. Ymmärrän hyvin ja tiedän sen, että rotu-, rasismien kohteeksi joutuvat helposti muut kuin sellaiset kuin minä, valkoiset miehet, mutta haluan silti muistuttaa teitä siitä, että ruotsinkieliseen vähemmistöön kuuluvana kuulun siihen joukkoon tässä kaupungissa – ikävän suureen joukkoon – joka on joutunut väkivallan ja väkivallan uhan kohteeksi sen takia, että käytän tässä kaupungissa äidinkieltäni julkisessa paikassa.

Toiseksi haluan nostaa esille huoleni siitä, tai mielestäni on oikeutettua sanoa ääneen, että tämä muotoilu, jonka nyt kaupunginhallitus on hyväksynyt, on vähän hankala. Tässä on tulkinnanvaraa, eikä ole selvää, että me pääsemme niin johdonmukaisiin tulkintoihin, että päätös, jota tänään edotetaan tekeväksi ja jota itsekkin kannatan, tulee tuottamaan sitä parasta tulosta, jota haetaan. Toivon, että me seuraamme tätä toimeenpanoa ja seuraamme, miten johdonmukaisiin hyviin käytäntöihin tällä päästään. Luulen, että pääsemme eteenpäin, mutta kuulun niihin, jotka ovat vähän huolestuneita siitä, osataanko riittävän tarkasti määritellä, mitä tässä tarkoitetaan.

Valtuutettu Kaleva (vastauspuheenvuoro)

Kiitän, arvoisa puheenjohtaja.

Olin juuri tätä samaa, mitä tässä valtuutettu Wallgren hyvin toikin esille sanomassa. Älkää nyt, hyvät valtuutetut, kuvitelko, että joku täällä olisi kannustamassa rassistiseen toimintaan tai olisi sallimassa sitä kaupungin tiloissa tai yhtään missään. Se on vastenmielistä. Mutta kun tässä rasisti haukkumasanana, jota varsin yleisesti nykyään löyhin perustein käytetään, on vähän kärsinyt jo inflaatiota juuri sen takia, että sitä niin paljon pitkin poikin huudellaan. Sen takia olisi hyvin tärkeää, että nämä vastaukset muotoiltaisiiin sillä tavalla, että olisi yksiselitteisesti ymmärrettävää, mitä tässä ollaan kieltämässä ja mikä on sitä toimintaa, jota ei haluta, ettei sitä ruvettaisi käyttämään sellaiseen olkiukkoiluun, mihin jo hiukan oltiin täälläkin osittaisesti valitettavasti menossa. Tässä nyt on tämä clue tässä asiassa, ei siinä, että joku täällä kannattaisi rasismia. Älkää viitsikö sellaista vihjaillakaan, olkaa niin ystävällisiä.

Kiitos.

Valtuutettu Mohamed (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

26.6.2018

Sana rasisti on sellainen sana, jota en mielelläni käytä, enkä todellakaan käytä sitä helposti. Tosin kyllä tässä salissa istuu sellaisia, jotka itse tunnustan ja tunnistan sellaisiksi. En lähde heitä nimittämään tässä. Toisaalta haluaisin tässä vielä lisätä entiseen puheenvuorooni sitä, että ei jäädä nyt tähän kapulakielen taakse ja lähdetä sitä vääntämään ja kääntämään, mikä on oikea sana ja mikä ei. Siksi toivoisin, että kaupungin virkakoneiston virkaihmisiltä tulisi nimenomaan sellainen lausunto tai kielimuotoilu, mitkä heidän mielestään voisivat tähän mennä oikein, niin että ymmärrettäisiin se asia. Se mitä me tässä haemme, ei ole syyllistää ketään eikä lähteä väärille reiteille. Se mitä halutaan kielittää, on nimenomaan se, että helsinkiläiset, joka kahdeksas helsinkiläinen tällä hetkellä mukaan luettuna myös ruotsinkieliset kokevat tätä, ja me haluamme lopettaa tämän.

Kiitos.

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Mielestäni valtuutettu Mohamedin puheenvuoro juuri osoitti näitä vaaroja. Jos puhutaan, että en käytä mielelläni tätä termiä, mutta kun on niin superpahoja ihmisiä täällä valtuustossa, että heistä minun on aivan pakko käyttää tällaista termiä. Tämähän on tämän sanan. Tässä hienostellaan muka en haluaisi mitenkään, ja kuitenkin sitä käytetään hyvin leimaavasti. Haluaisin, että tällaista leimaavaa puhetapaa vältettäisiin.

Valtuutettu Mohamed (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehkä tuo, eihän mennyt kauan. Pari kolme minuuttia sitten. Sen voi ehkä toistaa, että kuulisi, etten käyttänyt sellaista sanaa, jota äsken sanoit. Sanoin nimenomaan, että on niitä, jotka tekevät, ja osaan nimetä heitä. En tosin täällä nyt tee sitä. Itse kutsun heitä kyllä rasisteiksi yksinkertaisesti. En pelkää sanoa jotain rasistiksi, kun hän on rasisti. Joten siinä mielessä älä pakota minua tässä lähtemään tuollaiselle linjalle, koska en ole tässä kutsunut ketään pahaksi tai hyväksi. Rasismi ja rasisti on se, joka tekee. Nukkukoon hän sen kanssa rauhassa.

Kiitos.

26.6.2018

Valtuutettu Yanar (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun puhutaan YK:n rotusyrjinnän vastustamisesta tai rotusyrjintää vastaan olevasta yleissopimuksesta, se on aika yksinkertainen. Se tuli voimaan vuonna 69. Sopimuksen tavoitteena on ehkäistä rodun, ihonvärin, syntyperän ja kansallisen tai etnisen alkuperän perusteella tapahtuvaa syrjintää. Tässä yleissopimuksessa sanotaan, että valtioiden tulee kaikin mahdollisin keinoin pyrkiä ehkäisemään rasismia sekä kriminalisoida rotusyrjintä ja kiihottaminen kansanryhmää vastaan. Tämä on aika yleistietoa oleva ja suhteellisen tarkkaan rajattu yleissopimus. Jos ette ole perehtyneet asiaan, älkää haukkuko sitä jotenkin laveaksi. Perehtykää asiaan. Tampere jo soveltaa tätä. Sieltä voi ottaa hyvät käytännön ohjeet myös vastaan, mutta perehtykää tähän ennen kuin kommentoitte.

Valtuutettu Halla-aho

Kiitoksia taas, puheenjohtaja.

Olen aloitteen tekijän kanssa aivan samaa mieltä siitä, kuten hän äsken sanoi, että asiasta on hyvä käydä keskustelua. Tässä on kuitenkin kyse vuokrauspäätöksistä ja niiden kriteereistä. Täällä on pidetty ansiokkaita ja vähemmän ansiokkaita puheenvuoroja, mutta niistä en ole löytänyt vastausta esittämiini periaatteellisiin ja mielestäni varsin perusteltuihin kysymyksiin. Väljästi määritellyt säännöt ja ohjeistukset johtavat mieltävaltaan, joka vaarantaa yhdenvertaisuuden ja oikeusvarmuuden. Tämä pätee kaikkiin sääntöihin asiasta riippumatta. Kaupungin virkamieskin totesi, että hän ei tiedä, mitä päätös tarkoittaa, mutta hän yrittää keksiä sille jonkin merkityksen.

Viitaten valtuutettu Kalevan viimeiseen, varsin ansiokkaaseen puheenvuoroon rasisti-sanan viljelystä huomauttaisin, että on helppoa vaatia nollatoleranssia rasismiin, mutta nollatoleranssi rasismiin voi tarkoittaa kahta hyvin erilaista asiaa: joko sitä, että määritellään selkeästi rasistinen toiminta eikä suvaita sitä lainkaan, tai sitä, että ei suvaita mitään, mikä jonkun mielestä saattaisi olla rasismia. Tämä on hyvin oleellinen ero, ja tämä on ongelma kaupunginhallituksen esityksessä. Koska en ole saanut huojentavia vastauksia näihin kysymyksiin, teen seuraavan palautusesityksen:

26.6.2018

Palautetaan asia kaupunginhallituksen käsiteltäväksi siten, että päätöksen perusteluista poistetaan kohta 9.

Kiitoksia. Julkaisin tämän esityksen juuri.

Valtuutettu Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan Jussi Halla-ahon esitystä.

Tässä tilakiellon kriteereinä on mainittu 2 asiaa, rasismi ja väkivalta. Otetaan ensiksi rasismi. Nyt tässä julkisessa keskustelussa valtuutettu Alametsä on myös nostanut esimerkkinä Odinit. En tunne kyseistä järjestöä kuin pinnallisesti enkä usko, että kovinkaan moni tässä salissa olijoista tuntee, mutta järjestön oletettu rasismi on nostettu syyksi siihen, että mahdollisesti hädettäisiin kaupungin vuokratiloista, jos he nyt sellaisia käyttävät.

Mutta mitä tarkoittaa rasismi ja kuka sen päättää? Se on varmaan se vaikea juttu. Otetaan pari esimerkkiä tästä ihan vähän ajan päästä. Ihan äsken yksi salin valtuutetuista syytti kokoukseen puheenjohtajistoon kuuluvaa henkilöä yksiselitteisestä rasismista ja vaati hänen eroaan. Kielletäänkö puheenjohtajiston jäseneltä Helsingin tilojen käyttö? Niin ikään media kirjoitti poliisin Facebook-ryhmässä tapahtuvasta rehottavasta rasismista. Vaadittiin poliisia puuttumaan asiaan, mutta ei kai nyt kukaan ole kieltämässä poliisilta Helsingin tilojen käyttöä? Äsken kuultiin erikoisia puheenvuoroja. Valtuutettu Said Ahmed ei aikaillut siinä, että hän vihjailee kiellon ulottamisesta poliittiselle puolueelle.

Väkivallasta. Pitkäaikainen poliitikko, joka ei ole tänään paikalla, Paavo Arhinmäki, joutui poliisin pidättämäksi väkivaltaisessa mellakassa 2006 Smash Asemissa. Paikalla oli myös Dan Koivulaakso ja minäkin olin siinä piiritysringin keskellä. Siinä mellakassa tuomittiin kymmeniä vastaajia väkivaltaisuuksista, ja tällaista samanlaista mellakointia on ollut jatkuvasti. Laitavasemmisto koko ajan kannustaa olettamaansa fasismin vastaan iskemään lujasti, ja osa junnuista lähtee tähän mukaan. Mitä nämä porukat ovat Helsingissä, jotka toimivat väkivaltaisesti? Toimivatko he kaupungin tiloissa? Mainitsisin ainakin Varis-verkoston, A-ryhmän, Antifan. Ehkä jotkut teistä tuntevat näissä porukoissa viihtyviä ihmisiä. Onko heiltä syytä kieltää väkivaltaan tai sen suunnitteluun nähden jotain tiloja vai ei? Äsken yksi vihreiden puolueaktiivi, ei nyt jaksa nimeä mainita, ehdotti Trumpin ampumista. Kielletäänkö vihreiltä kaupungin tilojen käyttö? Entäs Linkolan ihmiskuntavihamieliset lau-

26.6.2018

sunnot? Eivät nekään nyt varmaan riitä mihinkään. Tämä on ihmeellinen yhteiskunta. Me olemme välillä kärhämissä, mutta kuitenkin me olemme porukalla täällä.

Mistä tässä nyt oikeastaan on kyse? Pitäisi mielestäni olla jokin yksiselitteinen kriteeri sille, mitä vasten virkamies voisi tällaisen kieltopäätöksen tehdä. Minun on vaikea kuvitella, että tämä kriteeri voisi tulla mistään muualta paitsi riippumattoman oikeusistuimen päätöksellä. Nythän jos valtuusto jaksaa hivenen odottaa, meillähän on käynnissä oikeusprosessi, jossa arvioidaan Pohjoismaisen vastarintaliikkeen toiminnan kieltoa. Mutta tämä on hyvin vaikea puntaroitava, koska tässä ovat riskikään kokoontumis- ja yhdistymisvapaus, ja nämä ovat molemmat perusoikeuksia. Niin kuin hyvin tiedetään, perusoikeuksiin puuttuminen edellyttää perusteellista harkintaa.

Mielestäni olisi ehkä kohtuullista, että jos oikeusistuin arvioi, että joku ryhmittymä ei voi toimia Suomessa, ulotettakoon tämä arvio samalla Helsinkiin. Mutta minun on hirveän vaikea nähdä, miten virkamies voisi päättää pieniin tai vähäisiin tietoihin nojautuen siitä, että joku taas ei saisi käyttää kokoontumisvapautta.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

En kannata palautusta, mutta totean, että rajausongelma, joka on nostettu esille keskustelussa, on todellinen. Kansliapäällikkö totesi, että jos ja kun tehdään tällainen päätös, jota kaupunginhallitus ehdottaa, silloin täytyy laatia soveltamisohje. Jos soveltamisessa tulee ongelmia, silloin kaupunki voi oppia niistä ongelmista jotakin ja laatia, tarkentaa päätöksiä. Tavoitteena ei voi olla se, että ei olla aktiivisia syrjinnän ja rasismien vastustamisessa, vaan tavoitteena on se, että tehdään sellaisia päätöksiä, joiden soveltaminen on helppoa eikä johda suuriin tulkintavaikeuksiin. Jos tämä päätös ei ole sellainen, sitten palataan tähän ja tarkennetaan sekä päätöstä että siihen perustuvaa soveltamisohjetta.

Kiitos.

Valtuutettu Alametsä

En kannata Halla-ahon esitystä.

26.6.2018

Muistuttaisin, että tällä kertaa nyt me puhumme väkivaltaisesta järjestäytyneestä rasismista. Monelle tämä asia tässä salissa on äärimmäisen ahdistava. Moni on kokenut sitä myös omakohtaisesti. Toivon, että me kunnioittaisimme tässä toisiamme ja että me laatisimme tämän perusteella, nyt virkakunta laatii tämän perusteella selkeät toimintaohjeet ja toivottavasti hakee yhteistyötä siinä Tampereen kaupungin kanssa, missä tämä on jo tehty. Mutta kyllä koen, että helsinkiläiset ansaitsevat tällaisen signaalin siitä, että kaupunki heistä välittää ja heitä suojelee heidän ihonväristään ja muusta riippumatta.

Valtuutettu Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Surullista tässä keskustelussa on se, että perussuomalaisten argumentit, jotka perustuvat ainoastaan rasismien vesittämiseen ja oikeastaan sen argumentin esille nostamiseen, että loppujen lopuksi mikään ei ole rasismia. Sehän on tämän koko ideologian tausta ja ydin ja se on se ainoa sanoma, jota he täällä pyrkivät levittämään – ja ilmeisesti myös se ainoa asia, jossa he politiikassaan profiloituvat tällä hetkellä. Eipä ole näkynyt sosiaalipolitiikassa hirveästi merkittäviä ulostuloja esimerkiksi tuolla kaupunginhallituksessa.

Helsingissä tuli tietoon viime vuonna 57 ekstreemistä rikosta eli sellaista väkivaltaa ja siihen yllyttävää rikosta, joiden motiivi liittyi aatemaailmaan. Epäilyt jakautuivat seuraavasti: väkivaltainen äärioikeisto 56, väkivaltainen äärivasemmisto 1, uskonnolla perusteltu väkivalta 0.

Ledamoten Biaudet

Puheenjohtaja.

Minäkään en oikein ymmärrä, mikä tässä on niin tosi vaikeaa. On ihan selvää, että tänäänkin jos epäilee, että jokin tila vuokrataan, että halutaan kokoontua esimerkiksi rikollista toimintaa varten, on ihan varmasti selvää, että se on peruste sille, ettei haluta antaa, luovuttaa tilaa. Eikä varmasti aina ihan voi tietää ennen kuin on jokin asia ollut tuomioistuinten messä, onko se ollut sitä. Siinä mielessä tietenkin aina päätöksiä voi haastaa. Eikä ole mahdollista myöskään syrjiä eri ryhmiä ilman syytä, mutta hyvä syy, se että voi kieltää. Syrjintäkielto ei kiellä sitä, että toisia syrjivää, YK:n rotusyrjinnän vastaisen sopimuksen vastaista toimintaa voi olla kieltää omissa toiminnoissaan kaupungin tiloissa. Mielestäni se

26.6.2018

on aika selvää. Se on tietenkin aina poikkeustilanne eikä mikään yleis-
kielto joillekin järjestöille.

Valtuutettu Said Ahmed

Kiitos, puheenjohtaja.

En kannata Halla-ahon palautusesitystä. Mitä tulee tähän... Olen itse joskus ajatellut, että rasismiin voi tottua ja se on kyllä pieni juttu. Me emme aio tottua enää yhtään rasismiin. Me haluamme kieltää niiltä järjestöiltä, jotka haluavat kaventaa meidän perus- ja ihmisoikeuksiamme ja jotka tappavat ihmisiä. Me haluamme myös, että saadaan järjestelmällinen rasismi rikoslakiin. Tässä kaupungissa me haluamme myös, etteivät Pohjoismainen vastarintaliike ja sen aatetoverit ja sen kaltaiset järjestöt saisi mitään tilaa. Tässä on vain yksi puolue, joka haluaa puhua tämän asian puolesta ja kertoa, että rasismia ei ole olemassa ja uusnatsit ja Pohjoismainen vastarintaliike ovat tavallisia yhdistyksiä. Ei ole. Kertokaa ja tehkää meille selväksi, oletteko te demokraattinen puolue, vai oletteko vastaavanlainen kuin Pohjoismainen vastarintaliike? Piste.

Valtuutettu Kivelä

Puheenjohtaja.

Kommentoin tätä perussuomalaisten tapaa hämmentää tätä keskustelua. Mielestäni on hyvä, että me muistamme, että se on tietoisista, aktiivista ja laajamittaista taktiikkaa normalisoida rasismia. Sen lisäksi, että se on tosi ongelmallista, se on myös erittäin vaarallista aivan kuten Honkasalo tässä aikaisemmin totesi tilastojen valossa. Minä ehdotan nyt paikalla oleville perussuomalaisille, että jos tämä asia on teille jotenkin hankala, niin tehkää vaikka opintomatka sinne Tampereelle ja selvittäkää, miten paikalliset aatetoverit siellä selviävät tämän hämmennyksen kanssa.

Valtuutettu Kopra

Kiitos.

Haluaisin sanoa, että tämä keskustelu on osittain aivan täysin absurdia. On törkeää väittää, että perussuomalaiset olisivat jotenkin normalisoinut tai vesittämässä rasismia. Minun mielestä ne ovat todella, lä-

26.6.2018

hentelevät jo kunnianloukkausta. En hyväksy tällaista keskustelua olenkaan. Tällä pyritään vain rajoittamaan sitä, että me haluamme saada selvyyttä näihin epämääräisiin määritelmiin, kuka nyt on, mikä on rasis-
tinen liike, mitä se tarkoittaa ja keneltä kielletään tilat. Nimetkää nyt herranjumala edes yksi yhdistys tai järjestö, joka nyt on sellainen niin rasis-
tinen, että tällaiselle ei voida antaa tilaa. Kun ei pystytä nimeä-
mään. Tämä on täysin abstraktia, täysin, tällä ei ole mitään konkretiaa ja tällä yritetään vain saada konkretiaa ja sitten meitä aletaan lyömään tällaisilla leimakirveillä. Tämä on todella törkeää tämä keskustelu. To-
della törkeää.

Valtuutettu Raatikainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan palautusta.

Keskustelun taso on tyypillinen, jos ajatellaan mitä nyt kommunistit yleensä väittävät ja puhuvat. En ole kovin yllättynyt. Tämä koko kes-
kustelunaihehan on tämä, että onko tämä lause tai tämä pykälä, joka tänne on lisätty.

Jos nyt saisin kuitenkin puhua ennen kuin teidän mölinänne häiritsee ajatteluani, mikä sinänsä voi olla aika vaikeaa.

Kysymyshän on siitä, millaiset vuokraussäännöt ovat. Jokainen, joka nyt on vähänkään perehtynyt juridiikkaan, ymmärtää, että tästä seuraa valtavia ongelmia sille ihmiselle, joka näitä päätöksiä tai näitä kohtaa 9 joutuu soveltamaan päätöksenteossa joku virkamies. Ei todellakaan käy kateeksi. Voi olla odotettavissa ihan mielenkiintoisia oikeusjuttuja, jos tämä kirjaus tällaisenaan laitetaan tuonne. Se on ihan varma.

Täällä joku valtuutettu epäili, onko meidän puolueemme demokraatti-
nen. Veikkaisin, että taitaa olla demokraattisin puolue Suomessa tällä hetkellä. Meillähän äänestetään päälliköistä lähtien kaikki suoralla ää-
nestyksellä. Ei taida muita puolueita olla. Tämä nyt ihan näin komment-
tina.

Vielä sen verran, että täällä puhutaan YK:n rotusyrjinnän vastaisesta sopimuksesta. Olen ollut YK:lla töissä yli 5 ja puoli vuotta enkä ole mis-
sään järjestössä nähnyt niin paljon rasismia kuin YK:ssa. Voitte kuvitel-
la, kehen se kohdistuu.

26.6.2018

Valtuutettu Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehkä toisin tähän nyt sen näkökulman, että jos me katsomme kaupungin tilojen asukaskäytön nykyisiä periaatteita ja lähdemme niitä kamppaamaan läpi, sieltä varmaan saadaan myös erittäin mielenkiintoisia ja hyvin pitkällisiä juridisia keskusteluja siitä, miten niitä tulkitaan. Nyt meillä on käsittelyssä tämä palautusesitys, jossa nimenomaan halutaan ottaa pois rotusyrjintään ja väkivaltaan liittyvä, halutaan poistaa tällainen lause, joka on ehkä minusta ilmeisin asia. En keksi, miksi kukaan haluaisi, että tämäntyyppistä toimintaa tapahtuisi kaupungin tiloissa. Minusta tämä on outo signaali, joka lähtee. Jos kaikista epäselvistä ja oudoista päätöksistä, joita me täällä teemme, tämä on juuri se, mikä ei missään tapauksessa voi mennä läpi, minusta tässä annetaan outoa poliittista signaalia, enkä todellakaan kannata tämän asian palautusta.

Valtuutettu Turkkila

Tässä on muutamia puheenvuoroja, joihin toki on hyvä keskittyä. Tässä heitettiin vasemmalta laidalta kommenttia, että mikään ei olisi perussuomalaisten mielestä rasismia. Asia ei tietenkään ole näin. Totta kai on olemassa, ja tähänhän tämä YK:n rotusyrjintäpykälä nimenomaan puuttuu. Mutta vastakkaista näkemystä edustaa varmaankin sitten Vasemmistoliiton näkemys siitä, että kaikki, mikä on heille epämieluisaa, on lähtökohtaisesti rasismia. Mielestäni tämä ei ole lainkaan hankala asia toisin kuin väitetään.

Olisin myös kysynyt, kuinka moni luovuttaisi tällaisen kieltolistan tekemisen valtuutettu Said Ahmedille. Minua ainakin vähän hirvittäisi.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa toveri puheenjohtaja.

Tavallaan tämä keskustelu kaikessa vastenmielisyydessään myös on avaava ja tärkeä siinä mielessä, että tällä keskustelulla perussuomalainen valtuustoryhmä on osoittanut sen, että heille on mahdotonta ja vaikeaa sanoa ei rotusyrjinnälle ja väkivallalle. He etäällä tekevät esityksen siitä, että nämä ovat asioita, joita Helsingin kaupunki ei saisi vuokraussäännöissään vastustaa. Ajatelkaa, että juuri tämä on se asia, joka teille on niin vaikea tai ei ole ollut vaikea leikata pienituloisten suomalaisten toimeentulosta tai ei ole ollut vaikea leikata koulutuksesta, mutta

26.6.2018

sen sijaan on vaikea hyväksyä sitä, että vuokraussäännöissä sanotaan, että rotusyrjintään ja väkivaltaan ei saa tiloja vuokrata. Tämä antaa hyvän kuvan vain siitä, että puolueet ovat erilaisia, vaikka keskustelun sävy on ollut äärimmäisen vastenmielinen. Toivon, että Helsingissä todella – ja toivon, että kaikki vastuulliset puolueet tekevät sen eteen töitä, että emme anna tilaa maahanmuuttovastaisuudelle tässä kaupungissa.

Muutama huomio. Valtuutettu Raatikainen totesi, että perussuomalaiset ovat Suomen demokraattisin puolue. Jos leninismiä pitää demokratiana, siinä tapauksessa se pitää paikkansa, koska perussuomalaisilla on leninistisimmät säännöt kaikista puolueista. Siellä puoluejohto määrittää jäsenet. Monissa muissa puolueissa ne ovat osastot. Sen on puolue toisensa jälkeen saanut huomata, miten vaikeaa on esimerkiksi sen vuoksi päästä jäsenistä eroon.

Toinen huomio on se, että valtuutettu Raatikainen sanoi, että perussuomalaisissa suoraan äänestetään puheenjohtaja. Käsittääkseni vain 2 puoluetta, vasemmisto ja vihreät ovat antaneet tähän mennessä suoraan jäsenistölle oikeuden äänestää puheenjohtaja.

Viimeinen huomio. Kun täällä valtuutettu Turkkila piti puheenvuoron, jossa viittasi myös Smash Asemiin, todettakoon, että tämän päivän blogissanne, jolla te pyritte argumentoimaan tätä vastaan, väitetään virheellisesti, että olisin tullut poliisin pidättämäksi. Ei pidä paikkaansa. Tulin kiinni otetuksi. Sen lisäksi teiltä unohtuu mainita sellainen pieni seikka, että on nimenomaan todettu, että en ole syyllistynyt mihinkään rikoksiin. Te kerrotte ensin, että minut on pidätetty, ja sen jälkeen te kerrotte, kuinka moni on tuomittu, mutta unohditte mainita sen, mitä siinä välissä tapahtui.

Välihuuto!

Varmaan.

Valtuutettu Yanar

Arvoisa puheenjohtaja.

En kannata Halla-ahon palautusta.

Haluaisin keskittyä vielä kerran tähän YK:n rotusyrjinnän vastaisen sopimuksen tuomiseen tähän meidän tilakäytäntöömme. Se on suhteellisen yksinkertaista. Jos te olette ollenkaan perehtyneet tähän, mitä se

26.6.2018

tarkoittaa, se on hyvin yksinkertainen tapa, jolla tätä vuonna 69 solmittua yleissopimusta sovelletaan. Sopimuksen tavoitteena on ehkäistä rodun, ihonvärin, syntyperän tai kansallisen tai etnisen alkuperän perusteella tapahtuvaa syrjintää. Valtioiden tulee kaikin mahdollisin keinoin pyrkiä ehkäisemään rasismia sekä kriminalisoida rotusyrjintä ja kiihottaminen kansanryhmää vastaan. Tämä on se kirjaus. Se että otamme tällaisen selkeän kirjauksen tilakäytäntöömme, tulee olemaan helppoa. Me voimme myös oppia Tampereelta. Se että jotkut täällä yrittävät sumuttaa keskustelua, sen ei pidä viedä meiltä fokusta siitä, mitä tämä aidosti on. Jos joku ei ole perehtynyt tähän asiaan, avatkaa tämä asiakohta ja lukekaa kunnolla, mihin tässä viitataan. Epämääräiset puheenvuorot ovat olleet tässä suosiossa. Perehtykää, mikä tämä rotusyrjinnän vastustaminen ja niitten sisällyttäminen tähän sopimukseen on. Tulette huomaamaan, että kyse on suhteellisen suoraviivaisesta asiasta eikä mistään muusta.

Ledamoten Harms-Aalto

Ärade ordförande. Bästa fullmäktige.

Tämän hieman hämmentävän keskustelun jälkeen olisin kiinnostunut saamaan jonkinnäköistä näkemystä kysymykseen, mikä on perussuomalaisen puolueen oma määritelmä rasismista tai rasismille, jos YK:n yleissopimuksen määritelmä ei kelpaa.

En kannata palautusta. Jag stöder definitivt inte en återremittering.

Valtuutettu Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin tässä keskustelussa muistuttaa, että jo alun perin näissä kaupungin tilojen vuokraamissäännöissä oli maininta siitä, että tiloja ei vuokrata lainvastaiseen tarkoitukseen. Tietysti meillä on tässä nyt täsmennys. En kannata palautusta, mutta se täytyy muistaa, että palautettiin tämä tai ei tai olisipa siinä ollut tämä kaupunginhallituksessa tullut muutos tai ei, tiloja ei vuokrata lainvastaiseen tarkoitukseen.

Kiitos.

Valtuutettu Mohamed

26.6.2018

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan aluksi haluaisin sanoa, että en missään nimessä haluaisi ikinä yleistää enkä haluaisi kutsua mitään puoluetta kokonaan rasisteiksi, vaikka siellä flirttaillaan rasismin kanssa aika usein.

Kollegalleni Pia Kopralle haluaisin sanoa, että olen tuntenut sinut yli 4 vuotta ja jopa tykkään sinusta. Jos joku pitää pelastaa sieltä, ehdottomasti se olisit sinä.

Jos kuitenkin menen tähän, ystävät hyvät, minun kaltaisiani haukutaan, minun kaltaisiani ihmisiä pahoinpidellään. Sitä tehdään jo tällä hetkellä julkisesti, sitä tehdään kaikkialla. Meidän pyyntömme tässä tänään on se, että ei tehdä sitä kaupungin tiloissa. Me pyydämme sitä. Se on jo olemassa. Se ei tule poistumaan. Se tulee olemaan. Sille ei voi mitään, mutta kaupungin päätöksentekijänä minulla on mahdollisuus vaikuttaa tänään siihen, että minulle aiheutettuja jatkuvia rasistisia solvauksia pelkästään siitä, kun satun olemaan erivärinen ihminen, ei tehtäisi kaupungin tiloissa. Onko tämä niin vaikea ymmärtää, ystäväni Pia Kopra ja te muut? Onko teidän niin vaikea ymmärtää se, että tämän voisi lopettaa? Jatkukoon se siellä muualla, steissillä ja kaikkialla muualla, mutta ei missään nimessä kaupungin tiloissa.

Kiitos.

Valtuutettu Said Ahmed

Kiitos, puheenjohtaja.

Aikoinaan kun lähdin itse mukaan politiikkaan, lähdin nimenomaan perussuomalaisten nousun myötä, kun rasismista on tullut normaalia. Persut sitä ovat normalisoineet koko ajan niin kauan kuin minä muistan ja olen ollut suomalaisessa politiikassa mukana. Valtuutettuna tänään ja joka päivä sen vuoden, kun olen ollut valtuutettuna, olen keskittynyt tavallisten helsinkiläisten elämänlaadun parantamiseen sen sijaan, kun perussuomalaiset ovat keskittyneet yhteen ja ainoastaan yhteen teemaan. Nyt haluatte myös tehdä rasismista normaalia.

Jos tänään kun lähdemme tästä salista, ainakin itse lähden hyvin vielä motivoituneena, että rasismista ja syrjinnästä pitäisi puhua vielä enemmän ja sitä vastaan pitäisi vielä taistella.

26.6.2018

Valtuutettu Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Arhinmäen hieman villeihin tulkintoihin vielä olisin lisännyt sen, että perussuomalaisten kanta on juuri se, minkä Halla-aho äsken kertoi. Meni suunnilleen niin, että tuskin kukaan vastustaa kirjausta siinänsä, mutta mielivaltainen tulkinta on tässä se ongelma.

Mistä lienee näkemys, että perussuomalaisten olisi mahdotonta sanoa ei rotusyrjinnälle. Tämä on Arhinmäen omaa keksintöä. Rotusyrjintä on yksi maapallon keskeisiä ongelmia ja aiheuttanut kammottavaa hävitystä kaikkialla. Mutta lisäksi omassa puheenvuorossani sen, että tarvittaisiin selkeä oikeusistuimen määrittelemä kriteeri sille, ketkä päätyvät kieltolistalle. Tätä ei voi tehdä mielivaltaisesti, eikä tätä voi tehdä poliitisten opposenttien höykyttämiseksi. Pitäisi vastustaa mielivaltaa, juuri sellaista, mitä Said Ahmedin kirjavilla määrittelyillä on tänään kuultu.

Valtuutettu Diarra

Kiitos, puheenjohtaja. Rakkaat valtuustotoverit.

Mielestäni tässä vaiheessa, kun käydään tällaista keskustelua, kannattaa ottaa Michelle Obaman opit käyttöön: when day go low, we go high. Tässä puhutaan nyt siitä, saadaanko tiloissa järjestää rasistisia tapahtumia tai tapahtumia, joissa kannustetaan väkivaltaan. Tämä on aika iso moraalinen päätös. Me voimme joko ottaa tässä, mennä tässä eteenpäin tai todeta, että ei tämä ole niin suuri asia. Me haluamme alleviivata tätä. Minusta me voimme alleviivata tätä.

Kiitos.

Valtuutettu Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Juristina kun tätä keskustelua seuraa, on hieman pää pyörällään. Apulaispormestari Pakarinenhan totesi aivan osuvasti, että tähän kyseinen kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimushan on asetuksella voimaan saatettu osaksi Suomen lainsäädäntöä, ja kun tässä nyt luen näitä kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteita, siinä todetaan noudatettavan lainsäädännön osalta, että tiloja käytettäessä tulee noudattaa hyviä tapoja sekä Suomen lakeja.

26.6.2018

Jossain määrin päädyin itse ainakin sille kannalle, että tällä hetkellä jo, kun puhutaan Suomen lainsäädännöstä, tämä yleissopimushan tulee siltä osin noudatettavaksi. Totta kai hyvä kysymys on se, mitkä ovat oikeussuojakeinot, jos sopimusvaltio tätä rikkoo tai tässä tapauksessa järjestöt, mutta kyllä minä koen, että vaikka tämä voisi olla jo nykytilanne, sen sanominen suoraan ja auki kirjoittaminen on joillekin täällä tärkeää. En näe mitään syytä, miksi sitä ei voisi nimenomaisesti vielä esimerkinomaisesti siihen tuoda. Totta kai varmasti jos jostain halutaan vääntää ja riidellä, juristit ovat siinä hyviä, että selvät asiat osataan sotkea ja joskus ne sotkuiset asiat selvittää, mutta en näe mitään ongelmaa sille, ettei tällaista kirjausta tästä yleissopimuksesta voitaisi ottaa.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Yanarin kommentit ovat selviä. Asian voisi hyväksyä, jos salissa ei olisi levottomia vasemman laidan puheenvuoroja. Syy, miksi kannatan palautusta, liittyy siihen, että muut punavihreät eivät dissaa Vasemmistoliiton rasismien ratsastukselle. Sen takia syntyy vaikutelma, että te, jotka ette tee pesäeroa äärivasemmiston puheenvuoroihin, saattaisitte antaa poliittisen sorron, jota äärivasemmisto on synkän historiansa aikana paljonkin noudattanut, saattaisitte antaa sen edetä. En hyväksy ihmisten sortamista värin tai kansallisuuden mukaan. En hyväksy, että näin toimitaan kaupungin tiloissa, enkä hyväksy muutenkaan, mutten hyväksy myöskään poliittista sortoa. Esimerkiksi Arhinen selkeä maahanmuuttokriittisyyden ja rasismien liittäminen yhteen on mielestäni juuri osoitus, miten rasismilla ratsastetaan.

Valtuutettu Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä tässä on tullut hyviä kannanottoja. Muun muassa valtuutettu Ebeling tässä sen totesi aika hyvin. Valitettavasti myös se on rasismien normalisointia, että aivan köykäisin perustein ruvetaan leimaamaan ja syyttämään rasistiksi jotain sellaista, mikä ei todellisuudessa ole lainkaan rassistista. Tätä tapahtuu, hyvät kollegat, siellä salin punavihreässä päässä aika paljon. Tässä on jo tiettyllä tavalla noitavainopiirteitä esiintynyt. Jos et satu pitämään jonkun henkilön mielipiteistä taikka koet hänet poliittiseksi vastustajaksi, sitten leimakirves heilahtaa, että siellä on rasisti. Se on vähän niin kuin aikanaan huudettiin ristiinnaulitse, nyt on tämä samanlainen, ja neuvostovastaista silloin 70-luvulla, niin

26.6.2018

kuin jo tässä aikaisemmin mainitsinkin. Kyllä on myös valitettavaa tällainen rasismien normalisointi tässä mielessä. Älkää nyt kuvitelko, että täällä joku kannattaisi rasismia tai että joku olisi kannustamassa siihen, että järjestetään kaupungin tiloissa YK:n syrjinnän vastaisia tilaisuuksia. Ei tietenkään näin, mutta kannatan Halla-ahon palautusehdotusta juuri näistä perusteista, joita hän puhujapöytässään sanoi.

Kiitos.

Valtuutettu Yanar

Arvoisa puheenjohtaja.

Nämä laiskat puheenvuorot alkavat nyt todella kyllästyttää. Avasin nyt tämän tietokoneen ja luen teille, mitä tässä lukee, jos te olette niin laiskoja, että te ette pysty katsomaan, mitä tässä nyt lukee. Otetaan nyt tästä ihan koppi. Tässä lukee suoraan näin: "Kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteiden mukaan kaupungin tilojen asukaskäytön pohjana olevat arvot ovat asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus, osallistuminen sekä yrittäjämysteisyys." Sitten pari lausetta vielä, jotka ovat, nämä tulevat. Sen lisäksi tähän on lisätty seuraava kohta: "Lisäksi kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteisiin lisätään kirjaus, ettei tiloja vuokrata YK:n rotusyrjinnän vastaista sopimusta rikkoviin tilaisuuksiin ja ettei tiloja vuokrata väkivaltaa tuottavaa toimintaa tai sen suunnittelua harjoittaville yhteisölle." Tämä on suhteellisen yksinkertainen lisäys. Kun meillä on nämä periaatteet, siihen lisätään, tähän tulee se, että YK:n rotusyrjinnän vastaista sopimusta rikkoviin tilaisuuksiin emme anna meidän tilojamme sekä sellaisille, jotka tuottavat väkivaltaa. Jos te olisitte avanneet tämän ja lukeneet tätä hetken verran, ehkä se olisi voinut auttaa tätä keskustelua. Tässä on puhuttu aivan käsittämättömän laajasti ja viety asiaa aivan eri ulottuvuuksiin, mutta tämä on asian laita: aika yksinkertainen, suoraviivainen lisäys.

Valtuutettu Hyttinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Minua kiinnostaisi tietää, onko kaupunki sitten joskus vuokrannut rotusyrjintään kannustavaan tilaisuuteen tai väkivaltaiseen toimintaan, kun kerran kyseinen toiminta halutaan aloitteella kieltää. Pyydän, että asianomainen apulaispormestari voisi vastata kysymykseen, koska jos kyseistä ongelmaa ei ole koskaan käytännössä esiintynyt, aloite on tur-

26.6.2018

ha ja pelkkää teatteria. Käsittääkseni yhdistyksen perustaminen kyseiseen toimintaan on Suomen laissa jo kielletty.

Valtuutettu Said Ahmedia pyytäisin nimeämään, keitä hän salissa pitää rasisteina – kaikkia perussuomalaisia valtuustoryhmän jäseniä vaiko vain osaa heistä?

Kiitos.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkämt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig